

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

ROK I NR 2-3

CZERWIEC 1957

CENA ZŁ 3.50

TREŚĆ

UCHWAŁY NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ

Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 27 stycznia 1957 r. w sprawie wyborów władz w chorągwiach	Str. 2
Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 9 marca 1957 r. w sprawie odnowy harcerstwa	2
Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 10 marca 1957 r. (zatwierdzenie tekstu przyrzeczenia i prawa harcerskiego, obietnicy i prawa zucha oraz zobowiązania instruktorskiego	2
Uchwała Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 14 marca 1957 r. w sprawie składek członkowskich młodzieży harcerskiej (pogłównego) i składek instruktorskich	3
Uchwała Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 23 marca 1957 r. w sprawie zasad weryfikacji instruktorów	3
Regulamin Centralnej Komisji Weryfikacyjnej zatwierdzony w dniu 23 marca 1957 r. przez Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej	6
Regulamin komisji weryfikacyjnych przy komendach hufców i chorągwi zatwierdzony w dniu 23 marca 1957 r. przez Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej	7

ROZKAZY GŁÓWNEJ KWATERY HARCERSTWA

Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 4/57 z dnia 5 lutego 1957 r.	8
O3-II/57 Instrukcja o organizacji hufca harcerstwa Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 4/57, pkt 1.1.a. z dnia 5 lutego 1957 r.	9
O4-II/57 Instrukcja o organizacji chorągwi harcerstwa Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 4/57, pkt 1.1.b. z dnia 5 lutego 1957 r.	9
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 5/57, z dnia 9 lutego 1957 r.	16
Program prób na stopnie harcerskie Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 5/57, pkt 1.1.a. z dnia 9 lutego 1957 r.	16
S1-II/57 Instrukcja w sprawie zdobywania i przyznawania stopni harcerskich Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 5/57, pkt 1.1.b. z dnia 9 lutego 1957 r.	20
Regulamin „Roku Piosenki Harcerskiej“ Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 5/57, pkt 2.1. z dnia 9 lutego 1957 r.	21
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 6/57 z dnia 12 marca 1957 r.	22
K4-III/57 Instrukcja w sprawie dokształcania drużynowych Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 6/57, pkt 1.1.a. z dnia 12 marca 1957 r.	23
O7-III/57 Instrukcja o pracy Harcerskiej Służby Informacyjnej (HSI) Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 6/57, pkt 1.1.b. z dnia 12 marca 1957 r.	24
Z5-III/57 Regulamin musztry harcerskiej i służby polowej Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 6/57, pkt. 1.1. c. z dnia 12 marca 1957 r.	25
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 7/57 z dnia 6 kwietnia 1957 r.	32
Program prób instruktorskich na stopnie przewodnika-przewodniczki i podharcmistra-podharcmistrzyni Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 7/57, pkt 1.1.a. z dnia 6 kwietnia 1957 r.	34
K5-IV/57 Instrukcja w sprawie zdobywania stopni instruktorskich Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 7/57, pkt 1.1.b. z dnia 6 kwietnia 1957 r.	37
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 8/57 z dnia 11 kwietnia 1957 r.	40
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 9/57 z dnia 24 kwietnia 1957 r.	42
Rozkaz Nadzwyczajny Głównej Kwatery Harcerstwa L. 10/57 z dnia 25 kwietnia 1957 r.	44

**UCHWAŁA
NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**

z dnia 27 stycznia 1957 roku

O WYBORACH WŁADZ W CHORĄGWIACH

Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 27 stycznia 1957 roku o wyborach władz w chorągwiach zo-

stała podana do wiadomości w numerze 1 „Wiadomości Urzędowych”, strona 7.

**UCHWAŁA
NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**

z dnia 9 marca 1957 roku

W SPRAWIE ODNOWY HARCERSTWA

Po wysłuchaniu referatu Przewodniczącego Naczelnej Rady Harcerskiej hm. Aleksandra Kamińskiego oraz przeprowadzonej dyskusji Naczelna Rada Harcerska stwierdza, że odnowa harcerstwa, usankcjonowana przez Zjazd Łódzki, kierować się będzie następującymi zasadami:

1. Czerpać będziemy śmiało z tradycji i całego dorobku Związku Harcerstwa Polskiego, starając się nie zatracić nic z tego co przydatne być może dzisiaj w wychowaniu młodzieży. Tradycję harcerską pielęgnować będziemy w tym wszystkim, co służyć potrafi przyszłości.

2. Nie zatracimy nic z pozytywnych osiągnięć Organizacji Harcerskiej; nadal wychowywać będziemy młodzież w duchu socjalizmu, postaramy się utrzymać masowość ruchu, szczególnie troszczyć się będziemy o harcerstwo na wsi.

3. Włożymy wiele wysiłku w ogarnięcie ruchem harcerskim młodzieży powyżej lat 14 w szkołach jak i pozaszkolnej, tak w miastach jak i we wsiach.

4. Dążyć będziemy do tego, by nowy ZHP odpowiadał potrzebom społecznym Polski i przygotowywał młodzież do rozumnego i czynnego udziału w życiu.

5. W naszym ideale wychowawczym, odzwierciedlonym przede wszystkim w Przyrzeczeniu i Prawie, znajdzie się to, co leży u podstaw odwiecznej moralności społecznej: humanistyczny stosunek do człowieka

oraz patriotyzm — obok najbardziej dziś postępowych dążeń do sprawiedliwości społecznej, internacjonalizmu a także wymagań społecznej świadomości i aktywności.

6. Będziemy realizować wypróbowane zasady wychowania harcerskiego: wychowanie pośrednie, tworzenie zdrowego środowiska wychowawczego, oddziaływanie instruktorów na młodzież przede wszystkim stosunkiem braterskim i osobistym przykładem, rozbudzenie tendencji samowychowawczych.

Ponadto działalności młodzieży w harcerstwie i jej pracy nad sobą przyświecać muszą wielkie ideały społeczne; wychowywać będziemy młodzież do życia przez organizowanie jej uczestnictwa w życiu.

7. Będziemy pracowali przy pomocy wypróbowanych metod harcerskich, takich jak system zastępowy, wychowanie przez grę, współzycie z przyrodą, obozy, stopnie; sprawności i symbolikę. Dodamy do nich metodę zbliżania młodzieży do środowiska (niekoniecznie tylko najbliższego) w celu poznawania go i przetwarzania. Jednocześnie zdajemy sobie sprawę z konieczności sprawdzenia tych metod w nowych warunkach, w jakich działa organizacja i ewentualnego korygowania ich i twórczego uzupełnienia.

8. Będziemy dążyli do tego, by nasz zespół instruktorski stał się jak najbardziej jednolitym zespołem, w którym nie będzie podziału na instruktorów Organizacji Harcerskiej i Związku Harcerstwa Polskiego.

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

**UCHWAŁA
NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ**

dnia 10 marca 1957 roku

**ZATWIERZENIE TEKSTU PRZYRZECZENIA I PRAWA HARCERSKIEGO, OBIETNICY I PRAWA ZUCHA
ORAZ ZOBOWIĄZANIA INSTRUKTORSKIEGO****PRZYRZECZENIE HARCERSKIE**

Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Polsce Ludowej, walczyć o prawdę i sprawiedliwość społeczną, nieść chętnie pomoc każdemu człowiekowi, być posłusznym prawu harcerskiemu.

PRAWO HARCERSKIE

1. Harcerz służy Polsce i dla niej sumiennie spełnia swoje obowiązki.
2. Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy.
3. Harcerz jest sprawiedliwy, w każdym szanuje człowieka i staje w obronie krzywdzonych.

4. Harcerz jest przyjacielem tych co zmieniają świat na lepszy, a za brata uważa każdego innego harcerza.
5. Harcerz chętnie pomaga rodzicom, dba o dom rodzinny, szanuje starszych.
6. Harcerz jest pożyteczny i gospodarny, dba o dobro społeczne.
7. Harcerz jest pracowity i wytrwały, w życiu stawia sobie wielkie cele.
8. Harcerz jest karny i odważny, z uśmiechem pokonuje trudności.
9. Harcerz jest przyjacielem przyrody, poznaje jej piękno i tajemnice.
10. Harcerz jest szlachetny w słowach i czynach. Nie pali tytoniu, nie pije napojów alkoholowych.*)

OBIETNICA ZUCHOWA

Obiecuję być dobrym zuchem, zawsze wypełniać prawo zucha.

PRAWO ZUCHA

1. Zuch kocha Polskę.
2. Zuch jest dzielny.

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

3. Zuch mówi prawdę.
4. Zuch pamięta o swych obowiązkach.
5. Wszystkim jest z zuchem dobrze.
6. Zuch stara się być coraz lepszy.

ZOBOWIĄZANIE INSTRUKTORSKIE

Stwierdzam, że do grona instruktorskiego Związku Harcerstwa Polskiego wstępuję (należę) z całą świadomością praw i obowiązków organizacyjnych jakie swą pracą i za powierzona sobie młodzieżą.

Zobowiązuję się w mojej pracy wychowawczej przyjmuję oraz w pełni poczucia odpowiedzialności za kształtować u młodzieży poszanowanie godności ludzkiej, patriotyzm, potrzebę sprawiedliwości społecznej i dążenie do jej realizowania w Polsce i na całym świecie.

Będę pracował nad utrwaleniem w umysłach i uczuciach młodzieży zrozumienia i umiłowania idei socjalizmu.

Będę karnym członkiem organizacji. Gdziekolwiek się znajdę, będę się starał brać udział w pracy ZHP i nie porzucę powierzonego sobie stanowiska, zanim się nie wywiążę z obowiązków, które z niego wynikają.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

*) Na posiedzeniu Naczelnej Rady Harcerskiej w dniu 10 marca 1957 roku uchwalono komentarz do dziesiątego punktu prawa harcerskiego w sprawie palenia tytoniu: „Przed starszą młodzieżą, która nauczyła się już palić, stawia się ambitne zadanie zwalczania tego nałogu. Ponieważ zakaz palenia jest przede wszystkim sprawą higieny a nie postawy moralnej — instruktorzy i działacze są zachęcani do niepalenia, jednak nie stanowi to probierza ich harcerskości”.

UCHWAŁA

PREZYDIUM NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ

z dnia 14 marca 1957 roku

W SPRAWIE SKŁADEK CZŁONKOWSKICH MŁODZIEŻY HARCERSKIEJ (POGŁÓWNEGO) I SKŁADEK INSTRUKTORSKICH

Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej ustala składki członkowskie w następującej wysokości:

1. Składka członkowska młodzieży harcerskiej (pogłówny) wynosi 1 zł miesięcznie.
2. Roczna składka instruktorów wynosi 60 zł.

Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej przekazuje

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

Główniej Kwaterze Harcerstwa opracowanie instrukcji o składkach członkowskich.

Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej podkreśla, że sprawa pogłównego jest przede wszystkim jednym z czynników wychowawczych.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

UCHWAŁA

PREZYDIUM NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ

z dnia 23 marca 1957 roku

W SPRAWIE ZASAD WERYFIKACJI INSTRUKTORÓW

1. Podstawa powołania komisji weryfikacyjnych

Podstawą powołania wszystkich komisji są Uchwały Ogólnopolskiego Zjazdu Działaczy Harcerskich w Łodzi w sprawie organizacyjnych podstaw działania ZHP z dnia 10 XII 1956 roku, zawarte w rozdziale III.

2. Zakres prac i uprawnienia komisji weryfikacyjnych

2.1. Plenum CKW władne jest weryfikować stopnie instruktorskie członków Naczelnej Rady Harcerskiej oraz weryfikować członków Centralnej Komisji Weryfikacyjnej.

2.2. CKW weryfikuje:

- 2.2.1.** instruktorów i współpracowników Głównej Kwatery Harcerstwa, o ile nie posiadają innego przydziału organizacyjnego;
- 2.2.2.** komendantów chorągwi, członków i instruktorów komend chorągwi, podlegających mianowaniu przez Naczelnika Harcerstwa;
- 2.2.3.** członków chorągwianych komisji weryfikacyjnych;
- 2.2.4.** instruktorów pracujących w centralnych instytucjach harcerskich.

2.3. CKW jest ostateczną odwoławczą instancją w sprawach weryfikacyjnych (nie wyklucza to możliwości odwołania do Naczelnej Rady Harcerskiej) i jako taka:

- 2.3.1.** ma prawo uchylać decyzje komisji szczebli niższych, stwierdzając niezgodność działania tych komisji z odpowiednimi regulaminami czy postanowieniami;
- 2.3.2.** ma obowiązek rozpatrzenia i wydania decyzji w sprawach odwołania się instruktorów od decyzji poszczególnych komisji weryfikacyjnych.

2.4. Komisje weryfikacyjne są jedynymi organami uprawnionymi do weryfikowania stopni instruktorskich i przyznawania praw instruktorskich.

2.5. KW przeprowadzają weryfikację wszystkich, którzy się o to będą ubiega:

- 2.5.1.** CKW — instruktorów wymienionych w pkt. 2.1. i 2.2.;
- 2.5.2.** chorągwiane komisje weryfikacyjne powołane przez GKH — hufcowych, instruktorów i współpracowników komend hufców oraz kandydatów na członków hufcowych komisji weryfikacyjnych oraz instruktorów komend chorągwi nie wymienionych w p. 2.2.2.;
- 2.5.3.** hufcowe komisje weryfikacyjne powołane przez komendy chorągwi — pełnoletnich drużynowych i instruktorów pracujących w drużynach.

2.6. Regulaminy chorągwianych komisji weryfikacyjnych i hufcowych komisji weryfikacyjnych opracowuje KGH w oparciu o uchwałę NRH w sprawie zasad weryfikacji.

2.7. Aby uzyskać jak największą zgodność w postępowaniu weryfikacyjnym przez wszystkie komisje, regulaminy chorągwianych i hufcowych komisji weryfikacyjnych jak również wszelkie zmiany w nich winny być zatwierdzone przez Prezydium NRH.

2.8. Ponieważ mogą zaistnieć wypadki, w których regulaminy komisji weryfikacyjnych nie dają wyraźnych rozwiązań, ponieważ pewne punkty regulaminów mogą w specjalnych wypadkach wymagać jednakowo sformułowanych komentarzy dla całego ZHP, ponieważ w ciągu działania komisji weryfikacyjnych zebrane doświadczenia mogą wymagać szybkich zmian w poszczególnych punktach regulaminów — CKW wydawać będzie w miarę potrzeby Listy Okólne — obowiązujące wszystkie komisje weryfikacyjne. Listy Okólne powinny być rozsyłane do wszystkich komisji weryfikacyjnych.

2.9. CKW przez swoich członków ma prawo wglądu w działalność komisji chorągwianych i hufcowych w terenie.

3. Dokumenty potrzebne do weryfikacji

- 3.1.** Karta ewidencyjna instruktorska (2 egzemplarze).
- 3.2.** Dwie fotografie (naklejone na kartach ewidencyjnych).

4. Sposób zgłaszania się do weryfikacji

4.1. Wszyscy członkowie korpusu instruktorskiego i pracujący na stanowiskach wychowawczych muszą być w 1957 roku zweryfikowani w celu uznania posiadanego stopnia lub przyznania praw instruktorskich przez naczelne władze ZHP.

4.2. Za członków korpusu instruktorskiego w czasie do Walnego Zjazdu ZHP uważa się harcmistrzów, podharcmistrzów, działaczy (pracujących dawniej w Organizacji Harcerzy lub Harcererek), drużynowych po próbie, instruktorów bez stopnia (pełnoletnich działaczy harcerskich od drużynowych w wyż, którzy pracują bezpośrednio w drużynach, we władzach i instytucjach harcerskich zgodnie z pkt 2.4.1. i Uchwałami Łódzkimi).

4.3. Wszyscy członkowie korpusu winni zaopatrzyć się w potrzebne formularze (pkt 7 niniejszej instrukcji) w odpowiedniej komendzie, na której terenie pracują. W celu usprawnienia przebiegu akcji weryfikacyjnej poszczególne komendy — w miarę możliwości — powinny drogą swych kontaktów organizacyjnych przelać zainteresowanym potrzebne komplety formularzy.

4.4. Weryfikujący się członek korpusu powinien czytelnie i dokładnie wypełnić kartę ewidencyjną. Dane zawarte w niej winny być poparte odpowiednimi dokumentami, a z braku tychże — oświadczeniem 2-ch świadków.

4.5. Poszczególne komisje weryfikacyjne mogą żądać osobistego stawienia się weryfikowanego.

5. Przebieg weryfikacji

5.1. Przeprowadzenie weryfikacji przez komisje weryfikacyjne ustala się dla wszystkich szczebli jednako.

5.2. Uchwały komisji zapadają bezwzględną większością głosów (Uchwała Łódzka).

5.3. Komisje szczebli wyższych mają prawo uchylić decyzje komisji szczebli niższych (Uchwała Łódzka).

5.4. Od decyzji poszczególnych komisji przysługuje prawo odwołania się do komisji szczebla wyższego (Uchwała Łódzka).

5.5. Komisje weryfikacyjne — w pozytywnym wypadku — decyzję swoją uwidaczniają w karcie ewidencyjnej, podając:

- instruktor bez stopnia;
- drużynowy po próbie;
- podharcmistrz;
- harcmistrz;
- działacz.

Nazwa „instruktor bez stopnia” jest określeniem przejściowym. Termin jego ważności ustali Zjazd Walny.

5.6. Na podstawie złożonych przez weryfikującego się wszystkich wymaganych regulaminem dokumentów Komisja:

5.6.1. Stwierdza podany w karcie ewidencyjnej stopień instruktorski.

Stwierdzenie stopnia instruktorskiego polega na:

- a) sprawdzeniu nominacji w rozkazach odpowiednich władz harcerskich (Naczelnictwo, Główna Kwatera Męska i Żeńska oraz Komendy Chorągwi w odniesieniu do drużynowych);
- b) w wypadku gdy stopień instruktorski został cofnięty na własną prośbę — komisja weryfikacyjna przywraca tenże stopień;
- c) w wypadku gdy stopień instruktorski został odpowiednim rozkazem cofnięty karnie lub bez podania motywów komisje weryfikacyjne chorągwiane i hufcowe, z braku dostatecznych danych do powzięcia decyzji, mogą sprawę przekazać do CKW;
- d) gdy przyznanie stopnia instruktorskiego nie przeszło nigdy przez „Wiadomości Urzędowe” należy stwierdzić przyznanie tego stopnia w dostępnych rozkazach organizacji harcerskich lub odpowiednich zaświadczeniach komendantów, członków komend lub członków danej organizacji;
- e) w wypadku nadania przez te organizacje odpowiednich stopni instruktorskich i cofnięcia ich na własną prośbę, karnie lub bez podania motywów komisje postępują jak w podpunkcie b) i c) niniejszego punktu;
- f) w wypadku, gdy weryfikowany przedstawi dokumenty stwierdzające uczestnictwo w kursie instruktorskim (drużynowych) i odbycie próby, nie potwierdzone przyznaniem stopnia, komisja weryfikuje go jako instruktora bez stopnia lub ze stopniem posiadanym przed kursem. Jednocześnie komisja ma prawo wystąpić do GKH (w przypadku drużynowych do KCh) z wnioskiem o przyznanie odnośnego stopnia;
- g) wszystkie wątpliwości, jak również interpretacje tego punktu mające znaczenie ogólne, wyjaśniane będą w miarę ich napływania w Listach Okólnych CKW.

5.6.2. Stwierdza czy zgodnie z Deklaracją Ideową i Prawem Harcerskim weryfikowany może pełnić funkcje instruktora harcerskiego.

Stwierdzenie to jest bardzo ważne w szczególności gdy:

- a) weryfikowany był skazany wyrokiem sądowym, a nie jest zrehabilitowany lub nie upłynął okres załarcia wyroku;
- b) gdy wpłynie na piśmie do komisji skarga na sprzeczne z Deklaracją Ideową, Prawem Harcerskim, Zobowiązaniem Instruktorskim oraz z prawem państwowym postępowanie weryfikującego się;
- c) gdy w czasie należności do ZHP cofnięty został mu stopień instruktorski;
- d) komisje weryfikacyjne hufcowe i chorągwiane — decydując w podpunktach a), b), c) — mogą z braku dostatecznych danych do powzięcia decyzji lub dużej rozbieżności sądów członków komisji sprawę przekazać do CKW;

e) podkomisje orzekające CKW mogą z braku dostatecznych danych lub dużej rozbieżności sądów — uchwałą własną przekazać sprawę do decyzji Plenum CKW;

f) plenum CKW władne jest w sprawie pkt. 5.6.2. zając ostateczne stanowisko lub — jeżeli uzna za stosowne — skierować sprawę do Naczelnego Honorowego Sądu Harcerskiego. Wyrok Sądu w tej sprawie jest nieodwoalny.

5.6.3. Stwierdza spełnienie przez mianowanych instruktorów ZHP warunków zawartych w punkcie II.2. Uchwały Łódzkiej w sprawie organizacyjnych podstaw działania.

Podpunkty wymienionego wyżej punktu posiadają swoje odpowiedniki w karcie ewidencyjnej.

5.6.4. Stwierdza dla wszystkich ubiegających się o przyznanie praw instruktorskich („instruktor bez stopnia”) dopełnienie warunków zawartych w punkcie II. 1. wspomnianej Uchwały Łódzkiej.

Przyznanie tytułu „instruktor bez stopnia” dla drużynowych i wszystkich ubiegających się o weryfikację w komendach i instytucjach winno nastąpić po stwierdzeniu pracy na tych stanowiskach w okresie przynajmniej 3 miesięcy.

5.6.5. Proponuje odpowiednie ustawienie się weryfikującego w pracy harcerskiej.

Ze względu na specyficzną chwilę reorganizacji w ZHP pożądane jest, aby komisje weryfikacyjne w miarę możliwości, pomogły odpowiednim komendom w lepszym wykorzystaniu zgłaszających się do weryfikacji instruktorów — przez konkretne propozycje kierowane do odpowiednich komend, po uzgodnieniu propozycji z weryfikowanym instruktorem. Komisja przy osobistych kontaktach z weryfikującymi się instruktorami winna zachęcać instruktorów bez stopni, do jak najszybszego osiągnięcia stopnia instruktorskiego.

6. Dokument stwierdzający dokonanie weryfikacji

Dokumentem stwierdzającym dokonanie obowiązku weryfikacji jest zaświadczenie o weryfikacji.

W wypadku decyzji negatywnej komisja weryfikacyjna zawiadamia o tym weryfikowanego, podając powód niezwyfikowania, nie później niż dwa tygodnie od daty powziętej decyzji. Odmowa powinna być pisemna. Weryfikowanemu przysługuje prawo odwołania się od decyzji komisji szczebla niższego do wyższego.

7. Obieg dokumentów weryfikacyjnych

7.1. Komendy hufca nie prowadzą akt osobowych ani archiwum weryfikacyjnego. Dlatego też po dokonaniu weryfikacji przez hufcową komisję weryfikacyjną przesyłają dokumenty weryfikacyjne do komendy chorągwi (2 egzemplarze karty ewidencyjnej z fotografiami). Wyniki weryfikacji podają na bieżąco w rozkazie komendy hufca.

7.2. Komendy chorągwi z nadesłanych dokumentów weryfikacyjnych przez komendy hufca zatrzymują u

siebie 1 egzemplarz karty ewidencyjnej. Drugi egzemplarz karty ewidencyjnej z naklejoną fotografią przesyłają do GKH.

7.3. Komendy chorągwi czynią identycznie z dokumentami weryfikacyjnymi chorągwianej komisji weryfikacyjnej, jak w punkcie 9.2. Wyniki weryfikacyjne podają na bieżąco w rozkazie komendy chorągwi.

7.4. CKW po zweryfikowaniu przesyła wszystkie materiały do GKH.

8. Przebieg załatwiania odwołań i uchylania ograniczeń szczebli niższych

Weryfikującemu się kandydatowi na instruktora przysługuje — w wypadku decyzji negatywnej, czy w poczuciu własnym krzywdzącego ustosunkowania się do niego odpowiedniej komisji — prawo odwołania się do komisji szczebla wyższego. Decyzja w sprawie odwołania się winna być podana weryfikującemu się najdalej w miesiąc od daty złożenia odwołania w odpowiedniej komisji szczebla wyższego. W wypadku gdy sprawa została skierowana do Harcerskiego Sądu Honorowego obowiązuje również w ciągu miesiąca za-
wiadomienie o tym weryfikującego się.

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

9. Doradcy hufcowych komisji weryfikacyjnych

Pożądanym jest, aby komendy chorągwi zaopiekowały się hufcowymi komisjami weryfikacyjnymi i na ich życzenie wyznaczyły im stałego doradcę w osobie doświadczonego i znającego ten teren instruktora.

10. Ogłoszenie o zarządzeniu weryfikacji

10.1. Jednostki organizacyjne GKH, komendy chorągwi, komendy hufców winny na drodze organizacyjnej (w rozkazach) zawiadomić podległe im jednostki oraz kandydatów na instruktorów o przeprowadzanej weryfikacji, podając do wiadomości:

- a) pełny tekst instrukcji weryfikacyjnej podany przez GKH;
- b) skład komisji weryfikacyjnej;
- c) miejsce i terminy urzędowania komisji.

10.2. Jednostki organizacyjne Głównej Kwatery Harcerstwa, komend chorągwi i komend hufców winny w prasie miejscowej podać wiadomość o konieczności weryfikowania się wszystkich kandydatów na członków starszyny harcerskiej, podając miejsce i terminy urzędowania odpowiednich komisji.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

REGULAMIN CENTRALNEJ KOMISJI WERYFIKACYJNEJ

zatwierdzony w dniu 23 marca 1957 roku przez

PREZYDIUM NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ

1. Skład CKW

1.1. Centralna Komisja Weryfikacyjna w składzie ustalonym przez Naczelną Radę Harcerską działa w myśl wytycznych Zjazdu Działaczy Harcerskich w Łodzi.

1.2. W skład komisji wchodzi Przewodniczący NRH i Nacelnik Harcerstwa lub ich zastępcy.

1.3. Centralna Komisja Weryfikacyjna wybiera ze swego składu przewodniczącego, 2-ch zastępców i sekretarza. Do pomocy dla prowadzenia prac biurowych GKH przydzieli stałego etatowego pracownika.

2. Kolejność weryfikacji

W zasadzie kolejność weryfikacji instruktorów CKW winna być następująca:

- 1) członkowie CKW;
- 2) pracownicy GKH;
- 3) członkowie komend chorągwi;
- 4) kandydaci na członków chorągwianych komisji weryfikacyjnych.

3. Organizacja CKW

Centralna Komisja Weryfikacyjna w celu usprawnienia swej pracy dzieli się na:

3.1. Prezydium CKW w składzie: przewodniczący, 2-ch wiceprzewodniczących i sekretarz.

3.2. Podkomisja Informacyjna składa się z trzech osób. W zakres pracy Podkomisji Informacyjnej wchodzi:

- a) zebranie oryginalnych dokumentów stwierdzających przyznanie stopnia ZHP;
- b) udzielanie na podstawie posiadanych wiadomości informacji terenowym komisjom weryfikacyjnym, nie dysponującym odpowiednimi dowodami;
- c) zbieranie i przygotowanie materiałów do Listów Okólnych CKW;

3.3. Obowiązki sekretarza CKW:

- a) prowadzenie protokołów plenarnego posiedzenia CKW;
- b) zarejestrowanie, sprawdzenie i przygotowanie według poleceń przewodniczącego CKW nadesłanych dokumentów do weryfikacji, z rozdziałem na poszczególne podkomisje;
- c) na podstawie protokołów podkomisji podpisanych przez przewodniczącego CKW dopilnowuje formalnego załatwienia i wydaje zaświadczenia o zweryfikowaniu instruktorów.

3.4. Podkomisja Odwoławcza składa się z 5 osób, w tej liczbie znajduje się jeden z wiceprzewodniczących. Uchwały tej komisji ważne są przy minimalnej

liczbie 3 członków. Do zakresu pracy Komisji Odwoławczej należy:

- a) załatwianie wszystkich odwołań, a w wypadku braku dostatecznych danych do powzięcia decyzji, przedstawienie sprawy do załatwienia na Plenum CKW;
- b) stawianie wniosków na plenum CKW i w zależności od tej decyzji przekazanie sprawy do Harcerskiego Sądu Honorowego;
- c) dopilnowanie biegu sprawy (pkt. a i b) i po załatwieniu jej przekazanie sekretarzowi CKW;
- d) referowanie załatwianych i już załatwionych spraw na Plenum CKW.

3.5. Podkomisje Orzekające — cztery — składają się po 5 osób.

Do zadań Komisji Orzekających należą:

- a) weryfikacja członków starszyny;
- b) uchylanie decyzji komisji szczebli niższych;
- c) poinformowanie plenum CKW o pracach bieżących i przedstawienie dokonanych już prac;
- d) w wypadku braku dostatecznych danych do po-

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

wzięcia decyzji, przedstawienia do załatwienia i dopilnowanie sprawy na Plenum CKW.

3.6. Plenum CKW:

- a) przyjmuje do wiadomości wyniki prac dokonanych przez podkomisje;
- b) przyjmuje do rozstrzygnięcia sprawy przekazywane przez własne podkomisje;
- c) zaznajamia się z pracami organizacyjnymi CKW;
- d) ustala zmiany w regulaminie CKW nie wymagające zatwierdzenia NRH, interpretacje regulaminów i instrukcji i udziela wyjaśnień, ogłaszając je w Listach Okólnych CKW. Listy Okólne wydaje po uzgodnieniu z Prezydium NRD lub GKH w zależności od wagi spraw.

4. Zakończenie działalności CKW

Praca CKW w zasadzie trwa do Zjazdu Walnego ZHP. Zakończenie prac Komisji winno być postanowione uchwałą NRH. Po zakończeniu działania CKW wszystkie dokumenty i akta osobowe przekazywane będą do GKH.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

REGULAMIN KOMISJI WERYFIKACYJNYCH PRZY KOMENDACH HUFCÓW I CHORĄGWI zatwierdzony w dniu 23 marca 1957 roku przez PREZYDIUM NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ

1. Skład komisji weryfikacyjnych, powołanie komisji

1.1. Komisje weryfikacyjne powinny składać się z działaczy zorientowanych w pracy harcerskiej w latach przedwojennych i okresie ostatniej wojny, jak również działaczy z lat 1945—49 oraz 1950—56. Przy powołaniu komisji należy brać pod uwagę postawę instruktorską proponowanych członków komisji. Ich osobiste walory moralne, obiektywizm i wspólna troska o dobro młodzieży musi być nicią przewodnią pracy komisji i gwarancją jej dobrych wyników.

Według postanowień uchwały Zjazdu w Łodzi z dnia 10 XII 1956 roku w skład komisji weryfikacyjnej wchodzi komendanci odpowiednich terytorialnie komend lub ich zastępcy (tj. hufcowi, z-cy hufcowych, komendanci chorągwi lub ich zastępcy). W komisjach przy komendach hufców reprezentantami powinni być drużynowi.

1.2. Komisje przy komendzie hufca i komendzie chorągwi składać się powinny z 3 lub 5 osób, jak to określa rozdział III uchwały z dnia 10 XII 1956 roku. Komisje te mogą zasięgać opinii innych osób, które na życzenie komisji mogą brać udział w jej obradach, ale bez prawa głosu decydującego, a tylko z głosem doradczym. Kooptacje lub zwiększenie swego składu przez samą komisję jest niedopuszczalne.

1.3. Tok powoływania komisji weryfikacyjnej przy komendzie hufca jest następujący:

a) Na wspólnej odprawie członków komendy hufca i drużynowych pod przewodnictwem hufcowego ustala się 5—7 kandydatów na członków komisji. Wytypowanie kandydatów może nastąpić bądź przez wyrażenie zgody przez zebranych na zaproponowany przez hufcowego skład, lub drogą wyborów.

W sytuacjach wątpliwych na życzenie przynajmniej jednego z zebranych hufcowy powinien zarządzić tajne wybory kandydatów. W czasie typowania kandydatów zebrani powinni być dokładnie poinformowani o działalności harcerskiej i społecznej kandydatów.

b) W terminie najkrótszym po odprawie listę 5—7 wybranych kandydatów wraz z protokołem odprawy hufcowy przedkłada komendantowi chorągwi do mianowania. Komendant chorągwi mianuje spośród przedstawionych kandydatów 3—5 osobową komisję weryfikacyjną przy komendzie hufca, a spośród niej przewodniczącą komisji. Hufcowy powinien otrzymać od komendanta chorągwi pisma nominacyjne dla członków komisji. Niezależnie od tego mianowanie powinno być uwidocznione w rozkazie komendy chorągwi.

c) Przed mianowaniem komendanta chorągwi powinien przedstawić wszystkich kandydatów na członków

komisji weryfikacyjnej przy komendzie hufca do zweryfikowania przez komisję weryfikacyjną przy komendzie chorągwi. Ewidencyjne karty weryfikacyjne kandydatów pozostają w aktach komendy chorągwi, osobiste dokumenty weryfikacyjne są wręczone weryfikowanemu.

d) W razie ustąpienia jednego z mianowanych członków komisji weryfikacyjnej przy komendzie hufca w trakcie jej działalności — komendant chorągwi zwalnia go rozkazem, odbierając pismo nominacyjne i mianując na miejsce zwolnionego jednego z poprzednio przedstawionych kandydatów według trybu litery b) niniejszego punktu.

1.4. Tok powoływania wojewódzkiej komisji weryfikacyjnej (komisji weryfikacyjnej przy komendzie chorągwi) jest podobny jak komisji przy komendzie hufca z tym, że:

- a) wybór 5—7 kandydatów następuje na wspólnej odprawie członków komendy chorągwi i hufcowych pod przewodnictwem komendanta chorągwi;
- b) komendant chorągwi przedstawia kandydatów do mianowania Naczelnikowi Harcerstwa i mianowanie przechodzi przez rozkaz Głównej Kwatery;
- c) kandydaci przed mianowaniem podlegają weryfikacji przez Centralną Komisję Weryfikacyjną, a weryfikacyjne karty ewidencyjne pozostają w aktach Głównej Kwatery;
- d) mianowanie dalszych kandydatów w razie ustąpienia któregoś z członków komisji należy do Naczelnika Harcerstwa.

Sekretarz Generalny
Naczelnej Rady Harcerskiej
Kazimiera Świętochowska, hm.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

2. Kolejność weryfikacji

- 2.1. Komisje chorągwiane weryfikują w kolejności:
 - kandydatów na członków hufcowych komisji weryfikacyjnych;
 - hufcowych;
 - instruktorów komend chorągwi (nie podlegających weryfikacji przez CKW);
 - instruktorów i współpracowników komend hufców.
- 2.2. Komisje hufcowe weryfikują według kolejności zgłoszeń.

3. Organizacja pracy

- 3.1. Komisja chorągwiانا i hufcowa składa się z przewodniczącego, sekretarza i członków.
- 3.2. Przewodniczący zwołuje posiedzenia i prowadzi obrady komisji.
- 3.3. Sekretarz komisji:
 - przygotowuje materiały i dokumenty na posiedzenie Komisji;
 - prowadzi protokoły posiedzeń komisji;
 - na podstawie decyzji komisji przygotowuje i wydaje „Zaświadczenia o weryfikacji“ i prowadzi zeszyt ewidencji wydanych zaświadczeń;
 - przekazuje karty ewidencyjne instruktorów do Referatu Osobowego Komendy Chorągwi.

4. Zakończenie działalności komisji

Komisje weryfikacyjne rozwiązane będą rozkazem Naczelnika Harcerstwa.

Przewodniczący
Naczelnej Rady Harcerskiej
Aleksander Kamiński, hm.

Warszawa, dnia 5 lutego 1957 roku

ROZKAZ L. 4/57

1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE

1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów

- a) Zatwierdzam „03-II/57 Instrukcję o organizacji hufca harcerstwa“, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.
- b) Zatwierdzam „04-II/57 Instrukcję o organizacji chorągwi harcerstwa“, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

Główna Kwatera Harcerstwa oczekuje uwag dotyczących zatwierdzonych instrukcji.

- c) Podaję do wiadomości, że Naczelna Rada Harcerska w dniu 27 stycznia 1957 r. zatwierdziła „06-

I/57 Instrukcję o wyborach władz w chorągwiach“, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.*)

1.2. Zmiany w instrukcjach i regulaminach

Podaję do wiadomości, że w Głównej Kwaterze Harcerstwa został utworzony Samodzielny Wydział Osobowy. W związku z tym ulega zmianie struktura GKH zatwierdzona w rozkazie L. 1/57 z dnia 11 stycznia 1957 roku, punkt 1.1.d.

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa
Zofia Zakrzewska, hm.

*) Patrz „Wiadomości Urzędowe“ nr 1, str. 7 i nr 2, str. 2

**Załącznik do Rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 4/57, pkt 1.1.a. z dnia 5 lu-
tego 1957 roku**

**ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA**

Warszawa, dnia 5 lutego 1957 roku

03-/57 INSTRUKCJA O ORGANIZACJI HUFCA HARCERSTWA

1. Określenie i nazwa

1.1. Hufiec jest organizacyjną jednostką terytorialną obejmującą drużyny zuchów, harcerek, harcerzy, koedukacyjne drużyny harcerskie, zastępy samodzielne oraz inne jednostki organizacyjne z wyjątkiem tych, które podlegają bezpośrednio komendzie chorągwi lub Głównej Kwaterze Harcerstwa.

1.2. Hufiec obejmuje w zasadzie teren odpowiadający powiatowi, miastu wydzielonemu lub dzielnicy miasta wydzielonego na prawach województwa. Hufiec może obejmować obszar mniejszy jedynie w wypadku, gdy jest to uzasadnione dużym skupieniem drużyn i sprzyja prawidłowemu rozwojowi organizacji.

1.3. Nazwa hufca obejmuje nazwę siedziby zgodną z nazwą miasta powiatowego, miasta wydzielonego, dzielnicy lub nazwę terytorium objętego przez hufiec, jak to wynika z punktu poprzedniego.

Np. Hufiec Harcerstwa — Racibórz i Komenda Hufca Harcerstwa Racibórz. Albo Hufiec Harcerstwa — pow. Gliwice i Komenda Hufca Harcerstwa pow. Gliwice (w skrócie: Gliwice p.), w odróżnieniu od nazwy hufca miejskiego: Hufiec Harcerstwa — miasto Gliwice i Komenda Hufca miasto Gliwice (w skrócie Gliwice m.).

Przy kilku hufcach w jednym mieście nazwa zawiera numer hufca wyrażony cyfrą rzymską albo hufiec otrzymuje dodatkową nazwę dzielnicy miasta, która np. obejmuje: III Hufiec Harcerstwa — Kraków Komenda III Hufca Harcerskiego Kraków, albo Hufiec Harcerstwa — Kraków Krowodrze i Komenda Hufca Harcerstwa — Kraków Krowodrze.

2. Organizacja hufca i komendy hufca

2.1. O utworzeniu, likwidacji i określeniu granic hufca decyduje komenda chorągwi, biorąc pod uwagę względy przytoczone w pkt 1.2. Hufiec ma stanowić żywą jednostkę organizacyjną uzależnioną od aktualnych sił rozwojowych ruchu harcerskiego. Toteż o tworzeniu hufców nie powinna decydować tylko tradycja tkwiąca w jakimś środowisku, często nie pokrywająca się z rzeczywistymi potrzebami organizacji.

2.2. Komenda chorągwi decyduje również o wcieleniu do hufca i podporządkowaniu komendzie hufca innych — poza drużynami — jednostek organizacyjnych.

2.3. Hufiec skupia w zasadzie podstawowe jednostki harcerskie pracujące bezpośrednio z młodzieżą. Organizacja jego powinna być tak pomyślana, aby sprzyjała ze wszelkich miar oddziaływaniu wychowawczemu grupy instruktorów na młodzież, kontaktowaniu się drużyn ze sobą, ich współpracy i wymianie doświadczeń tak,

aby zarówno młodzież jak i instruktorzy tworzyli jedną dużą rodzinę harcerską.

2.4. Pracą hufca kieruje wybrana komenda hufca pod przewodnictwem hufcowego (komendanta hufca).

Komenda hufca składa się z 5—7 członków (wśród nich hufcowy) i jest organem kolegiąlnie kierującym hufcem. Członkowie komendy powinni pełnić odpowiedzialne funkcje w komendzie hufca w zasadzie na stanowiskach zastępców hufcowego i kierowników referatów.

2.5. Członkowie komendy hufca są wybierani spośród członków korpusu instruktorskiego na konferencji wszystkich instruktorów hufca. Tryb wyborów odwołania i kooptacji członków komendy hufca normuje osobną instrukcja.

2.6. Do zespołu komendy, kierującego bieżącymi pracami, wchodzi — obok członków komendy — instruktorzy komendy hufca.

Instruktorzy komendy kierują poszczególnymi odcinkami pracy.

Członkowie komendy hufca i instruktorzy komendy z wyjątkiem hufcowego i jego zastępców mogą mieć — prócz przydziału do komendy — inny przydział służbowy. Pozwala to na ściślejsze i żywsze powiązanie komendy z podległym terenem. W każdym razie dodatkowy przydział służbowy nie może wpływać na zmniejszenie operatywności komendy.

2.7. Organizacyjnie zespół komendy hufca dzieli się na referaty, które tworzą instruktorzy wspólnie zajmujący się zagadnieniami dotyczącymi określonej dziedziny pracy harcerskiej. Pracą referatów kierują kierownicy referatów, którzy używają tytułów związanych z powierzonym odcinkiem pracy. Np. kierownik referatu zuchowego posiada tytuł namiestnika zuchów, kierownik referatu gospodarczo-finansowego kwatermistrza hufca.

2.8. Administracją komendy kieruje sekretarz komendy hufca.

2.9. W wyjątkowych wypadkach mogą być powołane referaty, których nie przewiduje niniejsza instrukcja ale jedynie na podstawie wniosków komendy zatwierdzonych przez komendę chorągwi. Motywem zasadniczym zmian i poprawek powinno być zawsze dobro organizacji i wpływ na rozwój ruchu harcerskiego.

2.10. Wszyscy członkowie i instruktorzy komendy hufca z uwagi na pełnione funkcje podlegają mianowaniu rozkazem komendy chorągwi.

2.11. W wypadku, gdy hufiec obejmuje dużą liczbę drużyn, podejmuje rozwiązanie trudnych zagadnień organizacyjnych, szkoleniowych lub programowych — może komenda hufca zapraszać do pomocy instruktorów harcerskich jako współpracowników komendy.

Nie są oni stale związani z komendą hufca i powinni mieć z reguły przydział służbowy do innych jednostek organizacyjnych.

Współpracownicy komendy nie podlegają mianowaniu, a są tylko rejestrowani w komendzie.

3. Komenda hufca, hufcowy i jego zastępcy

3.1. Komenda hufca pod przewodnictwem hufcowego kieruje w sposób kolegialny pracą hufca. Uchwały komendy zapadają bezwzględną większością głosów. Komenda chorągwi może uchylić uchwały komendy hufca.

3.2. Komenda hufca decyduje o najważniejszych sprawach dotyczących hufca, a w szczególności:

- ustala plan pracy komendy hufca i analizuje jego wykonanie;
- ustala wnioski nominacyjne na funkcje drużynowych i instruktorów komendy hufca i ocenia ich pracę;
- planuje rozwój ruchu harcerskiego i zuchowego na terenie hufca, rozpatruje wnioski o założenie nowych drużyn; decyduje w sprawach zawieszenia lub likwidacji drużyn, z wyjątkiem wypadków podlegających pod kompetencje komendy chorągwi;
- ocenia pracę drużyn, ustala formy pomocy i kontroli drużyn;
- planuje kursy zastępowych i doszkalanie drużynowych, w miarę potrzeby kursy specjalnościowe; wybiera kandydatów na drużynowych i kieruje ich na odpowiednie kursy chorągwi;
- planuje większe imprezy masowe hufca, jak zloty, ćwiczenia terenowe, igrzyska; planuje akcję obozów i zimowisk w hufcu;
- ustala formy propagandy ruchu harcerskiego na terenie hufca oraz sposoby współpracy ze społeczeństwem, rodzicami, organizacjami społecznymi itp.;
- planuje i kontroluje gospodarkę hufca, ustala sposoby uzyskiwania funduszy na działalność, zaopatrzenie w sprzęt itd.;
- zatwierdza sprawozdania okresowe przysyłane do komendy chorągwi i ważniejsze dokumenty przedkładane władzom poza ZHP.

3.3. Hufcowy przewodniczy komendzie i kieruje zespołem instruktorów komendy. Jest przedstawicielem ZHP i zwierzchnikiem zuchów, harcerzy, harcerzy oraz instruktorów na terenie hufca.

Z tego tytułu:

- czuwa nad przestrzeganiem linii wychowawczej określonej Deklaracją Ideową oraz Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim, przestrzeganiem przepisów, instrukcji i regulaminów ZHP oraz wypełniania obowiązków organizacyjnych w hufcu;
- reprezentuje ZHP na terenie hufca wobec władz państwowych, cywilnych i wojskowych oraz organizacji społecznych; przez hufcowego przechodzą sprawy z drużyn do wyższych władz harcerskich, władz państwowych itd. w myśl Instrukcji O1-I/57, pkt 3.6. o organizacji drużyny harcerskiej oraz Instrukcji O2-I/57, pkt 3.7. o organizacji drużyny zuchów;

- zatwierdza po przedyskutowaniu przez komendę plan pracy komendy hufca i odpowiada za jego realizację;
- zatwierdza plany pracy drużyn, zarządza lustracje i wizytacje drużyn;
- mianuje i zwalnia na podstawie decyzji komendy hufca drużynowych lub p.o. drużynowych; interweniuje w wypadku wykroczeń, wyznaczając kary ew. zawieszając członków korpusu instruktorskiego, kierując jednocześnie sprawę do komisji dyscyplinarnej przy komendzie chorągwi;
- wydaje zezwolenia na zorganizowanie nowych drużyn, uznaje je jako próbne, przyjmuje drużyny do ZHP; stawia wnioski do komendy chorągwi o udzielenie drużynie przyjętej do ZHP zezwolenia na posiadanie sztandaru;
- zwołuje narady członków komendy hufca oraz odprawy instruktorów hufca, zwołuje odprawy drużynowych;
- odpowiada za prawidłowe prowadzenie szkolenia i doszkalania kadry zarówno na szczeblu komendy hufca, jak i w drużynach; prowadzi doszkalanie drużynowych w formie pracy zastępu lub drużyny drużynowych;
- mianuje przy drużynach na wniosek drużynowych oraz przy komendzie hufca komisje na stopnie młodzieżowe według zasad określonych instrukcją o zdobywaniu i przyznawaniu stopni;
- kieruje gospodarką i odpowiada osobiście i materialnie za majątek, finanse i gospodarkę komendy hufca, a pośrednio również i podległych jednostek; dba o powiększenie majątku ZHP i właściwe wykorzystanie środków materialnych;
- utrzymuje stały kontakt z komendą chorągwi, odpowiada za terminowe nadsyłanie meldunków i sprawozdań oraz bieżące informacje komendy chorągwi o sytuacji na terenie hufca;
- wydaje rozkazy w imieniu komendy hufca, w których przeprowadza nominacje, zwolnienia i normuje ważniejsze sprawy organizacyjne i programowe hufców.

3.4. Bezpośrednimi pomocnikami hufcowego są jego zastępcy (jeden lub dwóch). Podziału zadań pomiędzy nich dokonuje hufcowy w zależności od potrzeb. W wypadku istnienia na terenie hufca dużej ilości drużyn zuchowych jeden z zastępców może być upoważniony przez hufcowego do kierowania pracą tych drużyn, niezależnie od istnienia referatu zuchowego kierowanego przez namiestnika.

4. Podział pracy w komendzie hufca

Struktura komendy i zakres pracy poszczególnych w niej komórek przedstawia się następująco:

4.1. Sekretariat komendy hufca kierowany przez sekretarza komendy hufca zajmuje się:

- prowadzeniem korespondencji hufca;
- prowadzeniem dokumentacji bieżącej i archiwum hufca;
- przygotowywaniem rozkazów, zestawień statystycznych, meldunków itp.

4.2. Referat harcerski:

- prowadzi rejestr drużyn harcerskich, drużynowych i instruktorów;

- pomaga drużynowym harcerskim w opracowywaniu planów pracy i prowadzeniu drużyn przez dostarczanie materiałów, udzielanie rad i wskazówek, przeprowadzanie wizytacji i lustracji drużyn;
- prowadzi doszkalanie drużynowych drużyn harcerskich oraz szkolenie zastępowych w miarę możliwości w oparciu o ośrodki metodyczne, Domy Harcerza itp.;
- koordynuje pracę powstających ew. na terenie hufca drużyn specjalnościowych (żeglarskich, lotniczych, łączności itp.);
- organizuje szkolenie specjalnościowe starszych harcerzy;
- organizuje imprezy i wystąpienia ogólne hufca, przygotowuje i organizuje akcję letnią hufca, koordynując w tym zakresie zamierzenia drużyn harcerskich.

W skład referatu harcerskiego wchodzi starsi drużynowi, jako kierownicy szczepów harcerskich.

Przy referacie harcerskim może być powołana przez komendę chorągwi komisja na wyższe stopnie młodzieżowe w myśl instrukcji o zdobywaniu i przyznawaniu stopni. Hufcowy ma prawo powołać przy tym referacie komisję na trzy pierwsze stopnie młodzieżowe.

4.3. Referat zuchowy prowadzony przez namiestnika zuchów zajmuje się:

- prowadzeniem rejestru drużyn zuchowych i instruktorów zuchowych;
- dopomaganiem drużynowym zuchów w opracowywaniu planów pracy i prowadzeniu drużyn przez dostarczanie materiałów, udzielanie rad i wskazówek, przeprowadzaniem wizytacji i lustracji drużyn zuchowych;
- prowadzeniem doszkalania drużynowych zuchów w ramach pracy zastępów drużynowych zuchowych;
- organizowaniem zbiorowych wystąpień zuchów oraz przygotowywaniem i przeprowadzaniem kolonii zuchowych.

4.4. Na prawach referatu pozostaje sekcja HSI (Harcerska Służba Informacyjna) kierowana przez łącznika HSI.

Sekcja ta zajmuje się:

- propagandą i informacją wewnątrzorganizacyjną;
- informacją dla prasy miejscowej;
- propagandą radiową i inną.

4.5. Referat gospodarczo-finansowy prowadzony przez kwatermistrza hufca:

- sprawuje opiekę nad sprzętem i majątkiem hufca, prowadzi książkę inwentarzową, magazynuje, wypożycza i konserwuje sprzęt;
- prowadzi książkę kasową wraz z kwitariuszem i teczką dowodów kasowych; kwatermistrz sprawdza rachunki pod względem rachunkowym i formalnym, hufcowy natomiast pod względem merytorycznym i zatwierdza je do wypłaty;
- zbiera składki organizacyjne od instruktorów i drużynowych;
- sprawuje pieczę nad gospodarką drużyn, pomaga skarbnikom i gospodarzom drużyn, kontroluje prawidłowość prowadzenia gospodarki i rachunkowości w drużynach.

Pracę referatu gospodarczo-finansowego szczegółowo normują osobne zarządzenia i instrukcje Głównej Kwatery Harcerstwa oraz ogólne przepisy finansowe.

4.6. Dokładny zakres pracy poszczególnych komórek komendy ustala się na posiedzeniu członków komendy co powinno być odnotowane w protokołach.

4.7. W wypadku zmiany na funkcjach kierowniczych w hufcu (hufcowy, zastępcy hufcowego, kierownicy referatów lub odpowiedzialni instruktorzy komendy hufca) powinny być sporządzane protokoły zdawczo-odbiorcze, w których ustępujący instruktor przekazuje swojemu następcy zarówno dokumentację jak i wykaz prowadzonych prac. Przyjęcie odcinka pracy musi być dokonane w obecności zwierzchnika: komendanta chorągwi lub jego pełnomocnika w stosunku do hufcowych, hufcowego w stosunku do innych członków komendy hufca.

5. Administracja komendy hufca

5.1. W komendzie hufca prowadzi się obowiązkowo następującą dokumentację pracy:

- książkę protokołów posiedzeń komendy hufca;
- książkę lub teczkę rozkazów komendy hufca;
- teczkę regulaminów i instrukcji, rozkazów komendy chorągwi i władz zwierzchnich ZHP;
- teczkę zawierającą roczny plan pracy komendy hufca z uwzględnieniem planów poszczególnych referatów, terminarzy, odpisy sprawozdań z wykonania planu, sprawozdania z imprez i akcji specjalnych;
- teczki drużyn, które zawierają korespondencję z drużynami, sprawozdania z wizytacji, plany pracy i materiały statystyczne dotyczące poszczególnych drużyn;
- dokumentację gospodarczo-finansową prowadzoną według osobnych instrukcji;
- dziennik korespondencji i teczki pism przychodzących i odpisów pism wychodzących założone według potrzeb.

5.2. Poza wyżej wymienioną dokumentacją komendy hufców mogą prowadzić ułatwiające pracę książki lub teczki. Ważnym jest, aby układ dokumentów był jasny i pozwalał na szybkie wyszukanie żądanych materiałów bez zbędnych biurokratycznych manipulacji.

5.3. Poza dokumentacją gospodarczo-finansową wszystkie wymienione książki i teczki w punkcie 5.1. powinny być przechowywane w sekretariacie komendy pod opieką sekretarza.

5.4. Hufcowy jest odpowiedzialny za treść korespondencji wychodzącej z komendy. Dlatego podpisuje każde wychodzące pismo z prawej strony po podpisaniu go z lewej strony przez odpowiedzialnego za dany odcinek pracy instruktora komendy.

Hufcowy może upoważnić do podpisywania w swoim zastępstwie zastępców hufcowego, we wszystkich lub tylko niektórych sprawach komendy. Upoważnienia powinien dokonać hufcowy na posiedzeniu komendy hufca; odnotowane to zostaje w protokołach.

5.5. Wszystkie pisma wychodzące powinny zawierać numer kolejny dziennika korespondencyjnego; również

wszystkie pisma przychodzące muszą być rejestrowane w tym dzienniku i opatrzone kolejnym numerem.

5.6. Komenda hufca używa urzędowej pieczęci podłużnej i małej pieczęci okrągłej:

— pieczęć podłużna długości 60 mm zawiera nazwę komendy według punktu 1.3. oraz nazwę chorągwi.

Np. Związek Harcerstwa Polskiego
Komenda Hufca — Racibórz
(Chorągiew Opolska)

— pieczęć okrągła mała posiada otok o średnicy 25 mm. Wewnątrz wokół otoku napis podający nazwę komendy hufca bez podawania przynależności do chorągwi. W środku pieczęci — krzyż harcerski. Pod krzyżem w tekście napis ZHP.

5.7. Poza tym komenda hufca może używać podłużnej pieczęci nagłówkowej — podobnej do podłużnej pieczęci urzędowej — z podaniem adresu, telefonów, konta bankowego itp.

Np. Związek Harcerstwa Polskiego
Komenda Hufca — Gliwice pow.
(Chorągiew Katowicka)
Gliwice ulica
telefon konto NBP

5.8. Innych pieczęci urzędowych — poza wymienionymi w pkt. 5.6 — komendzie hufca używać nie wolno, w szczególności nie wolno używać pieczęci referatów.

5.9. Komenda hufca może wydać pozwolenie na używanie podłużnej pieczęci przez dłużej trwające kursy urządzane w hufcu a zatwierdzone przez komendę chorągwi.

5.10. Komenda hufca wydaje zezwolenia na używanie podłużnych pieczęci przez drużyny przyjęte do ZHP oraz jednostki podległe jej bezpośrednio. Sekretarz hufca obowiązany jest rejestrować te pieczęci przez odcisk na odpowiednim arkuszu.

Załącznik do Rozkazu Naczelnika Harcerstwa L. 4/57, pkt. 1.1.b. z dnia 5 lutego 1957 roku

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 5 lutego 1957 roku

04-II/57 INSTRUKCJA O ORGANIZACJI CHORĄGWI HARCERSTWA

1. Określenie i nazwa

1.1. Chorągiew jest organizacyjną jednostką terytorialną obejmującą hufce i inne niższe jednostki organizacyjne podległe jej bezpośrednio, jak wojewódzkie ośrodki szkoleniowe itp.

W skład chorągwi nie wchodzi znajdujące się na jej terenie instytucje harcerskie podległe bezpośrednio Głównej Kwaterze Harcerstwa.

1.2. Chorągiew zajmuje w zasadzie teren odpowiadający województwu lub miastom wydzielonym na prawach województwa.

1.3. Chorągiew i komenda chorągwi nosi nazwę, której w formie przymiotnikowej podana jest oficjalna lub regionalna nazwa województwa, np. Krakowska Chorągiew Harcerstwa i Komenda Krakowskiej Chorągwi Harcerstwa. Albo — Mazowiecka Chorągiew Harcerstwa i Komenda Mazowieckiej Chorągwi Harcerstwa.

2. Organizacja chorągwi i komendy chorągwi

2.1. O utworzeniu, likwidacji chorągwi i określeniu jej granic w związku ze zmianami w podziale administracyjnym kraju decyduje Główna Kwatera.

2.2. Główna Kwatera Harcerstwa decyduje również o przejęciu hufców i jednostek organizacyjnych przez chorągwie, zarówno w związku ze zmianami terytorialnymi, jak i powstawaniem lub zmianą charakteru działalności tych jednostek.

2.3. Pracą chorągwi kieruje wybrana komenda chorągwi pod przewodnictwem komendanta chorągwi.

Komenda chorągwi składa się z 9—11 członków (wśród nich komendant) i jest organem kolegialnie kierującym chorągwią. Członkowie komendy powinni pełnić odpowiedzialne funkcje w komendzie chorągwi, w zasadzie na stanowiskach zastępców komendanta i kierowników wydziałów.

2.4. Członkowie komendy chorągwi są wybierani spośród członków korpusu instruktorskiego na chorągwaną konferencję delegatów instruktorów. Tryb wyborów, odwołania i kooptacji członków komendy normuje osobna instrukcja. Członkowie komendy chorągwi nie powinni mieć w zasadzie innego przydziału służbowego poza komendą.

2.5. Bieżące prace programowe, szkoleniowe, organizacyjne i gospodarcze prowadzi zespół komendy, w skład którego obok członków komendy wchodzi instruktorzy komendy. Mogą oni kierować pracą poszczególnych komórek organizacyjnych komendy albo wchodzić w ich skład.

Instruktorzy komendy chorągwi również nie powinni mieć w zasadzie innego przydziału służbowego poza komendą. Ilość instruktorów komendy, czyli wielkość zespołu komendy, uzależniona jest od potrzeb; nie powinien on być jednak za duży, ponieważ zmniejsza to jego operatywność. Wszyscy instruktorzy komendy podlegają mianowaniu odpowiednimi rozkazami (porównaj punkt 2.11.).

2.6. Organizacyjnie zespół komendy dzieli się na wydziały, które skolei dzielą się na referaty.

2.7. Referaty tworzą instruktorzy, którzy wspólnie zajmują się zagadnieniami dotyczącymi określonej dziedziny pracy harcerskiej. W miarę potrzeby w skład

referatów może wchodzić kilka grup instruktorów, co umożliwi szczegółowe zajęcie się specjalnymi problemami. Pracą referatów kierują kierownicy referatów. Mogą istnieć referaty samodzielne, nie wchodzące w skład wydziałów.

2.8. Referaty o podobnym przedmiocie pracy tworzą wydziały. Pracą wydziałów kierują kierownicy wydziałów.

2.9. Administracja komendy skupia się w biurze komendy chorągwi, kierowanym przez sekretarza komendy chorągwi.

2.10. Na tworzenie wydziałów i referatów niezgodnych z niniejszą instrukcją albo na inny podział organizacyjny może zezwolić Główna Kwatera Harcerstwa tylko na podstawie umotywowanych wniosków komendy chorągwi, mając na uwadze usprawnienie pracy lub specyfikę niektórych terenów.

2.11. Członkowie i instruktorzy komendy — z uwagi na pełnione funkcje — podlegają mianowaniu; komendant, zastępcy, kierownicy wydziałów lub samodzielnych referatów i ich zastępcy oraz sekretarz chorągwi — rozkazem Naczelnika Harcerstwa.

Wszyscy inni funkcyjni — a więc kierownicy referatów, ich zastępcy oraz pozostali instruktorzy komendy chorągwi — rozkazem komendanta chorągwi.

2.12. Dla pomocy w przeprowadzeniu określonych prac można grupować wokół komendy instruktorów nie związanych z nią stale, którzy mogą mieć przydział do innych jednostek organizacyjnych. Są oni współpracownikami komendy chorągwi. Nie mogą oni obejmować w komendzie funkcji, np. kierowników wydziałów lub referatów. Współpracowników nie mianuje się, a tylko rejestruje w odpowiednich wydziałach.

3. Komenda chorągwi, komendant chorągwi i jego zastępcy

3.1. Komenda chorągwi pod przewodnictwem komendanta chorągwi kieruje kolegiąlnie pracą chorągwi. Uchwały komendy zapadają bezwzględną większością głosów. Główna Kwatera Harcerstwa może uchylić uchwały komendy chorągwi.

3.2. Komenda chorągwi decyduje o najważniejszych sprawach dotyczących chorągwi, a w szczególności:

- ustala plan pracy komendy i analizuje jego wykonanie; ustala kierunki pracy programowej w chorągwi;
- ustala wnioski nominacyjne na ważniejsze funkcje w komendzie chorągwi;
- ocenia pracę komend hufców, rozwój ruchu harcerskiego i zuchowego w chorągwi;
- ustala formy współpracy komendy z władzami i organizacjami społecznymi;
- ustala plan szkolenia kadry, planuje chorągwiane akcje szkoleniowe, zatwierdza programy kursów i obsadę kadrową;
- typuje instruktorów z terenu chorągwi na centralne kursy instruktorskie;
- ocenia pracę instruktorów na wyższych funkcjach w hufcach i komendzie chorągwi, wyraża opinię o przyjęciu i zwalnianiu pracowników komendy chorągwi i hufców;

— planuje większe imprezy masowe prowadzone przez chorągiew, szczególnie ustala założenia chorągwiowej akcji letniej i zimowej;

— planuje i ustala formy propagandy;

— ustala kierunki rozwoju gospodarczego ZHP na terenie chorągwi, projektuje budżet chorągwi i kontroluje jego realizację;

— zatwierdza sprawozdania okresowe przesyłane do Głównej Komendy Harcerstwa i ważniejsze dokumenty przedkładane władzom poza ZHP.

3.3. Komendant chorągwi przewodniczy komendzie i kieruje zespołem instruktorów komendy. Jest on przedstawicielem ZHP i zwierzchnikiem zuchów, harcerzy, harcerzy i instruktorów na terenie chorągwi. Z tego tytułu:

— czuwa nad przestrzeganiem linii wychowawczej określonej Deklaracją Ideową oraz Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim, przestrzeganiem przepisów, regulaminów ZHP oraz obowiązków organizacyjnych na wszystkich podległych mu szczeblach organizacyjnych;

— reprezentuje ZHP na terenie chorągwi wobec władz państwowych, cywilnych i wojskowych i organizacji społecznych;

— zatwierdza po przedyskutowaniu przez komendę chorągwi plan pracy komendy i odpowiada za jego realizację; koordynuje pracę wydziałów komendy;

— odpowiada za sprawy osobowe na terenie chorągwi, dba o właściwe szkolenie i rozmieszczenie kadry;

— mianuje hufcowych i członków komend hufców, przy czym uprawnienia te reguluje instrukcja o wyborach hufcowego i członków komendy hufca;

— mianuje przy komendach hufców komisje na wyższe stopnie młodzieżowe w myśl instrukcji o zdobywaniu i przyznawaniu stopni młodzieżowych; powołuje przy komendzie chorągwi komisje na wszystkie stopnie młodzieżowe, występuje do GKH z wnioskiem o mianowanie komisji na określone stopnie instruktorskie;

— stawia wnioski do Głównej Kwatery o mianowanie zastępców komendanta, kierowników wydziałów komendy chorągwi i ich zastępców, kierowników samodzielnych referatów oraz sekretarza komendy chorągwi; mianuje pozostałych instruktorów komendy chorągwi;

— zatwierdza plany pracy komend hufców, odpowiada za prawidłowe zorganizowanie pomocy metodycznej i programowej, organizuje kontrolę wykonania planów pracy komend hufców, kieruje całością wizytacji, lustracji i wyjazdów w teren członków, instruktorów i współpracowników komendy;

— udziela zezwoleń drużynom przyjętym do ZHP na posiadanie sztandaru; decyduje o rozwiązaniu drużyny, której przyznano prawo posiadania sztandaru;

— zwołuje posiedzenia komendy chorągwi, odprawy instruktorów i współpracowników komendy, zwołuje odprawy hufcowych lub innych kierowników pracy z terenu chorągwi;

— kieruje gospodarką i odpowiada za majątek, finanse i gospodarkę komendy chorągwi, a pośrednio wszystkich podległych jednostek; dba o powiększenie majątku ZHP i właściwe wykorzystywanie środków materialnych;

- utrzymuje stały kontakt z Główną Kwaterą Harcerstwa, odpowiada za terminowe nadsyłanie meldunków i sprawozdań, bieżące informowanie GKH o pracy i sytuacji na terenie chorągwi;
- wydaje rozkazy w imieniu komendy, w których przeprowadza nominacje i normuje ważniejsze zagadnienia organizacyjne i programowe.

3.2. Bezpośrednimi pomocnikami komendanta chorągwi są jego zastępcy (dwóch lub trzech). Podziału zadań pomiędzy zastępców dokonuje komendant na posiedzeniu komendy chorągwi w zależności od potrzeb.

Zastępcy komendanta chorągwi na odcinku sobie powierzonym występują w imieniu komendanta i są przed nim odpowiedzialni. Mogą koordynować pracę kilku pokrewnych wydziałów w komendzie chorągwi, zajmować się szczególnie ważnymi problemami w pracy komendy lub odpowiadać za pracę określonych rejonów chorągwi.

4. Podział pracy w komendzie chorągwi

Struktura komendy i zakres pracy poszczególnych komórek przedstawia się następująco:

4.1. Biuro komendy chorągwi kierowane przez sekretarza komendy chorągwi obejmuje:

- kancelarię z dziennikiem korespondencji i ekspedycją;
- dokumentację bieżącą (porównaj punkt 5.1.) i archiwum;
- pismo i powielarnię.

4.2. Wydział harcerski obejmuje całość zagadnień programowych związanych z pracą drużyn harcerki i harcerzy. Wydział dzieli się na dwa referaty.

Referat pracy drużyn harcerskich zajmuje się:

- opracowywaniem i dostarczaniem drużynom materiałów do pracy;
- zbieraniem, opracowywaniem i uogólnianiem doświadczeń drużyn z terenu chorągwi;
- opracowywaniem specjalnych materiałów, np. dla drużyn wiejskich, drużyn starszych chłopców i dziewcząt;
- pomocą dla drużyn w zakresie metodyki zdobywania stopni i sprawności;
- kontrolą realizacji podstawowych instrukcji i wytycznych dotyczących pracy drużyn harcerskich.

Referat specjalności harcerskich obejmuje zespoły, które zajmują się zagadnieniami:

- techniki w pracy harcerskiej;
- zajęć kulturalno-artystycznych;
- służby zdrowia;
- techniki obozowania;
- krajoznawstwa;
- sportu (np. narciarstwa, żeglarstwa itp.).

Referat specjalności harcerskich zajmuje się pracą drużyn specjalnych: wodnych, lotniczych, łączności itp. Dla referatu specjalności harcerskich bazą powinny stanowić ośrodki metodyczne, np. w placówkach wychowania pozaszkolnego, ośrodki żeglarskie, stanice, kluby sportowe itp.

4.3. Wydział suchych zajmuje się zagadnieniami dotyczącymi ruchu suchego. Dzieli się na dwa referaty:

Referat pracy drużyn suchych, który zajmuje się:

- opracowywaniem i dostarczaniem drużynom materiałów potrzebnych do pracy;
- zbieraniem, opracowywaniem i uogólnianiem doświadczeń drużyn suchych z terenu chorągwi;
- kontrolą realizacji podstawowych instrukcji i wytycznych dotyczących ruchu suchego;
- pomocą i kontrolą pracy komend suchych w zakresie pracy suchych.

Referat kształcenia kadry suchej obejmuje:

- doszkalanie terenowe;
- organizację suchych kursów drużynowych suchych;
- organizację suchych kursów instruktorów suchych po uzyskaniu zezwolenia Głównej Kwatery Harcerstwa.

Przy tym referacie jako organ pomocniczy może być powołana decyzją GKH komisja na stopnie instruktorów suchych.

4.4. Wydział kształcenia kadry składa się z dwóch referatów:

Referat kursów zajmuje się:

- przygotowaniem i prowadzeniem kursów suchych dla instruktorów i drużynowych harcerskich;
- przygotowaniem programów stałych ośrodków szkoleniowych.

Przy tym referacie organem pomocniczym jest komisja na stopnie instruktorskie, którą mianuje Główna Kwatera Harcerstwa. Bazą dla referatu kursów mogą być wojewódzkie ośrodki szkoleniowe.

Referat szkolenia terenowego zajmuje się pomocą dla suchych w zakresie:

- szkolenia i doszkalania zastępowych;
- doszkalania drużynowych;
- prowadzenia drużyn kadrowych (instruktorskich).

Referat wydziału kształcenia kadry współpracuje z referatem kształcenia kadry suchej z wydziału suchych.

4.5. Na prawach wydziału pozostaje samodzielny referat obozów i imprez masowych. Referat ten jest wydzielony z wydziału pracy drużyn harcerskich, ponieważ zagadnienia powyższe wymagają specjalnej operatywności organizacyjnej przy równoczesnym stałym programowaniu.

Referat obozów i imprez masowych zajmuje się organizacją akcji letniej, zimowisk, zlotami, większymi raidami turystycznymi itp. Współpracuje on ściśle z innymi wydziałami merytorycznymi.

4.6. Wydział organizacyjny obejmuje:

Referat pracy suchych, który zajmuje się:

- organizacją pracy suchych, ich obsadą;
- przeprowadzeniem wyborów komend suchych i komendy chorągwi;
- sprawami związanymi z realizacją instrukcji i regulaminów organizacyjnych;
- wzrostem i rozmieszczeniem organizacji;
- sprawami związanymi z prowadzeniem ewidencji i statystyką członków, jednostek organizacyjnych.

Prócz tego referat pracy suchych:

- prowadzi zbiornice meldunków;
- przygotowuje rozkazy komend chorągwi.

W wydziale organizacyjnym działa na prawach referatu propagandy Wojewódzka Harcerska Służba Informacyjna (Wojewódzka HSI), która zajmuje się:

- propagandą i informacją wewnątrzorganizacyjną;
- propagandą prasową;
- propagandą radiową;
- publikacjami własnymi chorągwi (jednodniówki, biuletyny).

Wojewódzka HSI współpracuje z łącznikami HSI przy komendach hufców i z centralą HSI przy komendach hufców i z centralą HSI przy Głównej Kwaterze Harcerstwa.

4.7. Samodzielny referat osobowy:

- prowadzi ewidencję instruktorów;
- zajmuje się sprawami związanymi z zatrudnieniem instruktorów.

Przy referacie osobowym działa wojewódzka komisja dyscyplinarna, która rozpatruje sprawy dyscyplinarne w hufcach i przeprowadza dochodzenia. Na okres przejściowy — obok niej — działa komisja weryfikacyjna, przeprowadzająca weryfikację instruktorów.

4.8. Wydział gospodarczo-finansowy zajmuje się całością działalności gospodarczej chorągwi. Obejmuje on dwa referaty: referat księgowości, który poza prowadzeniem księgowości przeprowadza inspekcje finansowe w hufcach i drużynach oraz referat gospodarczy, który obejmuje:

- zaopatrzenie i magazyny;
- zarząd nieruchomości;
- transport.

Praca wydziału gospodarczo-finansowego jest normowana przez ogólnie obowiązujące przepisy finansowe i osobne instrukcje wewnętrzne.

4.9. Zakres pracy poszczególnych wydziałów i referatów w sposób szczegółowy ustala komendant.

4.10. W wypadku zmiany na funkcjach kierowniczych w komendzie chorągwi — tj. komendanta, zastępców, kierowników wydziałów, kierowników referatów itd. — ustępujący instruktor powinien sporządzić protokół zdawczo-odbiorczy, przekazując następcy zarówno dokumentację jak i wykaz prowadzonych spraw. Przejęcie odcinka musi być dokonane w obecności zwierzchnika: Naczelnika Harcerstwa lub jego pełnomocnika w stosunku do komendantów chorągwi, komendanta chorągwi w stosunku do zastępców komendanta, kierowników wydziałów itd.

5. Administracja komendy chorągwi

5.1. W komendzie chorągwi prowadzi się obowiązkowo następującą dokumentację pracy:

- książkę protokołów posiedzeń komendy chorągwi;
- książkę lub teczkę rozkazów komendy chorągwi;
- teczkę regulaminów, instrukcji i rozkazów władz zwierzchnich ZHP;
- teczkę pracy zawierającą roczny plan pracy z uwzględnieniem planów wydziałów, terminarzy, odpisy sprawozdań z wykonania planu, sprawozdania z imprez i akcji specjalnych;
- teczki hufców, zawierające korespondencję z hufcem, notatki z kontaktów osobistych, sprawozdania z wizytacji, plany pracy hufca i materiały dotyczące pracy hufca, skład komendy hufca, wykazy drużyn hufca;

— dokumentację gospodarczo-finansową prowadzoną według osobnych instrukcji;

— dziennik korespondencji oraz teczki pism i odpisów pism założone według potrzeb.

5.2. Poza wyżej wymienioną dokumentacją komendy chorągwi mogą wprowadzić zależnie od potrzeb w wydziałach i referatach potrzebne książki i teczki. Ważnym jest, aby układ dokumentów był jasny i pozwalał na szybkie wyszukanie żądanych materiałów bez zbędnych biurokratycznych manipulacji.

5.3. Wymienione w punkcie 5.1. dokumenty, poza dokumentacją finansowo-gospodarczą, przechowywane są w biurze komendy pod opieką sekretarza komendy.

5.4. Komendant chorągwi jest odpowiedzialny za treść korespondencji wychodzącej z komendy. Dlatego podpisuje każde wychodzące pismo z prawej strony po podpisaniu go z lewej strony przez odpowiedzialnego kierownika wydziału albo za jego wiedzą kierownika referatu podległego. Komendant chorągwi może upoważnić do podpisywania w swoim zastępstwie zastępców komendanta we wszystkich sprawach lub w sprawach dotyczących niektórych wydziałów. Upoważnienia powinien dokonać komendant na posiedzeniu komendy chorągwi, co odnotowane zostaje w protokołach.

5.5. Wszystkie pisma wychodzące powinny zawierać numer kolejny dziennika korespondencyjnego, również wszystkie pisma przychodzące muszą być rejestrowane w tym dzienniku i opatrzone kolejnym numerem.

5.6. Komenda chorągwi używa urzędowej pieczęci podłużnej i dwu pieczęci okrągłych — małej i dużej.

Pieczęć podłużna długości 60 mm zawiera nazwę komendy, według punktu 1.3.

Np. Związek Harcerstwa Polskiego

Komenda Krakowskiej Chorągwi Harcerstwa

Pieczęć okrągła mała posiada otok o średnicy 25 mm. Wewnątrz wokół otoku napis podający nazwę komendy. W środku pieczęci krzyż harcerski. Pod krzyżem w tekście napis ZHP.

Pieczęć okrągła duża posiada dwa otoki, jeden o średnicy 38 mm, drugi o średnicy 25 mm. Pomiędzy otokami napis: Związek Harcerstwa Polskiego oraz nazwa komendy chorągwi. W środku pieczęci krzyż harcerski.

5.7. Poza tym komenda chorągwi może używać podłużnej pieczęci nagłówkowej podobnej jak podłużna urzędowa z podaniem adresu, telefonów, konta bankowego, np.:

Związek Harcerstwa Polskiego

Komenda Krakowskiej Chorągwi Harcerstwa

Kraków, ul. Karmelicka 31

tel. konto NBP

5.8. Innych pieczęci urzędowych poza wymienionymi w p. 5.6. komendzie chorągwi używać nie wolno, w szczególności nie wolno używać pieczęci wydziałów lub referatów.

5.9. Komenda chorągwi może wydać pozwolenie na używanie podłużnej pieczęci przez dłużej trwające kursy chorągwiane zatwierdzone przez GKH.

5.10. Komenda chorągwi wydaje zezwolenia na używanie przepisowych pieczęci przez komendy hufców i jednostki podległe bezpośrednio komendzie chorągwi. Biuro komendy jest obowiązane rejestrować te pieczęcie.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 9 lutego 1957 roku

ROZKAZ L. 5/57

1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE

1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów

- a) Zatwierdzam programy prób na stopnie harcerskie ochotniczki, tropicielki i pionierki oraz młodzika, wywiadowcy i ćwika. Teksty podane są w załączniku do niniejszego rozkazu. Równocześnie unieważniam wszelkie inne programy prób wszystkich stopni harcerskich.
- b) Zatwierdzam „SI-II/57 Instrukcję w sprawie zdobywania i przyznawania stopni harcerskich”, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

Główna Kwatera Harcerstwa prosi o nadsyłanie uwag dotyczących zarówno programów prób jak i zatwierdzonej instrukcji.

2. ZARZĄDZENIA BIEŻĄCE

2.1. Rok Piosenki Harcerskiej

Ogłaszam rozpoczęcie w lutym 1957 roku „Roku Piosenki Harcerskiej”. Udział w nim jest zadaniem, które powinny podjąć wszystkie zastępy i drużyny, aby rozśpiewanie rzesz harcerzy połączyło nas w jedną harcerską rodzinę. Regulamin „Roku Piosenki Harcerskiej” podany jest w załączniku do niniejszego rozkazu.

Komisarzem „Roku Piosenki Harcerskiej” mianuję członka GKH Jerzego Dargiela, zastępcą komisarza — Elżbietę Dziębowską.

W związku z „Rokiem Piosenki Harcerskiej” dopuszczam do zdobywania sprawności roku piosenki harcerskiej, której warunki podane są w załączniku.

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa

Zofia Zakrzewska, hm.

Załącznik do Rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 5/57, pkt 1.1.a. z dnia
9 lutego 1957 roku

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 9 lutego 1957 roku

PROGRAM PRÓB NA STOPNIE HARCERSKIE

OCHOTNICZKA

Stopień ochotniczki zdobywa dziewczynka mająca przynajmniej 11 lat, po co najmniej 5 miesiącach (zuch z 3 gwiazdką po 3 miesiącach) pracy w drużynie. Ochotniczka postępowaniem swoim stara się zasłużyć na miano harcerki. Chętnie niesie pomoc innym. Wykonała z zastępem pożyteczną pracę dla domu i szkoły.

1. Zaspiewa hymn państwowy. Zna godło i sztandar narodowy i umie go wywieszać. Umie się zachować przy oddawaniu czci sztandarowi i podczas wykonywania hymnu. Wie, kto stoi na czele państwa. Wymieni sąsiadów Polski, największe miasta w Polsce. Pokaże na mapie, gdzie znajduje się jej wieś lub miasto.

2. Zna i umie na pamięć Przysiężenie i Prawo Harcerskie. Poda trzy przykłady postępowania godnego harcerki. Zna pozdrowienie, ukłon i oznaki harcerskie, krzyż i lilijkę. Zna mundur harcerski i oznaki funkcyjne. Śpiewa hymn harcerski. Wie kto jest bohaterem drużyny, zna godło swego zastępu. Poda nazwisko i adres drużynowej. Zna sieć alarmową swego zastępu. Sprawnie spełniła swoje zadanie w czasie alarmu zastępu.

3. Wskaże adres i drogę do najbliższego lekarza, apteki, urzędu pocztowego, posterunku MO. Umie korzystać z telefonu. Potrafi wezwać pogotowie ratunkowe i straż pożarną. Zaadresuje list i nada go na pocztę. Sprawnie pakuje paczkę, stosując potrzebne węzły. Zakończy linę, zna węzeł płaski i tkacki. Zna podstawowe znaki drogowe, przestrzega przepisów ruchu. Wykona sprawnie otrzymane polecenie i złoży ustny raport.

4. Sprawnie wykonuje najprostsze czynności domowe. Oczyszcza i zapali lampę naftową, wymieni żarówkę i baterijkę w latarce kieszonkowej. Naostrzy nóż, umie posługiwać się młotkiem i obcęgi. Zaceruje swoje pończochy, przyszyje guziki do swego ubrania lub bielizny. Ściele starannie łóżko, nakrywa do stołu, zamiatą podłogę. Przygotuje niespodziankę dla dziecka. Wykona potrzebny jej przedmiot z papieru, drutu, drzewa lub tektury.

5. Dbą o czystość osobistą. Utrzymuje w porządku swoje ubranie. Znajdzie w domu kąciak na swoje rzeczy, dba o jego wygląd. Umie zabezpieczyć się przed zaziębieniem, przemoczeniem i odmrożeniem. Opatrzy drobne skaleczenie.

6. Na wycieczkach harcerskich poznała najbliższą okolicę (w promieniu 2 km). Była przynajmniej na jednej całodziennych wycieczce w lesie. Rozpoznaje najpospolitsze gatunki roślin. Wie, gdzie w jej okolicy występują rośliny i zwierzęta chronione. Zaopiekowała się rośliną lub zwierzęciem. Wyznaczy strony świata według kompasu, słońca i gwiazd. Trafi do celu drogą znaczoną znakami patrolowymi i innymi umownymi. Stosuje znaki gwizdkiem i ręką. Rozpala sprawnie ognisko i zaciera jego ślady.

7. Ćwiczy musztrę jednostki. Powtórzy dokładnie krótki rozkaz po przebyciu 1 km. Wykazała sprawność w ćwiczeniach i grach spostrzegawczości. W biegu na przełaj pokona łatwe przeszkody. Sprawnie gra w trzy gry boiskowe. Tańczy 2 tańce ludowe, śpiewa 2 pieśni narodowe i 5 harcerskich.

TROPICIELKA

Stopień tropicielki zdobywa harcerka po co najmniej 9-miesięcznej pracy w drużynie w stopniu ochotniczki. Tropicielka postępowaniem swoim zasługuje na miano harcerki. Ma oczy i uszy otwarte. Jest gotowa na każde wezwanie. Wyszuka i wykona wraz z zastępem przynajmniej jedno pożyteczne zadanie (w domu, na podwórku, w szkole, w gospodarstwie lub w polu).

1. Wzbogaca swoje wiadomości o Polskę. Narysuje z pamięci kontury granic Polski, oznaczy główne rzeki, pasma górskie i miasta. Powie, ilu mieszkańców ma Polska i jaki jest jej obszar. Zna ilość mieszkańców swojej wsi lub miasta. Zbierze wiadomości i opowie o jednym z polskich wynalazków, odkryć naukowych lub osiągnięć z zakresu postępu techniki i rolnictwa.

2. Wie, do czego zobowiązuje ją Prawo Harcerskie. Opowie o bohaterze swojej drużyny. Wie, jakie położył on zasługi i dlaczego należy go naśladować. Zdobyła kilka ciekawych wiadomości z historii harcerstwa i z życia organizacji młodzieżowych innych krajów. Poda adres komendy hufca i nazwisko hufcowego. Czytując pismo harcerskie.

3. Opowie ciekawe zdarzenie z życia lub z historii swojej miejscowości. Wskaże, co warto zwiedzić w okolicy (zabytki historyczne i przyrodnicze, zakłady przemysłowe, rolne itp.).

4. Pomaga matce w gospodarstwie domowym. Przygotuje i ładnie poda smaczny posiłek dla rodziny. Zrobi potrzebne zakupy. Wyliczy się z otrzymanych pieniędzy i przedstawi rachunki. Odkłada systematycznie zaoszczędzone pieniądze na książeczkę Szkolnej Kasy Oszczędności. Przyczyni się własną pracą do ozdobienia domu. Sprawnie wykonuje drobne naprawy w gospodarstwie domowym, np. wymieni przepalone bezpieczniki, naprawi lampę lub sznur do żelazka, oczyści i naoliwi zawiasy lub zamek.

5. Stosuje przepisy higieny życia codziennego, rozumie znaczenie świeżego powietrza dla zdrowia. Zdobyła sprawność sanitariusza. Umie obsłużyć gaśnicę lub inny podręczny sprzęt przeciwpożarowy, zna zasady bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

6. Brała udział w kilku wycieczkach zastępu lub drużyny (w tym przynajmniej jedna z biwakiem). Zna okolice w promieniu 5 km. Zna najbliższą rzekę lub jezioro i wie, jak jest wykorzystane. Podpatrzyła scenę

z życia przyrody. Wykonała fotografię lub rysunek przyrodniczy. Wykona szkic przebytej drogi, używając znaków topograficznych. Ocenia odległość na oko. Posługuje się własnymi wymiarami. Przygotuje i sprawnie spakuje ekwipunek osobisty. Na wycieczce i biwaku stosuje potrzebne węzły. Wykonała własnoręcznie jeden przedmiot do swego ekwipunku. Wraz z zastępem rozbija namiot lub sporządza zasłonę od deszczu i wiatru, albo wykona inne urządzenie biwakowe. W warunkach polowych ugotuje posiłek dla siebie i towarzyszek. Umiejętnie gasi ognisko i zaciera ślady biwaku. Przystosuje latarkę do sygnalizacji świetlnej. Uszyje chorągiewki sygnalizacyjne. Posługuje się alfabetem Morse'a. Zdobyła jedną sprawność polową i jedną przyrodniczą.

7. Pokieruje wykonaniem zadania przez zastęp. Prowadzi musztrę zastępu. Umie poruszać się w terenie marszem ubezpieczonym, przejdzie w 8 minut 1 km krokiem harcerskim. Przepłynie 25 m stylem dowolnym lub zdobyła jedną ze sprawności sportowych (albo jedną ze sprawności krajoznawczych). Tańczy 3 tańce ludowe, śpiewa 8 piosenek ludowych i harcerskich.

PIONIERKA

Stopień pionierki zdobywa harcerka po co najmniej rocznej służbie w drużynie w stopniu tropicielki. Pionierka postępowaniem swoim zasługuje na miano harcerskie. Daje sobie radę w każdej sytuacji i służy pomocą młodszemu. Sprawnie organizuje pracę powierzonego sobie zespołu. Brała udział w pracy drużyny dla środowiska. Pełniła odpowiedzialną funkcję w drużynie.

1. Wzbogaca swoje wiadomości o Polskę. Wie co się buduje lub tworzy nowego w najbliższej okolicy. Zwiedziła dowolnie wybrany zakład pracy (np. huta, mleczarnia, POM, stacja ochrony roślin, kuźnia, przedszkole) i opowie o nim. W Radzie Narodowej lub innym urzędzie załatwiła sprawę lub zdobyła informację potrzebne drużynie. Opowie o kilku zasłużonych Polakach, którzy przyczynili się do rozwoju postępu społecznego, kultury, nauki.

2. Kieruje się w życiu Prawem Harcerskim. Wy tłumaczy młodszemu harcerkom treść Prawa i Przyrzeczenia. Zna historię harcerstwa. Rozszerza swe wiadomości o życiu organizacji młodzieżowych innych krajów. Poda kilka ciekawych przykładów z pracy ŚFMD, śpiewa hymn ŚFMD. Zna pisma harcerskie, jedno z nich czyta stale. Wysłała do pisma harcerskiego własną korespondencję z życia drużyny lub opracowała fragment kroniki drużyny. Poda adres komendy chorągwi i nazwisko komendanta. Zna strukturę ZHP. Wie, kto stoi na czele władz harcerskich.

3. Brała udział w organizowaniu wspólnej pracy lub kierowała jedną z prac zespołowych drużyny na terenie bloku mieszkalnego, szkoły, osiedla, dziedzińca itp. Zdobyła dwie sprawności w związku z pełnioną służbą. Ma stały przydział pracy domowej i sumiennie ją wykonuje. Wykonała trwałą zabawkę dla dziecka. Kompletuje podręczny warsztatik domowy.

4. Zapoznała się z przynajmniej jednym urządzeniem technicznym ułatwiającym ludziom życie (np.

pralka elektryczna, młockarnia, sieczkarnia, transporter do ziarna, aparat fotograficzny, projektor filmowy, rower, telefon, radio). Zna ogólną zasadę jego działania i umie się nim posługiwać. Poda kilka przykładów zastosowania nauki w rolnictwie. Posługuje się kolejowym rozkładem jazdy. Umie wyszukać połączenia kolejowe lub lotnicze między wskazanymi miejscowościami.

5. Zna skład apteczki polowej zastępu i umie się nią posługiwać. Zaradzi w wypadkach: odmrożenia, oparzenia, zacczadzenia, opatrzy powierzchowne rany, położy okład i kompres. Przygotuje i założy łupki. Umie ratować topielca. Umie przenieść chorego na noszach i bez ich pomocy przygotuje pomieszczenie dla chorego, zmierzy temperaturę i tętno. Zna zasady higieny życia zbiorowego i dba o ich przestrzeganie. Wie, jakie znaczenie dla zdrowia mają urządzenia sanitarne; wie, jak należy rozplanować z punktu widzenia zasad higieny urządzenia obozowe, oboje wiejskie itp., umie stosować właściwe środki dezynfekcyjne i dezynsekcyjne na obozie i w miejscu swego zamieszkania. Rozumie rolę szczepień ochronnych.

6. Brała udział w przynajmniej jednej 2-dniowej wycieczce zastępu lub drużyny. Oprowaodziła wycieczkę po znanym jej zabytku historycznym lub ciekawym obiekcie przyrodniczym lub opracowała odpowiedni przewodnik wycieczkowy. Przeprowadziła grę terenową dla jednego lub dwóch zastępów. Zaprojektuje wyposażenie i zaopatrzenie zastępu na 2-dniową wycieczkę. Sporządzi kosztorys. Wraz z towarzyszką ugotuje posiłek dla drużyny. Wykona poprawnie urządzenia biwakowe lub obozowe: kuchnia, latryna, dół na śmiecie itp. Sprawnie posługuje się piłą, toporkiem i saperką. Sprawnie stosuje potrzebne węzły (np. przy umocowaniu łodzi, przerzuceniu kładki, wspinaniu się na drzewo), zna co najmniej osiem węzłów. Umie czytać mapę i poruszać się według niej w terenie. Dokona potrzebnych pomiarów terenowych (np. zmierzy szerokość rzeki). Wykona dowolną metodą szkic terenowy. Poprowadzi według mapy lub szkicu do miejscowości odległej o 5 km.

7. Umie poprowadzić musztrę drużyny. Zdobyła sprawność lekkiej stopy i pływaka, albo jedną sprawność opiekuńczą i jedną kulturalno-artystyczną. Brała udział w przygotowaniu ogniska, kominka lub wieczoru książki. Zdobyła jedną ze sprawności: przyjaciel książki, zdobytnik, reżyser, pieśniarz. Tańczy co najmniej 3 tańce polskie, śpiewa 10 piosenek ludowych i narodowych, zna sztukę ludową jednej okolicy.

MŁODZIK

Stopień młodzika zdobywa chłopiec mający przynajmniej 11 lat po conajmniej 5 miesiącach (zuch z 3-cią gwiazdką po 3 miesiącach) pracy w drużynie. Młodzik postępowaniem swoim stara się zasłużyć na miano harcerza. Chętnie niesie pomoc innym. Wykonał z zastępem pożyteczną pracę dla domu i szkoły.

1. Zaśpiewa hymn państwowy. Zna godło, i sztandar narodowy i umie go wywieszać. Umie się zachować przy oddawaniu czci sztandarowi i podczas wykonywania hymnu. Wie, kto stoi na czele państwa.

Wymieni sąsiadów Polski, największe miasta w Polsce. Pokaże na mapie, gdzie znajduje się jego miasto lub wieś.

2. Zna i umie na pamięć Przyrzeczenie i Prawo Harcerskie. Poda trzy przykłady postępowania godnego harcerza. Zna pozdrowienie, ukłon i oznaki harcerskie: krzyż, lilijkę. Zna mundur harcerski i oznaki funkcyjne. Śpiewa hymn harcerski. Wie kto jest bohaterem drużyny. Zna godło swego zastępu. Poda nazwisko i adres drużynowego. Zna sieć alarmową swego zastępu. Sprawnie spełni swoje zadanie w czasie alarmu zastępu.

3. Wskaże adres i drogę do najbliższego lekarza, apteki, urzędu pocztowego, posterunku MO. Umie korzystać z telefonu. Potrafi wezwać pogotowie ratunkowe i straż pożarną. Zaadresuje list i nada go na pocztę. Sprawnie pakuje paczki, stosując potrzebne węzły. Zakończy linę, zna węzeł płaski i tkacki. Zna podstawowe znaki drogowe, przestrzega przepisów ruchu. Wykona sprawnie otrzymane polecenie i złoży ustny raport.

4. Sprawnie wykonuje najprostsze czynności domowe. Oczyści i zapali lampę naftową, wymieni żarówkę i baterijkę w latarce kieszonkowej. Naostrzy nóż, sprawnie posługuje się młotkiem, obcęgami oraz innymi narzędziami. Zaceruje swoje pończochy, przyszyje guzik do swojego ubrania lub bielizny. Sściele starannie łóżko, nakrywa do stołu, zamiata podłogę. Przygotuje niespodziankę dla dziecka. Wykona potrzebny mu przedmiot z papieru, drutu, drzewa lub tektury.

5. Dbą o czystość osobistą. Utrzymuje w porządku swoje ubranie. Znajdzie w domu kąciek na swoje rzeczy, dba o jego wygląd. Umie zabezpieczyć się przed zaziębieniem, przemoczeniem i odmrożeniem. Opatrzy drobne skaleczenia.

6. Na wycieczkach harcerskich poznał najbliższą okolicę (w promieniu 2 km). Był przynajmniej ma jednej całodzienną wycieczkę w lesie. Rozpoznaje najpospolitsze gatunki roślin. Wie, gdzie w jego okolicy występują rośliny i zwierzęta chronione. Zaopiekował się rośliną lub zwierzęciem. Wyznaczy strony świata według kompasu, słońca i gwiazd. Trafi do celu drogą znaczoną znakami patrolowymi i innymi umownymi. Stosuje znaki gwizdkiem i ręką. Rozpala sprawnie ognisko i zaciera jego ślady.

7. Ćwicz musztrę jednostki. Powtórzy dokładnie krótki rozkaz po przebyciu 1 km. Wykazał sprawność w ćwiczeniach i grach spostrzegawczości. W biegu na przelaj pokona łatwe przeszkody. Sprawnie gra w trzy gry boiskowe. Tańczy 2 tańce ludowe, śpiewa 2 pieśni narodowe i 5 harcerskich.

WYWIADOWCA

Stopień wywiadowcy zdobywa harcerz po conajmniej 9-miesięcznej pracy w drużynie w stopniu młodzika. Wywiadowca postępowaniem swoim zasługuje na miano harcerza. Ma oczy i uszy otwarte. Jest gotowy na każde wezwanie. Wyszuka i wykona wraz z zastępem przynajmniej jedno pożyteczne zadanie (w domu, na podwórku, w szkole, w gospodarstwie lub w polu).

1. Wzbogaca swoje wiadomości o Polskę. Narysuje z pamięci kontury granic Polski, oznaczy główne rzeki, pasma górskie i miasta. Powie, ilu mieszkańców ma Polska i jaki jest jej obszar. Zna ilość mieszkańców swojej wsi lub miasta. Zbierze wiadomości i opowie o jednym z polskich wynalazków, odkryć naukowych lub osiągnięć z zakresu postępu techniki i rolnictwa.

2. Wie, do czego zobowiązuje go prawo harcerskie. Opowie o bohaterze swojej drużyny. Wie, jakie położył on zasługi i dlaczego należy go naśladować. Zdobyl kilka ciekawych wiadomości z historii harcerstwa i z życia organizacji młodzieżowych innych krajów. Poda adres komendy hufca i nazwisko hufcowego. Czytuje pisma harcerskie.

3. Opowie ciekawe zdarzenie z życia lub z historii swojej miejscowości. Wskaże co warto zwiedzić w okolicy (zabytki historyczne i przyrodnicze, zakłady przemysłowe, rolne itp.).

4. Ma stały przydział pracy w gospodarstwie domowym, chętnie i sprawnie go wykonuje. Wyliczy się z otrzymanych pieniędzy i przedstawi rachunek. Odклада systematycznie zaoszczędzone pieniądze na książeczkę SKO. Sprawnie wykonuje drobne naprawy w gospodarstwie domowym, np. wymieni przepalone bezpieczniki, naprawi lampę lub sznur do żelazka, oczyści i naoliwi zawiasy lub zamek. Naostrzy siekiere i kompletuje warsztacik domowy.

5. Stosuje przepisy higieny życia codziennego, rozumie znaczenie świeżego powietrza dla zdrowia. Zdobyl sprawność sanitariusza. Umie obsłużyć gaśnicę lub inny podręczny sprzęt przeciwpożarowy, zna zasady bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

6. Brał udział w kilku wycieczkach zastępu lub drużyny (w tym przynajmniej dwie z biwakiem). Zna okolice w promieniu 5 km. Zna najbliższą rzekę lub jezioro i wie, jak jest wykorzystane. Podpatrzył scenę z życia przyrody. Wykonał fotografię lub rysunek przyrodniczy. Wykona szkic drogi oraz według szkicu dojdzie do wyznaczonego celu. Ocenia odległość na oko. Posługuje się własnymi wymiarami. Przygotuje i sprawnie spakuje ekwipunek osobisty. Na wycieczce i biwaku stosuje potrzebne węzły. Wykonał własnoręcznie jeden przedmiot do swego ekwipunku. Wraz z zastępem rozbija namiot lub sporządzi zasłonę od deszczu i wiatru. Wykonał z zastępem urządzenie biwakowe lub obozowe. W warunkach polowych ugotuje posiłek dla siebie i towarzysza. Umiejętnie gasi ognisko i zaciera ślady biwaku. Przystosuje latarkę do sygnalizacji świetlnej. Uszyje chorągiewki sygnalizacyjne. Posługuje się alfabetem Morse'a. Zdobyl jedną sprawność polową, jedną techniczną, jedną przyrodniczą.

7. Pokieruje wykonaniem zadania przez zastęp. Poprowadzi musztrę zastępami, zna oznaki stopni wojskowych. Umie poruszać się w terenie marszem ubezpieczonym, przejdzie w 7 minut jeden kilometr krokiem harcerskim. Przepłynie 25 metrów stylem dowolnym lub zdobyl jedną ze sprawności sportowych albo zdobyl jedną ze sprawności krajoznawczych. Zna typy samochodów. Jeździ na rowerze, konserwuje go, przestrzega zasad ruchu drogowego. Tańczy trzy tańce ludowe, śpiewa 8 piosenek ludowych i harcerskich.

ĆWIK

Stopień ćwika zdobywa harcerz po conajmniej rocznej pracy w drużynie w stopniu wywiadowcy. Ćwik swoim postępowaniem zasługuje na miano harcerza. Daje sobie radę w każdej sytuacji i służy pomocą młodszemu. Sprawnie organizuje pracę powierzonego sobie zespołu. Brał udział w pracy drużyny dla środowiska. Pełnił odpowiedzialną funkcję w drużynie.

1. Wzbogaca swoje wiadomości o Polskę. Wie, co się buduje lub tworzy nowego w najbliższej okolicy. Zwiedził dowolnie wybrany zakład pracy, np.: huta, kuźnia, mleczarnia, POM, stacja ochrony roślin, tartak i złożył sprawozdanie o nim. W Radzie Narodowej lub w innym urzędzie załatwił sprawę lub zdobył informacje potrzebne drużynie. Opowie o kilku zasłużonych Polakach, którzy przyczynili się do rozwoju postępu społecznego kultury, nauki.

2. Kieruje się w życiu Prawem Harcerskim. Wy tłumaczył młodszemu harcerzowi treść Prawa i Przrzeczenia. Zna historię harcerstwa. Rozszerza swoje wiadomości o życiu organizacji młodzieżowych innych krajów. Poda kilka ciekawych przykładów z pracy ŚFMD, śpiewa hymn ŚFMD. Zna pisma harcerskie, jedno z nich czyta stale. Wysłał do pisma harcerskiego własną korespondencję z życia drużyny albo opracował fragment kroniki drużyny. Poda adres komendy chorągwi i nazwisko komendanta. Zna strukturę ZHP. Wie, kto stoi na czele władz harcerskich.

3. Brał udział w organizowaniu wspólnej pracy lub kierował jedną z prac zespołowych prowadzonych przez drużynę na terenie bloku mieszkalnego, szkoły, osiedla, dziecińca itp. Zdobyl dwie sprawności w związku z pełnioną służbą. Ma stały przydział pracy domowej i sumiennie ją wykonuje.

4. Zapoznał się przynajmniej z jednym urządzeniem technicznym ułatwiającym ludziom życie (np. pralka elektryczna, odkurzacz, wirówka, młockarnia, sieczkarnia, transporter do ziarna, aparat fotograficzny, projektor filmowy, rower, telefon, radio), zna ogólną zasadę jego działania i umie się nim posługiwać. Zna ogólne zasady działania silnika elektrycznego i spalinowego, motocykla, samochodu lub traktora. Poda kilka przykładów zastosowania nauki w rolnictwie. Posługuje się kolejowym rozkładem jazdy. Umie wyszukać połączenie samochodowe lub lotnicze pomiędzy wskazanymi miejscowościami. Umie założyć polową linię telefoniczną lub w inny sposób sprawnie porozumieć się na odległość. Zdobyl dwie sprawności techniczne. Ma skompletowane najbardziej potrzebne narzędzia podręczne i umie się nimi posługiwać.

5. Zna skład apteczki polowej zastępu i umie się nią posługiwać. Zaradzi w wypadkach odmrożenia, oparzenia, zaciżenia, opatrzy powierzchowne rany, położy okład i kompres. Przygotuje i założy łupki. Umie ratować topielca. Umie przenieść chorego na noszach i bez ich pomocy. Przygotuje pomieszczenie dla chorego, zmierzy temperaturę i tętno. Zna zasady higieny życia zbiorowego i dba o ich przestrzeganie. Wie, jakie znaczenie dla zdrowia mają urządzenia sanitarne, jak należy rozplanować z punktu widzenia zasad higieny urządzenia obozowe, obojście wiejskie itp., umie stosować właściwe środki dezynfekcyjne

i dezynfekcyjne na obozie i w miejscu swego zamieszkania. Rozumie rolę szczepień ochronnych.

6. Brał udział w kilku wycieczkach harcerskich, w tym przynajmniej w trzech z nocowaniem. Oprowaździł wycieczkę po znanym mu zabytku historycznym lub ciekawym obiekcie przyrodniczym albo opracował odpowiedni przewodnik terenowy. Przeprowadził grę terenową dla jednego lub dwóch zastępów. Zaprojektował wyposażenie i zaopatrzenie zastępu na dwudniową wycieczkę, sporządził kosztorys, wraz z towarzyszem ugotował posiłek dla drużyny. Stosuje w praktyce węzły harcerskie (np. przy umocowaniu łodzi, przerzuceniu kładki, wspinaniu się na drzewo, zna ich

co najmniej osiem). Umie czytać mapę i poruszać się według niej w terenie. Poprowadzi do miejscowości odległej o 5 km i ustali drogę na mapie. Zna dwie metody sporządzenia szkiców polowych. Posługuje się busolą, poprowadzi w nieznanym terenie na azymut.

7. Umie poprowadzić musztrę drużyny. Zdobył sprawność lekkoatletyczną, pływaka (albo jedną sprawność „opiekuńczą” i jedną kulturalno-artystyczną). Brał udział w przygotowaniu kominka, ogniska lub wieczoru książki i zdobył jedną ze sprawności: przyjaciel książki, zdobnik, reżyser, pieśniarz. Tańczy co najmniej 3 tańce polskie i śpiewa 10 piosenek ludowych i narodowych.

**Załącznik do Rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 5/57, pkt 1.1.b. z dnia 9 lutego 1957 roku**

Warszawa, dnia 9 lutego 1957 roku

**ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA**

SI-II/57 INSTRUKCJA W SPRAWIE ZDOBYWANIA I PRYZNANAWANIA STOPNI HARCERSKICH

Zdobywanie stopni jest obowiązkiem wszystkich harcerów i harcerzy. Wymagania prób stanowią dla nich konkretne zadania, których wykonanie świadczy o osiągnięciu wyższego poziomu wyrobienia harcerskiego i zobowiązuje do tym czynniejszej postawy społecznej.

1. Przepisy ogólne

1.1. Harcerz lub harcerka ma prawo zdobywać stopnie po przyjęciu do drużyny. W czasie okresu próbnego można rozpocząć próbę na najniższy stopień, zakończenie jej może nastąpić dopiero po przyjęciu kandydata do drużyny i wciągnięciu w ewidencję członków (patrz punkt 8.3. „Instrukcji o organizacji drużyny harcerskiej OI-I/57”).

1.2. Dla każdej próby przewidziane są wymagania odnośnie wieku lub okresu pracy w drużynie od momentu uzyskania poprzedniego stopnia. Przy normalnym przechodzeniu programu prób zdobywanie stopni powinno przypadać w określonych granicach wieku:

młodzik — ochotniczka	11 — 13 lat
wywiadowca — tropicielka	12 — 14 lat
ćwik — pionierka	13 — 16 lat

1.3. Harcerzom opóźnionym z poważnych powodów w zdobywaniu stopni drużynowy może w porozumieniu z radą drużyny skrócić okres przypadający między jedną próbą a drugą lub pozwolić na łączne odbywanie prób młodzika i wywiadowcy (ochotniczki i tropicielki). W szczególności odnosi się to do harcerzy, którzy wstępują do drużyny w wieku starszym niż przewidziany na młodzika.

1.4. Zdobywanie stopni przez młodzież starszą (powyżej lat 16) będą omawiać dodatkowo wydane przepisy.

1.5. Wymagania prób są ujednolicone dla całej organizacji. W wypadkach szczególnych (np. w drużynach młodzieży niewidomej, głuchoniemej itd.) programy prób powinny być odpowiednio dostosowane przez drużynowego, w porozumieniu z komendą hufca.

1.6. Programy prób są dla zdrowej młodzieży. Harcerze nie mogący ze względu na stan zdrowia odbywać niektórych prób w szczególności z dziedziny sportu, mogą odbyć zamiast nich odpowiednie zastępcze próby najlepiej z zakresu określonych sprawności. Decyzję w tych sprawach podejmuje drużynowy w porozumieniu z lekarzem.

2. Przebieg zdobywania stopni

2.1. Na zdobycie stopnia składa się: przygotowanie do próby oraz odbycie próby.

2.2. W trakcie zdobywania stopni harcerze w trakcie zbiórek zastępu wykonują samodzielnie lub wspólnie z zastępem zadania, ćwiczenia, prace z zakresu wymagań próby, co pozwoli na opanowanie i pogłębienie umiejętności i wiedzy, nabycie koniecznej wprawy. Prace te mogą stanowić ośnowę szeregu zbiórek zastępu, nie powinny przebiegać jednak ściśle według punktów próby i w całości wypełniać programów pracy zastępu, na który składają się różnorodne zadania związane z życiem środowiska lub całej drużyny.

2.3. Próbę rozpoczyna harcerz od momentu dopuszczenia do próby. Zastęp ocenia postawę harcerza i stawia wniosek na radę drużyny. Dopuszczenie do próby przeprowadza drużynowy rozkazem drużyny po zasięgnięciu opinii rady drużyny. Dopuszczenia do próby może dokonać również komendant obozu w stosunku do uczestników obozu.

2.4. Okres próby trwa od momentu dopuszczenia do próby końcowej. W okresie próby harcerze w trakcie

zająć na zbiórkach, wycieczkach, ćwiczeniach i w grach wykazując się posiadanymi umiejętnościami. Ta część próby polegająca na obserwacji prac wchodzących w wymagania próby a wykonywanych przez harcerza przy różnych okazjach — jest bardzo istotna, ponieważ ocena umiejętności dokonywana jest w warunkach najbardziej naturalnych.

2.5. Okres próby zakończony jest próbą końcową. Próba końcowa może odbyć się w formie biegu harcerskiego, gry terenowej, wycieczki itp. W czasie próby końcowej komisja przeprowadzająca próbę ostatecznie ocenia przygotowanie kandydata. Nie wolno w żadnym wypadku rezygnować z okresu próby, a przyznanie stopnia uzależniać tylko od próby końcowej.

2.6. Po pomyślnym odbyciu próby końcowej następuje przyznanie stopnia. Przyznanie stopnia dokonuje się rozkazem tej jednostki harcerskiej, która przeprowadzała próbę. Jeżeli stopień zdobywany był w drużynie, o przyznaniu stopnia powinna wypowiedzieć się rada drużyny (punkt 4.1. Instrukcji OI-I/57).

3. Przepisy formalne dotyczące zdobywania stopni

3.1. Próby na stopnie przeprowadza w zasadzie komisja składająca się z instruktorów i ewentualnie zaproszonych fachowców. Jedynie próbę na stopień młodzika i ochotniczki może jednoosobowo przeprowadzić drużynowy.

3.2. Próbę na wywiadowcę i tropicielkę przeprowadza komisja powoływana przez drużynowego, który jest przewodniczącym komisji (punkt 3.4. Instrukcji OI-I/57).

3.3. Próbę na ćwika i pionierkę przeprowadza komisja, którą zatwierdzić musi hufcowy. W wypadku jeżeli drużyna nie może utworzyć odpowiedniej komisji próbę na ćwika i pionierkę harcerze odbywają przed komisją w sąsiedniej drużynie lub przed komisją przy komendzie hufca.

3.4. Komenda hufca ma prawo stale kontrolować pracę komisji na stopnie przy drużynach. W wypadku

stwierdzenia nieprawidłowości w jej działaniu — może rozwiązać komisję i zarządzić na pewien okres specjalny tryb zdobywania stopni w tej drużynie.

3.5. Przez cały okres próby kandydat posiada „protokół próby“, do którego komisja wpisuje uwagi o przebiegu próby. „Protokół próby“ zawiera tekst wymagań na stopień, nazwisko i przydział służbowy harcerza oraz notatkę drużynowego o dopuszczeniu. Po odbyciu próby końcowej „protokół próby“ zatrzymuje komisja i przedkłada radzie drużyny lub komendzie kursu z wnioskiem o przyznanie stopnia.

3.6. Przyznany stopień wpisany musi być przez drużynowego lub władzę przyznającą stopień do książeczki służbowej harcerza.

3.7. Posiadanie odpowiedniej adnotacji w książeczce służbowej upoważnia harcerza do noszenia oznak danego stopnia, ustalonych w regulaminie oznak ZHP.

4. Cofnięcie stopnia

4.1. Jeżeli harcerz posiadający dany stopień wykaze w konkretnej potrzebie wysoce rażący brak zaradności, błędnym wykonaniem zadania sprawi poważną szkodę lub postępuje niezgodnie z wymaganiami próby na dany stopień — stopień może być cofnięty. Cofnięcie stopnia dokonuje hufcowy na wniosek drużynowego. Cofnięcie stopnia jest karą ciężką i może być stosowane tylko po wszechstronnym rozpatrzeniu sprawy.

4.2. Powtórne zdobywanie stopnia może nastąpić dopiero po upływie 9 miesięcy od daty cofnięcia stopnia.

5. Przepisy końcowe

5.1. Interpretacja programów prób na stopnie i niniejszej instrukcji należy do zakresu pracy GKH.

5.2. Przez wydanie niniejszej instrukcji unieważnia się wszystkie dotychczasowe przepisy w tym zakresie.

Załącznik do Rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 5/57, pkt 2.1. z dnia 9 lutego 1957 roku

**ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA
KOMISARZ ROKU PIOSENKI HARCERSKIEJ**

Warszawa, dnia 9 lutego 1957 roku

REGULAMIN „ROKU PIOSENKI HARCERSKIEJ“

1. Rok 1957 jest „Rokiem Piosenki Harcerskiej“ i ma na celu rozpiewanie wszystkich drużyn i zastępów.

W grudniu 1957 roku każda drużyna harcerska powinna śpiewać co najmniej: ulubioną piosenkę drużyny, ulubioną piosenkę hufca, ulubioną piosenkę chorągwi oraz dziesięć „piosenek miesiąca“.

Udział w „Roku Piosenki“ stanowi okazję do zdobycia specjalnej sprawności „Roku Piosenki Harcerskiej“ oraz okazję do organizowania środowiskowych „Świąt Pieśni“, ognisk, wieczornic oraz innych form popularyzacji naszych piosenek wśród całej młodzieży.

2. Ulubiona piosenka drużyny — to piosenka, którą najchętniej śpiewa cała drużyna, którą towarzyszy jej na zbiórkach, wycieczkach itd., przy czym może to być zarówno piosenka ludowa danego regionu, jak piosenka związana z imieniem bohatera drużyny ew. inna piosenka, związana z tradycją drużyny.

3. Ulubiona piosenka hufca — powinna być wybrana na „Święcie Pieśni“ hufca i śpiewana przez wszystkie drużyny hufca.

4. Ulubiona piosenka chorągwi będzie wybrana przez drużynowych i instruktorów chorągwi w drodze swego rodzaju plebiscytu.

5. Piosenki miesiąca — zostały już wybrane przez GKH spośród wszystkich piosenek harcerskich — od najdawniejszych do chwili obecnej. Pisma harcerskie („Drużyna“, „Świat Młodych“) będą podawały co miesiąc nuty i tekst piosenki oraz dokładne terminy nadawania tych piosenek przez Polskie Radio.

6. Sprawność „Roku Piosenki Harcerskiej“ może zdobywać każdy harcerz (każda harcerka) wraz z zastępem, drużyną lub też indywidualnie.

Zastęp, którego wszyscy członkowie zdobyli tę sprawność ma prawo umieścić oznakę sprawności na proporczyku zastępu. Sprawność „Roku Piosenki Harcerskiej“ przyznają komisje prób sprawnościowych przy hufcach i drużynach w normalnym trybie.

7. Śpiewnik harcerski — który powinien stać się towarzyszem każdej harcerki (każdego harcerza) — ukaże się w II kwartale br. Do tego czasu należy korzystać z piosenek, drukowanych w „Drużynie“ i „Świecie Młodych“.

8. Meldunki:

a) Drużyny wysłać do dnia 15 marca 1957 r. meldunki o rozpoczęciu „Roku Piosenki Harcerskiej“ do właściwej komendy hufca oraz do Komisarza RPH, Główna Kwatera Harcerstwa, Warszawa, ul. Konopnickiej 6.

Meldunek powinien zawierać:

- dane drużyny (nazwa, miejscowość, adres, nazwy zastępów przystępujących do akcji RPH, ilość harcerzy (harcererek) rozpoczynających RPH);
- datę i kronikarski opis uroczystego rozpoczęcia „Roku Piosenki Harcerskiej“ przez drużynę (zbiórka, ognisko, kominek itp.);
- tekst i melodię ulubionej piosenki drużyny (pożądane podanie autora tekstu i melodii wzgl. źródła, skąd zaczerpnięto piosenkę).

Drużyny, które do dnia 15 marca br. nie wybiorą swojej piosenki, mogą to zrobić później, nie dalej jednak jak do 1 maja 1957 roku, zawiadamiając hufiec i Komisarza RPH osobnym meldunkiem.

b) Hufce zorganizują w maju lub na początku czerwca br. wybór ulubionej piosenki hufca, przesyła-

jąc najdalej do 1 lipca 1957 roku do właściwej komendy chorągwi i do Komisarza RPH meldunki, zawierające:

- dane hufca (nazwa, adres, ilość drużyn);
- wykaz drużyn, biorących udział w „Roku Piosenki Harcerskiej“;
- datę i kronikarski opis sposobu wybrania ulubionej piosenki hufca (święto pieśni, zlot, wycieczka, konkurs, bieg sztafetowy itd.);
- tekst i melodię ulubionej piosenki hufca (autor, źródło — jak przy piosence drużyny).

c) Chorągwie przeprowadzą wybór ulubionej piosenki chorągwi w czasie letniej akcji obozowo-szkoleniowej, przesyłając najdalej do 15 września 1957 roku do Komisarza RPH meldunki, zawierające:

- dane chorągwi (nazwa, adres);
- wykaz hufców, biorących udział w „Roku Piosenki Harcerskiej“;
- datę i kronikarski opis sposobu wybrania ulubionej piosenki chorągwi;
- tekst i melodię ulubionej piosenki chorągwi (autor, źródło — jak przy piosence drużyny).

d) Terminarz meldunków o zakończeniu „Roku Piosenki Harcerskiej“ zostanie podany później.

9. Wszelkie zapytania w sprawie „Roku Piosenki Harcerskiej“ kierować należy do Komisarza RPH na adres Główny Kwatery Harcerstwa, Warszawa, ul. Konopnickiej 6.

SPRAWNOŚĆ ROKU PIOSENKI HARCERSKIEJ

1. Zna i śpiewa: hymn narodowy, Międzynarodówkę, hymn ŚFMD, „Wszystko co nasze“, ulubioną piosenkę drużyny oraz harcerskie „piosenki miesiąca“.

2. Opowie historię powstania hymnu harcerskiego oraz co najmniej trzech piosenek harcerskich.

3. Zorganizował(a) wraz z zastępem ognisko lub wieczornicę, biorąc czynny udział w inscenizacjach piosenek ludowych.

4. Wykonał(a) wraz z zastępem prace, popularyzujące piosenki harcerskie, np. udział w audycji „Roku Piosenki Harcerskiej“ w miejscowym radiowęźle, opracowanie graficzne piosenek dla gazetki ściennej drużyny itd.

5. Ma swój śpiewniczek, w którym gromadzi poznawane przez siebie piosenki.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 12 marca 1957 roku

ROZKAZ L. 6/57

1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE

1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów

a) Zatwierdzam „K4-III/57 Instrukcję w sprawie dokształcania drużynowych“, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

b) Zatwierdzam „O7-III/57 Instrukcję o pracy Harcerskiej Służby Informacyjnej (HSI)“, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

c) Zatwierdzam „Z5-III/57 Regulamin musztry i służby polowej“, który stanowi załącznik do niniejszego rozkazu. Zasady musztry harcerskiej są zgodne z obowiązującym regulaminem wojskowym.

3. WYDAWNICTWA

3.1. Wydawnictwa oficjalne i polecane

Polecam jako materiał dla kursów instruktorskich, doszkalania instruktorów i pracy organizacyjnej bro-

szurę pt. „Krajowy Zjazd Działaczy Harcerskich w Łodzi” (uchwały, referat, glosy w dyskusji) wyd. Iskry — Warszawa 1957 r. Komendanci chorągwi i hufcowi winni zatroszczyć się o to, aby wymieniona broszura dotarła do możliwie wszystkich drużyn.

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa
Zofia Zakrzewska, hm.

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 6/57, pkt 1.1.a. z dnia
12 marca 1957 roku

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 1 marca 1957 roku

K4-III/57 INSTRUKCJA W SPRAWIE DOKSZTAŁCANIA DRUŻYNOWYCH

W celu podniesienia poziomu pracy drużyn wprowadza się z dniem 15 marca 1957 roku systematyczne dokształcanie drużynowych.

Udział w dokształcaniu obowiązuje wszystkich czynnych drużynowych bez względu na posiadane przeszkolenie i stopień instruktorski.

Dokształcanie przeprowadza się w ramach pracy drużyny drużynowych. W pracy drużyny drużynowych mogą brać udział również przybocznicy.

1. Organizacja drużyny drużynowych

1.1. Drużynę drużynowych organizuje komenda hufca.

1.2. Drużyna drużynowych może liczyć do 40 członków. W wypadku większej ilości drużynowych w hufcu — komenda hufca organizuje dwie lub więcej drużyn.

1.3. W skład drużyny drużynowych powinni wejść w miarę możliwości członkowie, instruktorzy i współpracownicy komendy hufca, co pozwoli na silniejsze sementowanie korpusu instruktorskiego z terenu hufca.

1.4. Funkcję drużynowego w drużynie drużynowych pełni instruktor harcerski, posiadający doświadczenie w prowadzeniu drużyny. Drużynowego drużyny drużynowych mianuje na wniosek komendy hufca — komendant chorągwi.

1.5. Drużyna drużynowych podzielona jest na zastępy, skupiające drużynowych w zależności od miejsca zamieszkania (szczególnie w środowiskach wiejskich) oraz specyfiki prowadzonych przez nich drużyn (drużyny harcerzy, harcerek, młodszych i starszych).

1.6. Zastępami kierują zastępowi wybrani w zastępach spośród najbardziej przygotowanych drużynowych, a mianowani przez hufcowego.

2. Zadania drużyny drużynowych

Zadaniem drużyny drużynowych jest:

2.1. Oddziaływanie na polepszenie stylu pracy w drużynach przez stałą pracę zespołową nad pogłębieniem znajomości metodyki harcerskiej i jej ulepszeniem.

2.2. Stworzenie drużynowym warunków przeżywania harcerstwa.

2.3. Nauczanie drużynowych szeregu wiadomości i praktycznych umiejętności niezbędnych do dobrego prowadzenia drużyny. (Praktyczne zapoznanie drużynowych z wymaganiami stopni i sprawności harcerskich, organizacją i metodą ich zdobywania. Nauczanie drużynowych umiejętności włączania do planu pracy służby dla środowiska itp.).

2.4. Nauczanie drużynowych prowadzenia pracy z zastępami zastępowych.

2.5. Stworzenie drużynowym warunków do wymiany doświadczeń i dopracowywania się nowych form pracy harcerskiej.

2.6. Danie drużynowym możliwości przygotowania się teoretycznego i praktycznego do zdobycia stopni instruktorskich.

2.7. Danie drużynowym możliwości reprezentowania zdania własnego zespołu w sprawach wychowawczych, bytowych i innych.

2.8. Stworzenie drużynowym warunków do zaspakajania ich własnych potrzeb, jak organizowanie życia kulturalnego, sportowego dla drużynowych itp.

3. Organizacja i treść pracy drużyny drużynowych

Organizacja pracy w drużynie winna być dostosowana do lokalnych warunków.

3.1. Drużyna drużynowych zbiera się na zbiórki w hufcach wiejskich w zasadzie raz na dwa miesiące — na dwa dni. W hufcach miejskich zbiórki drużyny mogą odbywać się częściej — na przykład raz na miesiąc. (Poza zbiórkami drużyny komenda hufca nie powinna organizować w zasadzie żadnych dodatkowych odpraw. Wszystkie sprawy organizacyjne omawia się z drużynowymi na zbiórkach drużyny drużynowych).

3.2. Zastępy drużyny drużynowych zbierają się na zbiórki w zasadzie raz na miesiąc, niezależnie od zbiórek drużyny.

3.3. Drużyna drużynowych pracuje w oparciu o półroczny plan pracy zatwierdzony przez komendę hufca.

3.4. Plan pracy drużyny drużynowych opracowuje rada drużyny w oparciu o konkretne potrzeby terenu i wnioski zastępów.

3.5. Przy opracowywaniu planu pracy drużyny drużynowych należy uwzględnić przede wszystkim wymagania zawarte w próbie na I stopień instruktorski z uwzględnieniem szerokiego zakresu metodyki prowadzenia drużyny oraz wiadomości i umiejętności z zakresu trzech stopni młodzieżowych.

4. Metoda pracy drużyny drużynowych

4.1. Realizacja planu pracy drużyny odbywa się w trakcie normalnych zbiórek zastępów i drużyny oraz na zajęciach międzypoziomkowych.

4.2. Praca drużyny drużynowych prowadzona jest przy jak największej aktywizacji wszystkich jej członków, wyzwalającej ich inicjatywę, samodzielność i chęć wniesienia ze swej strony wkładu w dorobek metodyczny harcerstwa.

4.3. Wiadomości i umiejętności zdobyte w trakcie pracy drużyny drużynowi zużytkowują we własnych drużynach, a zebrane doświadczenia wykorzystują do doskonalenia swej pracy wychowawczej.

4.4. Zastępy drużynowych otrzymują co pewien okres pewne zagadnienia metodyczne do przepracowania i wyeksperymentowania w swoich drużynach, po czym przekazują je do wiadomości pozostałym zastępom.

5. Pomoc programowo-metodyczna i kadrowa

Obowiązek pomocy programowo-metodycznej oraz kadrowej dla pracy drużyn drużynowych spoczywa na wydziałach kształcenia kadry komend chorągwi.

U w a g a: Niniejsza instrukcja nie dotyczy drużynowych zuchów, którzy dokształcają się w tzw. „kręgach pracy” organizowanych przy komendach hufców, a prowadzonych przez namiestników zuchowych. Zakres, treść i metody pracy kręgów określi osobna instrukcja.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 6/57, pkt 1.1.b. z dnia
12 marca 1957 roku

Warszawa, dnia 12 marca 1957 roku

07-III/57 INSTRUKCJA O PRACY HARCERSKIEJ SŁUŻBY INFORMACYJNEJ (HSI)

1. Zadania Harcerskiej Służby Informacyjnej

Harcerska Służba Informacyjna:

1.1. Informuje społeczeństwo o aktualnych zadaniach Związku za pośrednictwem prasy, radia, kroniki filmowej, telewizji oraz środków propagandowych, którymi dysponuje ZHP.

1.2. Upowszechnia doświadczenia w pracy Związku, doświadczenia organizacyjne, wychowawcze, metodyczne.

1.3. Organizuje i kieruje wspólnie z Wydziałem Szkolenia Kadry — szkoleniem instruktorów w zakresie służby informacyjnej.

1.4. Zajmuje się opracowaniem i wprowadzeniem w życie sprawności HSI.

2. Struktura HSI

2.1. Struktura HSI odpowiada ogólnym zasadom organizacyjnym przyjętym w Związku Harcerstwa Polskiego.

2.2. Na szczeblu Głównej Kwatery HSI posiada wydział. Kierownika wydziału mianuje Naczelnik Harcerstwa. Główna Kwatera Harcerstwa zatwierdza plany pracy wydziału oraz budżet.

2.3. W komendzie chorągwi działa na prawach referatu Wojewódzka HSI. Kierownika Wojewódzkiej HSI mianuje komendant chorągwi („04-II/57 Instrukcja o organizacji chorągwi harcerstwa”), informując o tym Wydział HSI w Głównej Kwaterze Harcerstwa.

2.4. W komendzie hufca na prawach referatu działa Sekcja HSI, kierowana przez łącznika HSI. Łącznika HSI mianuje komendant chorągwi („03-II/57 Instrukcja o organizacji hufca harcerstwa”). Łącznik wraz ze swoim zespołem pracuje w oparciu o kronikarzy i korespondentów z drużyn.

3. Obieg informacji harcerskiej

3.1. Wydział HSI w Głównej Komendzie Harcerstwa:

- wydaje „Biuletyn Informacyjny”, który zawiera wiadomości o aktualnych pracach władz naczelnych oraz wiadomości terenowe pochodzące z nadesłanych materiałów przez terenowe komórki HSI;
- posiada redakcję Harcerskiej Rozgłośni Radiowej;
- posiada Harcerską Kronikę Filmową oraz zespół fotoreporterski; redaguje kronikę filmową i serwis zdjęć;
- prowadzi Harcerskie Archiwum Centralne, współpracując z Komisją Historyczną NRH.

3.2. Referat HSI (Wojewódzka HSI) w komendzie chorągwi wydaje biuletyn informacyjny. Organizuje na terenie chorągwi propagandę harcerstwa. Prowadzi pracę wychowawczą w zakresie służby informacyjnej. Dostarcza materiały informacyjne do wykorzystania przez centralny biuletyn.

3.3. Sekcja HSI w komendzie hufca, w oparciu o kronikarzy i korespondentów drużyn, zbiera i prze-

kazuje informacje o jednym brzmieniu referatów HSI w komendzie chorągwi i wydziałowi HSI w GKH. Posiada punkty informacyjne, redaguje fotogazetki, wykorzystuje do celów propagandowych lokalne radiowęzły. Prowadzi prace wychowawcze, umożliwia harcerzom zdobywanie sprawności z zakresu służby informacyjnej.

4. Prawa i obowiązki instruktorów HSI

4.1. Instruktor HSI może być każdy instruktor, który obok kwalifikacji instruktorskich posiada zamiłowanie oraz niezbędne umiejętności z zakresu służby dziennikarskiej i informacyjnej.

4.2. Instruktorzy HSI mają prawo korzystać ze środków łączności, jakimi dysponuje harcerstwo w celu przekazywania informacji. Instruktorom HSI winny wszystkie instancje oraz jednostki organizacyjne umożliwić dostęp do wszelkich materiałów, które mogą stanowić informację związkową, zapewniać udział w akcjach i imprezach na danym terenie, udzielać pomocy w ich pracy.

4.3. Do obowiązków instruktora HSI należy dostarczanie do swojej jednostki organizacyjnej materiałów oraz branie udziału w pracach HSI na danym terenie. Do dodatkowych obowiązków instruktorów HSI należy popularyzacja prasy harcerskiej.

**Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 6/57, pkt 1.1.c. z dnia 12
marca 1957 roku**

**ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA**

Warszawa, dnia 12 marca 1957 roku

25-III/57 REGULAMIN MUSZTRY HARCERSKIEJ I SŁUŻBY POLOWEJ

SPIS RZECZY

- I. Wstęp
- II. Zasady ogólne
 - 1. Rozkaz
 - 2. Szyk
- III. Musztra pojedynczego harcerza
 - 1. Postawa
 - 2. Zwroty
 - 3. Marsz
 - 4. Zachowanie się w szyku
 - 5. Oddawanie honorów
- IV. Musztra oddziałów harcerskich
 - 1. Szyki
 - 2. Elementy szyków
 - 3. Zastęp
 - 4. Drużyna
- V. Poczet sztandarowy
- VI. Raport oddziałów w drużynie
- VII. Ubezpieczenie
 - 1. Na postoju
 - 2. W marszu
- VIII. Służba wartownicza
 - 1. Warta honorowa
 - 2. Zmiana wartowników
- IX. Znaki i sygnały

I. WSTĘP

Musztra jest nieodłącznym elementem zbiórki. Systematycznie prowadzona musztra czyni z drużyny sprawnie działającą jednostkę. Właściwie pojęta musz-

tra jest bodźcem kształtującym sprężystość i karność harcerzy.

Musztra harcerska jest oparta na regulaminie musztry wojskowej. Są w niej prócz tego elementy typowe dla zajęć harcerskich. Jednak podstawy musztry, jak na przykład kształtowanie i zmiany szyków, oddawanie honorów, postawa harcerza itp. powinny być bezwzględnie ujednolicone we wszystkich drużynach harcerskich.

Musztra, chociaż stanowi element każdej harcerskiej zbiórki harcerki czy harcerzy, powinna być traktowana jako czynnik pomocniczy, nie stanowiący celu sam w sobie. Zajęcia harcerskie przesadnie zapelnione musztrą stają się nieciekawe, nurzące i przykre. Tak jak lekarstwo podane w zbyt dużej dawce może zabić człowieka, tak i nadmiar musztry może zabić radość i pogodę harcerskiej zbiórki.

II. ZASADY OGÓLNE

1. Rozkaz

a) Rozkaz wyraża decyzję przełożonego, która może być przekazana harcerzom do wykonania ustnie, na piśmie lub znakiem (sygnałem).

b) Komenda jest to rozkaz wykonywany natychmiast, w postawie zasadniczej, jednolicie i jednocześnie przez wszystkich wykonawców.

c) Większość rozkazów i komend składa się z zapowiedzi i hasła:

- zapowiedź zwraca uwagę, uprzedza wykonawców co nastąpi;
- hasło jest znakiem wykonania.

d) Rozkazy i komendy w polu podaje się najczęściej sygnałami i znakami (patrz „IX. Znaki i sygnały” — tablica).

e) Komendy i rozkazy muszą być w marszu przekazywane przez prawoskrzydłowych.

f) W szyku przełożony znajduje się tam, skąd najdogodniej może wydawać komendy, pozostali funkcyjni znajdują się w miejscach przewidzianych dla nich regulaminem i z szyku mogą występować tylko na komendę.

g) Jeżeli komendę chce podać starszy funkcją od przełożonego lub podwładny na rozkaz przełożonego, obowiązany jest przed tym podać „na moją komendę”.

h) Komendę „wróć” podaje przełożony w celu cofnięcia lub przerwania wykonywania czynności. Na tę komendę harcerze wracają do takiej postawy, w jakiej byli przed rozpoczęciem wykonywania czynności.

2. Szyk

Szyk jest to ustalone w niniejszym regulaminie rozmieszczenie harcerzy, oddziałów w celu wykonywania wspólnych czynności.

III. MUSZTRA POJEDYŃCZEGO HARCERZA

1. Postawa zasadnicza i swobodna

a) Postawa zasadnicza jest postawą wystąpienia służbowych, wyraża ona gotowość przyjęcia i wykonania rozkazu (komendy).

W postawie zasadniczej harcerz (harcerka) stoi nieruchomo. W raz przyjętej postawie nie wolno robić żadnych poprawek. Ciężar ciała spoczywa równomiernie na obu stopach. Ramiona muszą mieć położenie równoległe do linii frontu. Pięty złączone, stopy rozstawione tak, by odległość między palcami stóp wynosiła szerokość własnej stopy. Brzuch lekko wciągnięty, pierś wysunięta ku przodowi przez swobodne cofnięcie ramion do tyłu. Ręce opuszczone swobodnie wzdłuż tułowia dotykają uda nasadą dłoni oraz złączonymi i wyprostowanymi palcami. Ramiona na równej wysokości. Głowa podniesiona, broda przyciągnięta nieco w dół. Wzrok skierowany na wprost.

Na komendę „Baczność”, harcerz natychmiast przyjmuje postawę zasadniczą i nie porusza się.

Postawę zasadniczą przyjmuje się również bez komendy „Baczność” w następujących wypadkach:

- na zapowiedź każdej komendy;
- w czasie wydawania lub otrzymywania rozkazów;
- w czasie rozmowy z przełożonymi lub starszymi;
- w czasie składania meldunku;
- w czasie grania hymnu państwowego lub hymnu ZHP;
- w czasie grania hymnów państwowych;
- w czasie grania hymnów innych organizacji młodzieżowych;
- w czasie oddawania honorów;
- przy podawaniu komend;
- w szyku po wykonaniu komendy „Zbiórka”.

b) Postawa swobodna jest formą częściowego odpoczynku podczas wykonywania czynności służbowych.

Na komendę „Spocznij” harcerz (harcerka) wysuwa energicznie lewą nogę do przodu o połowę długości

stopy w kierunku, który wskazują palce tej nogi. Ciężar ciała spoczywa na prawej nodze. Ręce opuszczone swobodnie, palce dowolnie ułożone. Poza tym harcerz ma zupełną swobodę ruchów, lecz nie wolno mu rozmawiać. W razie potrzeby poprawia mundur, lub sprzęt, znajdując się zaś w szyku zwartym także równanie i krycie.

Jeżeli harcerz pozostaje dłuższy czas w postawie swobodnej, np. w czasie uroczystości, może zmienić położenie nóg w ten sposób, że dostawia lewą nogę do prawej, a następnie wysuwa prawą i odwrotnie, na dodatkowy rozkaz może chwilowo opuścić szyk itp.

2. Zwroty

a) Zwroty w miejscu wykonuje się na komendę „W lewo, (w prawo, w tył) — Zwrot”. Zwroty w lewo i w tył wykonuje się w kierunku lewej ręki na lewym obcasie i na czubku prawego buta. Zwrot w prawo — odwrotnie.

Zwroty wykonuje się na dwa tempa:

- tempo pierwsze — zwrot;
- tempo drugie — jak najkrótszą drogą dostawia się energicznie nogę pozostawioną w tyle.

b) Zwroty w marszu wykonuje się na komendę „W prawo (w lewo) — Zwrot”. W celu wykonania zwrotu w prawo, w marszu hasło komendy należy podać w chwili stawiania prawej nogi na ziemi. Na hasło harcerz wykonuje jeszcze pół kroku lewą nogą, po czym na czubku lewego buta obraca się w tempie jednego kroku w prawo o 90°, odbijając się czubkiem prawego buta. Pierwszy krok prawej nogi należy akcentować.

W celu wykonania zwrotu w lewo, w marszu hasło komendy należy podać w chwili stawiania na ziemi lewej nogi. Na hasło harcerz wykonuje jeszcze pół kroku prawą nogą, po czym w tempie jednego kroku obraca się na czubku prawego buta w lewo o 90°, odbijając się czubkiem lewego buta. Pierwszy krok lewą nogą należy akcentować.

3. Marsz

a) Marsz rozpoczyna się lewą nogą, akcentując pierwszy krok.

b) Marsz wykonuje się na komendę „Kierunek na wprost (w prawo, w lewo, w tył, w lewo w skos, w prawo w skos) — Marsz”.

Głowa i tułów pozostają w postawie zasadniczej. Kierunek marszu jest prostopadły do linii ramion. Ruch rąk poczynając od ramion wykonuje się około ciała: w przód — zginając je w łokciach i podnosząc dłonie z wyprostowanymi palcami na wysokość sprzączki pasa w dległości od niej na szerokość dłoni, a w tył — do oporu w stawie bankowym.

c) Bieg z miejsca i w marszu wykonuje się na komendę „Biegiem — Marsz”, na zapowiedź komendy do biegu z miejsca, należy tułów podać lekko do przodu, ręce ugiąć cofając łokcie nieco do tyłu, na hasło komendy — rozpocząć bieg lewą nogą, swobodnie poruszając rękami w takt biegu.

W celu przejścia z kroku równego w bieg, hasło komendy podaje się jednocześnie z postawieniem lewej nogi na ziemi. Wówczas prawą nogą należy wykonać jeszcze jeden krok, a lewą rozpoczyna się bieg.

d) W celu przejścia w równy krok na komendę „**Równy krok**“, podaną jednocześnie z postawieniem prawej nogi na ziemi, harcerz wykonuje jeszcze trzy kroki biegiem i z lewej nogi rozpoczyna marsz równym krokiem.

e) Marsz (bieg) w miejscu wykonuje się na komendę „**W miejscu — Marsz**“, „**W miejscu (biegiem) — Marsz**“, natomiast w celu przejścia z ruchu w marsz w miejscu — na komendę „**W miejscu**“.

W celu ruszenia z miejsca harcerzy maszerujących (biegnących) w miejscu podaje się komendę „**Na wprost**“. Jednocześnie z postawieniem lewej nogi na ziemi harcerz wykonuje prawą nogą jeszcze jeden krok i lewą rozpoczyna marsz (bieg).

f) Zatrzymanie odbywa się na komendę „**Zastęp (drużyna) — Stój**“. Na hasło to harcerz wykonuje jeszcze jeden krok i przystawiając energicznie drugą nogę przyjmuje postawę zasadniczą. W biegu na komendę „**Równy krok**“, harcerz biegnie jeszcze trzy kroki, a następnie przechodzi do kroku równego, po czym na komendę „**Zastęp (drużyna) — Stój**“ zatrzymuje się.

g) W celu zmiany szybkości podaje się następujące komendy: „**Szybszy krok**“, „**Wolniejszy krok**“. Do kroku równego powraca się na komendę „**Równy krok**“. Kierunek marszu harcerz zmienia na komendę „**Kierunek w lewo (w prawo, w tył na lewo, w tył na prawo, w lewo w skos, w prawo w skos)**“.

4. Zachowanie się w szyku

a) Jeżeli przełożony lub starszy przechodzi przed szykiem, harcerze obok których przechodzi powinni przyjąć postawę zasadniczą, a po przejściu powracają do postawy swobodnej.

Podczas rozmowy z przełożonym lub starszym harcerz będący w szyku i harcerze stojący obok niego przyjmują postawę zasadniczą. Przy raporcie zbiorowym postępuje się tak samo.

b) Harcerz wywołany w szyku przyjmuje postawę zasadniczą i odpowiada głośno „**Jestem**“, a na komendę „**Wystap**“ — występuje trzy kroki w przód szybkim krokiem i przyjmuje postawę zasadniczą.

Harcerz drugiego szeregu wykonuje trzy kroki, licząc od pierwszego szeregu. Odległość między pierwszym a drugim szeregiem pokonuje dwoma małymi krokami. Występuje w ten sposób, że dotyka lekko lewą ręką swego poprzednika w plecy. Na ten znak harcerz pierwszego szeregu wykonuje prawą nogą krok w prawo w skos dostawiając do niej lewą nogę; po przejściu wywołanego wraca na swoje miejsce wykonując lewą nogą krok w skos do tyłu. Tak samo zachowuje się poprzednik przy powrocie zaplecznika na miejsce.

W lukę powstałą wskutek wystąpienia harcerza z pierwszego szeregu występuje natychmiast jego zaplecznik wykonując jeden krok do przodu.

Na komendę „**Wstap**“ harcerz wykonuje zwrot w tym kierunku w jakim ma odejść, wraca szybkim krokiem na swoje miejsce w szyku, staje, wykonuje zwrot do frontu i przyjmuje postawę jak pozostali harcerze. Zaplecznik na tę komendę wraca na swoje miejsce, wykonując krok do tyłu bez zwrotu.

c) Harcerz wywołany z szyku na komendę „**Do mnie**“ lub na rozkaz np. „**Do druha hufcowego**“ — podąża

szybkim krokiem najkrótszą drogą do wzywającego, zatrzymuje się trzy kroki przed nim, przyjmuje postawę zasadniczą, oddaje honory i melduje się. Na komendę „**Wstap**“ — oddaje honory, wykonuje zwrot w potrzebnym kierunku i szybkim krokiem najkrótszą drogą wraca na swoje miejsce, albo postępuje odpowiednio do otrzymanego rozkazu.

W marszu podchodzi do przełożonego z lewej strony i jeżeli przełożony nie zatrzyma się, maszeruje obok niego i po oddaniu honorów melduje się w marszu.

Przykład meldunku: „**Druhu drużynowy, wywiadowca Jaskólski melduje się na rozkaz**“.

5. Oddawanie honorów

a) Harcerz saltuje w postawie zasadniczej. Szybko zwraca głowę w kierunku przełożonego, jednocześnie podnosi krótkim ruchem do daszka czapki prawą rękę tak, aby palec wskazujący i średni były wyprostowane i złączone, pozostałe palce złączone i przyciśnięte kciukiem. Zewnętrzna strona pierwszego członu palca wskazującego przyłożona do brzoju daszka nad prawym kątem prawego oka, dłoń zwrócona ku przodowi, łokieć skierowany w dół i na prawo w skos. Po saltowaniu harcerz opuszcza krótkim ruchem rękę w dół z jednoczesnym zwrotem głowy na wprost.

b) W marszu lewa ręka pozostaje nieruchoma w położeniu jak w postawie zasadniczej.

c) W pomieszczeniach zamkniętych, nie występując służbowo (czapka z paskiem pod brodą), harcerz oddaje honory przez przyjęcie postawy zasadniczej, trzymając czapkę w wyciągniętej prawej ręce przy prawej nodze, lilijką do przodu, chwytając dłonią czapkę z prawej strony z kciukiem na prawej stronie daszka. Podobnie postępuje się z beretem lub furążerką.

IV. MUSZTRA ODDZIAŁÓW HARCERSKICH

1. Szyki

Rozróżnia się następujące szyki:

- zwarte (rozwinęte i marszowe);
- rozczłonkowane.

Szyk zwarty jest to szyk, w którym oddziały znajdują się w szeregach (szyk rozwinęty), lub w rzędach (szyk marszowy) w ustalonych odstępach i odległościach, zachowując krycie i równanie frontem w nakazanym kierunku.

Szyk rozwinęty jest to szyk zwarty, którego szerokość jest większa od głębokości, np.:

- szereg;
- dwuszeręg;
- linia kolumn.

Szyk marszowy — szyk zwarty, w którym oddział znajduje się w kolumnie lub kilka oddziałów w kolumnach jedna za drugą, np.:

- rząd;
- kolumna dwójkowa;
- kolumna czwórkowa;
- kolumna ósemkowa;
- kolumna szesnastkowa.

2. Elementy szyków

Skrzydło — prawe i lewe zakończenie szyku, przy zwrotach nazwy skrzydeł nie ulegają zmianie.

Front — kierunek szyku, w którym harcerze są zwrócenii twarzami, mając prawe skrzydło z prawej strony.

Odstęp — oddalenie między harcerzami wzdłuż frontu.

Odległość — oddalenie między harcerzami w głąb szyku.

Szerokość szyku — oddalenie między skrzydłami szyku.

Tył szyku — strona szyku przeciwna do frontu.

Głębokość szyku — oddalenie od czoła do tyłu szyku.

Kolumna — szyk, w którym harcerze znajdują się jeden za drugim. Głębokość szyku w kolumnie jest większa a przynajmniej równa szerokości.

Czoło kolumny — przednia część (początek) kolumny.

Ogon kolumny — tylna część (koniec) kolumny.

Kierunkowy — harcerz, oddział poruszający się w nakazanym kierunku, do którego pozostali dostosowują ruch, krok i kierunek.

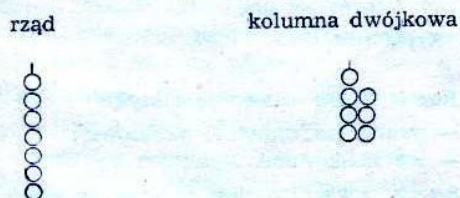
Zamykający — harcerz lub oddział poruszający się w kolumnie jako ostatni.

3. Zastęp

Szykiem rozwiniętym zastępu jest:

Szykiem marszowym zastępu jest:

Odstęp między harcerzami w szeregu równa się szerokości dłoni, odległość między harcerzami wynosi około jednego metra, licząc od jednej linii obcasa do drugiej.

Zbiórka. Zbiórkę zarządza zastępowy w celu ustawienia harcerzy w szyku.

Na komendę „**Pierwszy zastęp**“ (albo „**Bacność**“) harcerze zwracają się frontem do zastępowego, przyjmując postawę zasadniczą. Następnie zastępowy podaje zapowiedź komendy, np.: „**W szeregu**“ i staje w postawie zasadniczej w miejscu gdzie chce uszykować zastęp. Na hasło „**Zbiórka**“ harcerze szybkim krokiem podążają do zastępowego, stają w nakazanym szyku w postawie zasadniczej. Prawoskrzydłowy staje obok w lewo od zastępowego, a podczas zbiórki w rzędzie za nim. Z chwilą rozpoczęcia formowania szyku, za-

stępowy wychodzi przed front szyku na taką odległość, aby mógł go objąć wzrokiem. Szyk powinien być wyrównany i pokryty. Zastępowy może nakazać zbiórkę nie przy sobie, lecz w określonym miejscu lub kierunku, np. na komendę „**Pierwszy zastęp na drodze — prawe skrzydło (czoło) na wysokość drzewa — frontem do lasu — w szeregu (kolumnie) — Zbiórka**“.

W celu sformowania kolumny w marszu np. na komendę „**Pierwszy zastęp — w rzędzie (w kolumnie dwójkowej — w marszu — Zbiórka**“ dwójka czołowo maszeruje za zastępowym, pozostali dołączają do niej. W razie potrzeby zbiórka może być wykonana „biegiem“. Na komendę „**Rozejść się**“ harcerze natychmiast opuszczają szyk w dowolnym kierunku. Zastępowy musi podać w zapowiedzi miejsce gdzie po rozejściu się harcerze mają przybyć np.: „**Na łąkę — Rozejść się**“. „**W miejscu — Rozejść się**“ itp. Komendę „**Rozejść się**“ podaje się w każdym szyku w miejscu lub w marszu.

Równanie i krycie. Harcerze stojący w szyku wykonują samorzutnie po komendzie „**Spocznij**“ lub na komendę „**Równaj — W prawo (w lewo)**“ wydaną po komendzie „**Bacność**“. Na tę komendę wszyscy harcerze zwracają jednocześnie głowy w prawo (lewo) z wyjątkiem prawoskrzydłowego (lewo-skrzydłowego) — w ten sposób, aby prawym (lewym) okiem mogli widzieć tylko sąsiada, a lewym (prawym) czwartego od siebie. Po wyrównaniu na komendę „**Bacność**“ harcerze jednocześnie zwracają głowy na wprost.

Odliczenie. Odliczenie ma na celu umożliwienie sformowania nowego szyku lub stwierdzenie stanu liczebnego oddziału. Wykonuje się na komendę „**Kolejno — Odlicz**“, „**Do dwóch — Odlicz**“. Na hasło harcerze pierwszego szeregu zwracają jednocześnie głowy w prawo, a harcerz prawoskrzydłowy w lewo i podają kolejne liczby zwracając głowę z prawa w lewo, po czym szybko zwracają głowę na wprost i przyjmują postawę swobodną — lewo-skrzydłowy drugiego szeregu zwracając głowę do przelozonego podaje głośno „**Felny**“ lub „**Niepełny**“.

Zmiana szyków. Przejsie z szeregu w rząd — komenda: „**W prawo — Zwrot**“. Powrót z rzędu w szereg — komenda: „**W lewo — Zwrot**“. Przejsie z szeregu w kolumnę dwójkową — komenda: „**W dwójki w prawo — Zwrot**“.

Wykonanie: jedyńki wykonują zwrot w miejscu, dwójki jako pierwszą część ruchu wykonują zwrot w prawo na prawej pięcie po czym lewą nogą zaskakują w lewo do jedynek.

Powrót z kolumny dwójkowej do szeregu, komenda: „**W szereg w lewo — Front**“.

Wykonanie: jedyńki zaskakują prawą nogą na prawo do dwójek, które wykonują zwrot w miejscu.

Rząd z kolumny dwójkowej (w marszu) — komenda: „**W rząd — W tył**“.

Wykonanie: harcerze z lewej strony każdej dwójki przesuwają się w takt marszu za swego sąsiada, przyjmując prawidłową odległość.

Powrót do kolumny dwójkowej — komenda: „**W dwójki — W przód**“.

Wykonanie: dwójki przesuwają się w przód na lewo do jedynek.

4. Drużyna

Szyki rozwinięte drużyny

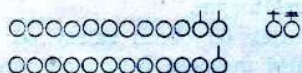
szereg

szereg zastępami

dwusereg

dwusereg ze sztandarem

Szyki marszowe:

rząd

kolumna dwójkowa
zastępamikolumna
dwójkowa

kolumna czwórkowa

kolumna czwórkowa
ze sztandarem

Objaśnienie:

- szeregowy
- zastępowy
- przyboczny
- ⊕ drużynowy
- ⊙ sztandar

Zmiana szyków. Zgięcie szyku — Komenda: np. „**Drugi zastęp — zagiąć — Skrzydło**”.

Wykonanie: zastęp wymieniony i poprzednie na prawym skrzydle zaginają skrzydło do przodu aż do załamania szyku pod kątem 90° do frontu drużyny.

Odginanie skrzydła — komenda: „**Odgiąć — Skrzydło**”.

Wykonanie: zastęp(y) wykonują w tył zwrot i wracają na poprzednie miejsce przyjmując front jak całość drużyny.

Kolumna czwórkowa z dwuszerem — komenda: „**W czwórki w prawo — Zwrot**”.

Wykonanie: drużyna stoi w dwuszerem, po odliczeniu „**Do dwóch**”. Na komendę „**W czwórki w prawo — Zwrot**” jedynki robią w miejscu zwrot w prawo, dwójki jako pierwszą część ruchu wykonują zwrot w prawo na prawej pięcie, po czym lewą nogą zaskakują w lewo do jedynek.

Powrót z kolumny czwórkowej do dwuszerem — komenda „**Wdwusereg w lewo — Front**”.

Wykonanie: dwójki wykonują zwrot w miejscu w lewo, jedynki zaskakują prawą nogą na prawo do dwójek.

Uwaga: Zastępy i drużyny mogą mieć własne tradycyjne szyki, np. krąg, półkole, gwiazda itp.

V. POCZET SZTANDAROWY

a) Poczet sztandarowy wyznaczany jest rozkazem drużynowego. Składa się z:

- sztandarowego,
- dwóch asystentów, z których prawoskrzydłowy jest dowódcą pocztu.

b) W szyku w miejscu sztandarowy trzyma sztandar prawą ręką swobodnie opuszczoną z drzewcem przy prawej nodze.

c) W marszu sztandarowy trzyma sztandar na lewym ramieniu i przytrzymuje go lewą ręką wyciągniętą wzdłuż drzewca.

d) Do przyrzeczenia sztandarowy trzyma sztandar opuszczony przed siebie z prawej strony.

e) Salut sztandarem: salut wykonuje się przez opuszczenie sztandaru do przodu jak do przyrzeczenia. W marszu saltuje się około 10 kroków przed przyjmującym salut i około 5 kroków za nim. W szyku zwartym na komendę „**Na prawo — Patrz**”. W czasie salutowania sztandarem dowódca pocztu saltuje do czapki.

f) Przyrowadzenie i odprowadzenie sztandaru. Gdy poczet sztandarowy przy wtórze werbli zbliża się do drużyny, drużynowy podaje komendę: „**Baczność**”, **Na prawo (lewo) — Patrz**”.

Poczet sztandarowy najkrótszą drogą podąża na prawe skrzydło drużyny i tam zajmuje miejsce frontem do drużynowego, robiąc obrót wokół dowódcy

pocztu, który zajmuje miejsce na wysokości pierwszego szeregu w odległości 6 kroków od prawoskrzydłowego. Po zajęciu miejsca przez poczet drużynowy podaje komendę: „**Baczność**“, „**Spoczni**“.

W marszu poczet maszeruje 3 kroki za drużynowym, 3 kroki za pocztem maszeruje kolumna drużyny.

Celem odprowadzenia sztandaru drużynowy podaje rozkaz „**Poczet sztandarowy odmaszerować**“. Wówczas dowódca pocztu podaje komendę: „**Poczet sztandarowy — kierunek na wprost — Marsz**“. Celem zatrzymania pocztu podaje komendę: „**Poczet — Stój**“. W czasie poruszania się pocztu przed frontem drużyny, drużyna stoi w postawie „**Na prawo — Patrz**“.

VI. RAPORT ODDZIAŁÓW W DRUŻYNIE

Rozkaz: „**Zastępami do raportu — wystąp**“.

Wykonanie: zastępowi robią wykrok w lewo, wydają komendę „**Baczność**“, „**Na prawo — Patrz**“ i szybkim krokiem podążają do drużynowego. Ustawiają się trzy kroki przed drużynowym i pozostają w postawie zasadniczej.

Drużynowy salutuje, zastępowi jednocześnie oddają honory, następnie drużynowy podchodzi na wprost pierwszego zastępowego, salutuje, zastępowy oddaje honory i składa raport. Po odebraniu raportu od pierwszego zastępowego zwraca się do drużyny: „**Drużyna na moją komendę**“, „**Baczność**“, „**Spoczni**“. Jednocześnie trzeci i dalsi zastępowi stają w postawie swobodnej.

Drużynowy podchodzi do drugiego zastępowego, oddaje honory, zastępowy odpowiada i składa raport. Pierwszy zastępowy pozostaje w postawie zasadniczej, trzeci przyjmuje postawę zasadniczą. Po odebraniu raportu od drugiego, drużynowy podchodzi do trzeciego. Pierwszy zastępowy staje w postawie swobodnej, drugi pozostaje w podstawie zasadniczej, czwarty przyjmuje postawę zasadniczą itd.

Po odebraniu od wszystkich raportu drużynowy wydaje komendę: „**Całość — Baczność**“, „**Zastępom do zastępów rozejść się**“.

Zastępowi wykonują w tył zwrot i najkrótszą drogą wracają do zastępów. Drużynowy podaje komendę „**Spoczni**“.

Przykład meldunku:

a) „**Druhu instruktorze, zastępowy Żubrów, wywiadowca Jaskólski melduje zastęp na zbiórce, stan 8, obecnych 7, jeden nieobecny, — usprawiedliwiony**“.

b) „**Druhu instruktorze, zastępowy Żubrów, wywiadowca Jaskólski melduje zastęp na zajęciach, stan 8, obecni wszyscy, temat — przygotowanie do biwaku**“.

VII. UBEZPIECZENIE

Ubezpieczenie na postoju

Obóz i biwak ubezpiecza się za pomocą:

- czujek;
- podsłuchów;
- patroli;
- posterunków alarmowych.

Czujkę umieszcza się:

- w dzień na tych punktach przedobozia, gdzie wgląd w teren z obozu jest niemożliwy;

- w nocy stanowiska czujki umieszcza się bliżej obozu i w punktach gdzie ktoś mógłby przechodzić i gdzie czujka może dobrze nadłuchiwać i obserwować na tle nieba.

Stanowisko czujki powinno zapewniać:

- dokładną obserwację w potrzebnym kierunku;
- dobre krycie;
- łączność wzrokową z czujkami sąsiednimi;
- łatwość porozumiewania się z obozem;
- dogodne warunki do wycofania się;

Ilość czujek zależy od terenu.

Czujki nie zapewniają same bezpieczeństwa i dlatego należy je uzupełnić patrolami i podsłuchami.

Czujka powinna się składać z 2 harcerzy, z których jeden jest przełożonym.

Odległość czujek od obozu zależy od terenu i powinna zapewniać możliwość porozumiewania się z obozem za pomocą znaków.

Służba czujki:

- obaj harcerze zajmują ukryte stanowisko w pobliżu siebie i obserwują jednocześnie przydzielony odcinek, nie przerywając obserwacji nawet przy udzielaniu odpowiedzi przełożonym lub zdając służbę;
- nie wolno rozmawiać ze sobą, chodzić dla rozgrzania się, zdradzać swoje stanowisko; w koniecznych wypadkach porozumiewać się szeptem lub za pomocą znaków;
- w nocy nie wolno się kłaść na ziemi;
- zauważywszy coś podejrzanego, czujka natychmiast melduje komendantowi obozu.

Zmiana czujki odbywa się co dwie godziny. Zmienia się co godzinę jednego harcerza, by zachować ciągłość obserwacji. Przy zmianie jednego harcerza pozostający jest przełożonym.

Podsłuchy uzupełniają czujki w nocy i w terenie mało przejrzystym. Wystawia się przed linią czujek przy skrzyżowaniu dróg, przy mostach, groblach itp.

Siła — 3 harcerzy w tym jeden przełożony. Harcerze zajmują stanowisko, nie rozpraszając się i kryjąc się w terenie. Podsłuchu nie zmienia się i bez specjalnej konieczności nie sprawdza się jego czujności, gdyż zdradza to jego stanowisko. Pełni służbę do określonego czasu lub sygnału.

Służba podsłuchu:

- wszyscy harcerze obserwują jednocześnie;
- nie wolno rozmawiać;
- stwierdziwszy coś podejrzanego, przełożony podsłuchu wysyła harcerza z wiadomością do komendanta obozu, pozostali działają zgodnie z uprzednim rozkazem komendy obozu.

Posterunki alarmowe. Siła posterunku 1 harcerz, czas służby jak na czujce.

Służba posterunku:

- baczy na znaki i sygnały czujek i podsłuchu;
- przyjęte znaki melduje komendzie obozu.

Patrole penetrują przedobozie w porozumieniu z czujkami; zasięg działania nie powinien w zasadzie przekraczać 2 kilometrów, a w terenie zakrytym jeszcze mniej.

Siła patrolu 2—3 harcerzy, w tym jeden przełożony.

2. Ubezpieczenie w marszu

Marsz podróżny — wykonuje się w małych kolumnach (zastępach), wykorzystując możliwie dobre drogi i stosując normalne odpoczynki.

Marsz ubezpieczony. Drużynowy maszeruje około 50 m przed kolumną drużyny. Z drużynowym maszeruje łącznik i kilku szperaczy, których drużynowy co pewien czas wysyła do przodu celem zbadania terenu. Drużyna maszeruje w szyku rozczłonkowanym, oddzielnymi zastępami, po obu stronach drogi. Po obu bokach kolumny penetrują teren szperacze boczni, którzy utrzymują kontakt z drużyną za pomocą znaków. Na końcu drużyny maszeruje przyboczny, który w razie konieczności może mieć do dyspozycji szperaczy tylnych.

VIII. SŁUŻBA WARTOWNICZA

Zastęp (oddział) pełniący służbę wartowniczą nazywa się wartą. Zastępowy zastępu pełniącego służbę wartowniczą nazywa się dowódcą warty.

Warty mogą być ochronne i honorowe. Ochronne pełnią służbę przy magazynach, przy komendzie obozu itp.

Dowódca warty lub jego zastępca osobiście dogląda zmiany wartowników. Zmiana wartowników odbywa się co 1—2 godziny.

Jeżeli nie ma specjalnej instrukcji komendy obozu, zmiana warty może się odbywać podobnie jak zmiana warty honorowej.

1. Warta honorowa

Wartownik w czasie pełnienia warty honorowej nosi czapkę z paskiem pod brodą.

Czas pełnienia służby przez wartownika jednorazowo na warcie powinien wynosić w zasadzie 1 godzinę. W zależności od warunków atmosferycznych czas pełnienia służby może być przesunięty przez przełożonego.

Wartownicy pełnią służbę przed obiektem po dwóch, w postawie zasadniczej.

2. Zmiana wartowników.

Sposób wykonywania zmiany wartowników:

— wartownicy zmieniający podchodzą jednocześnie, prostopadle do miejsca pełnienia służby, stają obok zmienianych, jednocześnie wykonują w tył zwrot, po czym — jednocześnie z pierwszym akcentowanym krokiem zmienianym — wykonują wykrok w bok zajmując ich miejsce;

IX. ZNAKI I SYGNAŁY

Uwaga	jeden krótki gwizd	ręka pionowo podniesiona do góry i trzymana w tym położeniu
Marsz	dwa długie gwizdy	szybkie opuszczenie ręki podniesionej pionowo w górę (ręka zgięta w łokciu, pięść na wysokości ramienia)
Biegiem marsz		kilkakrotne powtórzenie znaku „marsz“
Kierunek		zwrot we właściwym kierunku i wskazanie ręką
Stój		powolne opuszczenie ręki podniesionej pionowo w górę, boki w dół
Padnij		podniesienie w bok wyprostowanej ręki i opuszczenie dłonią w dół
Zbiórka	jeden długi gwizd	wyprostowanie w bok poziomo rąk, a następnie skrzyżowanie ich na piersiach
W tyralierkę		wymachy w bok rąk podniesionych przed siebie poziomo
Omyłka Nie zrozumiałem		ruch ręki jak przy ścieraniu tablicy
Dwójkami marsz		podniesienie obu rąk pionowo do góry
Rojem marsz		zataczanie kół ręką nad głową, a następnie wyprostowanie obu rąk poziomo w bok

Uwaga: — znak „uwaga“ należy podawać przed każdym innym znakiem;

— prócz tego można użyć sygnałów lub znaków ustalonych każdorazowo przez prowadzącego gry.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 6 kwietnia 1957 roku

ROZKAZ L. 7/57

1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE

1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów

a) Zatwierdzam program prób instruktorskich na stopnie: przewodnika-przewodniczki i podharcemistrza-podharcemistrzyni. Programy te stanowią załącznik do niniejszego rozkazu.

b) Zatwierdzam „K5-IV/57 Instrukcję w sprawie zdobywania stopni instruktorskich“, która stanowi załącznik do niniejszego rozkazu.

1.3. Wyjaśnienie instrukcji i regulaminów

W związku z interpretacją OI-I/57 o organizacji drużyny harcerskiej zatwierdzonej rozkazem Głównej Kwatery Harcerstwa L. 1/57, a w szczególności załącznika nr 4 do tejże instrukcji zawierającego przepisy przejściowe — wyjaśniam, że harcerze, którzy należeli do drużyny w szkole podstawowej i złożyli przyrzeczenie, a obecnie powtórnie, będą uczniami klas licealnych, wstąpili do harcerstwa nie powinni po raz drugi składać przyrzeczenia.

2. ZARZĄDZENIA BIEŻĄCE

2.1. O niebezpieczeństwie manipulowania znalezionymi pociskami, niewypałami itp.

W wyniku lekkomyślnego manipulowania znalezionymi materiałami wybuchowymi w roku ubiegłym uległo nieszczęśliwym wypadkom śmierci lub kalectwa w całym kraju ponad 300 osób, w tym większość dzieci. Ilość wypadków w roku bieżącym jest również duża.

Harcerze mogą być narażeni na tego rodzaju wypadki w czasie wycieczek, zbiórek w polu lub obozów. Dlatego też polecam wszystkim instruktorom:

- przeprowadzić z młodzieżą harcerską rozmowy lub gawędy o skutkach lekkomyślnego obchodzenia się z wszelkiego rodzaju przedmiotami wybuchowymi;
- pouczyć harcerzy i funkcyjnych o obowiązku niezwłocznego zgłaszania do najbliższego posterunku MO lub prezydium gromadzkiej (powiatowej, miejskiej) rady narodowej przypadków znalezienia niewypalów; pocisków itp. materiałów wybuchowych;
- w czasie wyjazdów kwatermistrzowskich zasięgać informacji w posterunkach MO lub wydziałach wojskowych prezydiów rad narodowych o bezpieczeństwie terenów wybieranych pod obozy ze względu na zanieczyszczenie niewypałami lub innymi materiałami wybuchowymi;
- wszelkie akcje w ramach prac społecznych np. zbiórka złomu, oczyszczanie lasów itp. organizować tylko pod opieką doświadczonych instruktorów i to jedynie na terenach, co do których nie ma podejrzeń, że mogą tam znajdować się miny, niewypały,

amunicja; zabraniam zbierania złomu przez harcerzy w lasach i na polach;

- zabraniam używać harcerzy do przeszukiwania terenów zagrożonych lub sprawdzenia wiarygodności otrzymywanych na ten temat informacji.

2.2. W sprawie wydawania rozkazów komend chorągwi i hufców

Polecam komendantom chorągwi przesyłać do GKH do wglądu rozkazy jak również protokoły posiedzeń komendy chorągwi. To samo dotyczy komend hufców w stosunku do komend chorągwi. Komendanci chorągwi dokonają uzupełnienia kompletu przesłanych dotąd do GKH rozkazów od dnia 10 grudnia 1956 roku.

6. CHORĄGWIE

6.1. Przyjęcie do wiadomości wyników wyborów

Przyjmuję do wiadomości wyniki wyborów do komech chorągwi:

Chorągiew Wielkopolska

wybrani w dniu 17 II 1957 r.

Antoni Balcerek
Halina Całkowska
Stefania Kaszubowa
Franciszek Laurentowski
Leon Pilarczyk
Danuta Ritterówna
Jan Szajek
Danuta Szulczewska
Helena Tadeuszak
Sylwester Wietrzykowski
Jan Wojtaszek

Chorągiew Łódzka

wybrani w dniu 26 II 1957 r.

Tadeusz Bargiel
Jan Cedzyński
Anna Dylikowa
Jerzy Kasprzyk
Władysława Matuszewska
Zbigniew Matuszewski
Władysława Olbromska
Dominik Patora
Karol Włodarczyk

Chorągiew Kielce

wybrani w dniu 24 III 1957 r.

Alicja Bazak
Eugeniusz Czarnołęski
Maria Jezierska
Tadeusz Król
Natalia Machałowa

Bogdan Pasternak
Marian Raczyński
Stanisław Sempruch
Marian Stachurski
Marian Suchan
Henryk Zagórski

Chorągiew Białostocka

wybrani w dniu 31 III 1957 r.

Tadeusz Dziubiński
Marek Jakubowski
Wacław Jakubowski
Jadwiga Jędrachowicz
Janina Juszczak
Stanisław Moniuszko
Jadwiga Szczęśna
Bronisława Tkaczukowa
Ryszard Weber

Chorągiew Katowicka

wybrani w dniu 31 III 1957 r.

Jerzy Bogucki
Wanda Czekanińska
Piotr Frydel
Józef Haensel
Bogusław Jakubowicz
Adela Korczyńska
Józef Kwietniewski
Wojciech Niederliński
Władysław Perkowski
Rudolf Tomaszek
Lucja Zawadzka

Chorągiew Lubelska

wybrani w dniu 31 III 1957 r.

Wiktoryn Grąbczewski
Jerzy Gronowski
Edward Janiuk
Jerzy Kwieciński
Alina Morawiecka
Leszek Pikula
Włodzimierz Saran
Jerzy Sobczak
Marian Szymański
Alina Wdowiak
Bolesław Zimmer

Chorągiew Ziemi Łódzkiej

wybrani w dniu 31 III 1957 r.

Tadeusz Daszkiewicz
Dadeusz Derejski
Zdzisław Fangrat
Halina Jankowska
Jan Kurasieński
Jerzy Kurzawski
Józef Makowski
Zenon Michalski

Jerzy Nowicki
Marian Stokwiszewski
Stefan Tomaszewski

Chorągiew Rzeszowska

wybrani w dniu 31 III 1957 r.

Stanisława Chodzińska
Mieczysław Dec
Antoni Gromski
Jan Irzyński
Józefa Kluzowa
Jan Kwasnowski
Bronisław Noga
Zofia Nowakowska
Stanisław Nowakowski
Adam Piecuch
Maria Wojciechowska

6.2. Mianowania komendantów chorągwi

Spośród wysuniętych przez komendy kandydatów mianują komendantami chorągwi:

Chorągiew Wielkopolska — Franciszek Laurentowski
Chorągiew Łódzka — Władysław Matuszewska
Chorągiew Kielecka — Stanisław Sempruch
Chorągiew Katowicka — Józef Haensel
Chorągiew Lubelska — Alina Wdowiak
Chorągiew Ziemi Łódzkiej — Jerzy Kurzawski
Chorągiew Rzeszowska — Jan Kwasnowski
Chorągiew Białostocka — Wacław Jakubowski

6.3. Inne mianowania w komendach chorągwi

W Komendzie Chorągwi Wielkopolskiej mianują:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Helena Tadeuszak
II Z-ca Komendanta Chorągwi — Jan Wojtaszek
III Z-ca Komendanta Chorągwi — Sywester Wietrzykowski
Sekretarz Komendy — Halina Całkowska
Kierownik Wydziału Harcerskiego — Danuta Szulczewska
Z-ca Kierownika Wydziału Harcerskiego — Antoni Balcerek
Kierownik Wydziału Zuchów — Janina Lechmanowa
Z-ca Kierownika Wydziału Zuchów — Kazimierz Kasprzak
Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Leon Pilarczyk
Z-ca Kierownika Wydziału Kształcenia Kadry — Stefania Kaszubowa
Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Jan Szajek
Z-ca Kierownika Wydziału Organizacyjnego — Danuta Ritterówna
Kierownik Sam. Referatu Osobowego — Wiesław Bogusławski
Kierownik Wydziału Gospodarczego — Romuald Łożyński

W Komendzie Chorągwi Łódzkiej
mianuję:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Zbigniew Matuszewski
II Z-ca Komendanta Chorągwi — Anna Dylikowa
Sekretarz Komendy — Józef Niewiadomski
Kierownik Wydziału Harcerskiego — Jan Cedzyński
Z-ca Kierownika Wydziału Harcerskiego — Jerzy Kasprzyk
Kierownik Wydziału Zuchów — Maria Chabelska
Z-ca Kierownika Wydziału Zuchów — Jolanta Górnicka
Kierownik Wydziału Kształcenia Kadry — Dominik Patora
Z-ca Kierownika Wydziału Kształcenia Kadry — Tadeusz Bargiel
Kierownik Wydziału Organizacyjnego — Andrzej Mazur
Z-ca Kierownika Wydziału Organizacyjnego — Stanisława Wojtczak
Kierownik Sam. Referatu Obozów i Imprez Masowych — Władysława Olbomska
Z-ca Kierownika Sam. Referatu Obozów i Imprez Masowych — Tadeusz Chodzik
Kierownik Sam. Referatu Osobowego — Karol Włodarczyk
Kierownik Wydziału Gospodarczego — Zygmunt Grzelak
Z-ca Kierownika Wydziału Gospodarczego — Henryk Cieplucha

W Komendzie Chorągwi Kieleckiej
mianuję:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Tadeusz Król
W Komendzie Chorągwi Katowickiej
mianuję:
I Z-ca Komendanta Chorągwi — Adela Korczyńska
W Komendzie Chorągwi Lubelskiej
mianuję:
I Z-ca Komendanta Chorągwi — Bolesław Zimmer
W Komendzie Chorągwi Ziemi Łódzkiej
mianuję:
I Z-ca Komendanta Chorągwi — Józef Makowski
W Komendzie Chorągwi Rzeszowskiej
mianuję:
I Z-ca Komendanta Chorągwi — Mieczysław Dec
W Komendzie Chorągwi Białostockiej
mianuję:
I Z-ca Komendanta Chorągwi — Bronisława Tkaczukowa

10. ODZNACZENIA

10.1. Pochwały i wyróżnienia

Udzielam pochwały dh. Adamowi Suchońskiemu, drużynowemu 3 Drużyny Harcerzy w Niemodlinie (Chorągiew Opolska) za uratowanie życia dwojgu dzieciom tonącym w rzece w dniu 12 stycznia 1957 roku.

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa
Zofia Zakrzewska, hm.

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L. 7/57, pkt. 1.1.a. z dnia
6 kwietnia 1957 roku

Warszawa, dnia 23 marca 1956 roku

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

PROGRAM PRÓB INSTRUKTORSKICH NA STOPNIE PRZEWODNIKA-PRZEWODNICZKI I PODHARCMISTRZA-PODHARCMISTRZYNI *)

I. PROGRAM NA STOPIEŃ PRZEWODNIKA- PRZEWODNICZKI (I stopień instruktorski)

1. Postawa instruktora(ki)

Przewodnikiem-przewodniczką może zostać harcerz harcerka, który(a):

1.1. Postępuje zgodnie z Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim oraz stosuje w życiu deklarację ideową ZHP. Jest uczciwy(a), prawy(a) i sprawiedliwy(a). Ma pełne poczucie odpowiedzialności za pracę i powierzony mu (jej) zespół harcerzy(rek).

1.2. Posiada uzdolnienia i zamiłowania wychowawcze, we współżyciu z dziećmi i młodzieżą znajduje radość, umie być ich starszym kolegą i przewodnikiem.

Organizuje pracę w drużynie, uwzględniając siły, zdolności i zainteresowania dzieci. W pracy drużyny realizuje zasady wychowania świeckiego.

1.3. Bierze udział w życiu kulturalnym swego powiatu (miasta). Osiągnął(ła) odpowiednią kulturę współżycia z ludźmi, przyrodą oraz kulturę wypowiedzenia się w mowie i piśmie.

1.4. Bierze czynny udział w życiu otaczającego go (ją) środowiska społecznego. Uczestniczył w akcji społecznej organizowanej w powiecie (dzielnicy). Jest lubiany i szanowany przez kolegów i sąsiadów.

*) Zatwierdzony przez Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej w dniu 23 marca 1957 roku

2. Warunki dopuszczenia do próby

Do próby na stopień przewodnika-przewodniczki może być dopuszczony(a) instruktor bez stopnia lub harcerz(rka), który(a):

2.1. Posiada właściwą postawę instruktorską (patrz pkt 1) i pisemne stwierdzenie zespołu wnioskującego o dopuszczeniu do próby.

2.2. Ukończył(a) 16 rok życia.

2.3. Pracował(a) w drużynie przynajmniej przez 3 miesiące na stanowisku drużynowego lub p.o. drużynowego albo przez 6 miesięcy — na stanowisku przybocznego bądź zastępowego albo w drużynie zuchów pełnił przez 3 miesiące funkcję wychowawczą (p.o. drużynowego lub przybocznego).

2.4. Brał(a) udział w obozie harcerskim (co najmniej 2-tygodniowym lub w kolonii harcerskiej (bądź zuchowej)).

2.5. Posiada w specjalności drużyny harcerzy(rek) stopień ćwika lub pionierki wzgl. wykaże się podstawowymi wiadomościami i umiejętnościami w zakresie 3-ch stopni młodzieżowych; w specjalności zuchowej posiada stopień wywiadowcy lub tropicielki wzgl. wykaże się wiadomościami.

2.6. Posiada zasób wiadomości ogólnych, odpowiadający przynajmniej poziomowi klasy IX szkoły ogólnokształcącej.

3. Tematyka próby

3.1. Zna historię i geografie Polski. Wykaże się podstawowymi wiadomościami o Polsce Ludowej. Rozumie rolę ZHP i jego cele wychowawcze. Zainicjuje akcję społeczną drużyny.

3.2. Zna historię ruchu harcerskiego. Poda przykłady z postępowych tradycji ZHP oraz tradycji lewicowego ruchu dziecięcego w Polsce (Pionier Polski, Czerwone Harcerstwo). Wie jak te tradycje wykorzystać w pracy drużyny.

3.3. Zna strukturę ZHP, drogę służbową i podstawowe regulaminy. Zna organizację drużyny harcerskiej (zuchowej) oraz zasady organizacji obozu harcerskiego lub kolonii. Zna prawa i obowiązki instruktora.

3.4. W oparciu o elementarne wiadomości o rozwoju psychicznym i fizycznym dziecka wskaże różnice, jakie zachodzą pomiędzy pracą zuchów, młodszych i starszych chłopców i dziewcząt.

3.5. W specjalności zuchowej.

Przeprowadzi zbiórke zuchową w polu i w izbie. Zna prawo i obietnicę zuchową oraz regulaminy gwiazdek. Wie jak wykorzystać je w pracy z zuchami. Wie jakie są sprawności zuchowe, omówi realizację jednej z nich.

Zna 5 tańców, 10 piosenek, 20 różnego rodzaju gier i zabaw. Przedstawi kilka wykonanych przez siebie przedmiotów z dziedziny majsterkowania zuchowego.

Zna i umie korzystać z „Książki Wodza Zuchów” A. Kamińskiego i z broszury „W drużynie Zuchów” wyd. GKH. Wykaże się znajomością „Antka Cwaniaka” A. Kamińskiego, „Chłopców z Placu Broni” Molnara, „Timura i jego drużyny” Gajdara.

Przedstawi i uzasadni program 3-miesięcznych zajęć drużyny zuchów.

3.6. W specjalności harcerskiej.

Umie stosować obrzędowość harcerską.

Śpiewa najbardziej znane pieśni harcerskie, umie prowadzić gry, ułożyć kilka gier własnego pomysłu lub zastosuje własny układ przy przeprowadzeniu znanych gier. Zorganizuje zdobywanie najbardziej użytecznych sprawności (szczególnie w dziedzinie obozownictwa).

Zna wymagania stopni harcerskich i potrafi zorganizować pracę w ich zakresie.

Zna zasady obozowania harcerskiego, przeprowadzi biwak. Zorganizuje ćwiczenia w zakresie wychowania fizycznego i sportu.

Zaplanuje pracę drużyny na okres 1/2 roku oraz zastępu zastępowych i uzasadni ten plan. Przygotuje i przeprowadzi zbiórke zastępu zastępowych oraz wycieczkę drużyny.

Opracuje gawędę na temat jednego z punktów Prawa Harcerskiego.

Zna zasady gospodarki i finansów w drużynie.

Umie współpracować z rodzicami harcerzy(rek), ze szkołą, KPH i innymi organizacjami. Przeczytał(a) 3 książki o tematyce harcerskiej oraz wybraną książkę dla młodzieży i wskaże możliwości wykorzystania w pracy. Cytuje regularnie czasopisma harcerskie, wymieni je, scharakteryzuje i wskaże na przykładach sposób korzystania z nich.

II. PROGRAM NA STOPIEŃ PODHARCISTRZA-PODHARCISTRZYNI

(II stopień instruktorski)

1. Postawa instruktora(ki)

Podharcistrzem-podharcistrzynią może zostać harcerz-harcerka, który (a):

1.1. Postępuje zgodnie z Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim i stosuje w życiu deklarację ideową ZHP. Dąży do usuwania z życia zakłamania, niesprawiedliwości i nieuczciwości. Ma pełne poczucie odpowiedzialności za powierzoną sobie młodzież. Swoją pracę instruktorską traktuje jako służbę społeczną i obowiązek harcerski. Dąży do zdobywania samodzielnego zdania w podstawowych sprawach związanych ze swoją pracą zawodową i społeczną.

1.2. Ma zdolności i zamiłowanie wychowawcze, znajduje radość i zadowolenie w pracy z dziećmi i młodzieżą. Jest dla nich dobrym towarzyszem i wychowawcą. Organizuje pracę zespołową przy uwzględnieniu możliwości i zainteresowań dzieci. Umie uzasadnić konieczność świeckiego wychowania i realizuje je w pracy harcerskiej.

1.3. Bierze udział w życiu kulturalnym swego miasta (powiatu) interesuje się przejawami życia kulturalnego społeczeństwa. Czytuje przynajmniej jedno czasopismo kulturalno-społeczne. Zdobył odpowiednią kulturę wypowiedzania się w mowie i piśmie.

1.4. Bierze czynny udział w życiu otaczającego go środowiska społecznego. Umie zorganizować celową akcję społeczną. Swą postawą zdobywa dla harcerstwa zainteresowanie i życzliwość środowiska, w którym przebywa.

2. Warunki dopuszczenia do próby

Do próby na stopień podharcemistrza-podharcemistrzyni może być dopuszczony harcerz(rka), który (a):

2.1. Posiada właściwą postawę instruktorską (patrz pkt 1) i stwierdzenie pisemne zespołu wnioskującego.

2.2. Ukończyła 18 rok życia.

W specjalności zuchowej.

2.3. Pracował(a) conajmniej 6 miesięcy na stanowisku drużynowego, namiestnika zuchowego, w hufcu lub instruktora zuchowego w środowisku KH, KCh.

2.4. Brał(a) udział w obozie harcerskim, w tym w ciągu 2 tygodni pełniąc funkcję wychowawczą lub przez conajmniej 2 tygodnie w kierownictwie kolonii zuchowej (w funkcji wychowawczej).

W specjalności harcerskiej.

2.5. Pracował(a) conajmniej 6 miesięcy na stanowisku drużynowego lub instruktora w hufcu bądź chorągwi w zakresie drużyn harcerskich.

2.6. Brał(a) udział w stałym obozie harcerskim, w tym w ciągu 2 tygodni pełniąc funkcję wychowawczą bądź w kolonii harcerskiej, w jej kierownictwie pełniąc funkcję wychowawczą.

2.7. Posiada harcerskie stopnie młodzieżowe lub wiadomości w ich zakresie.

3. Tematyka próby

3.1. Orientuje się w bieżących zagadnieniach politycznych, społecznych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dla opracowania wybranych zagadnień w tym zakresie umie posługiwać się:

- tekstem Konstytucji PRL;
- założeniami programów ideowych partii i stronnictw politycznych;
- rocznikiem statystycznym;
- materiałami prasowymi.

Zainicjuje i przeprowadzi celową akcję społeczną drużyny wzgl. hufca.

3.2. Zna statut ZHP (szczegółowo strukturę organizacyjną ZHP). Zna podstawowe regulaminy i instrukcje obowiązujące w zakresie drużyn harcerskich (zuchowych), stopni i sprawności harcerskich (zuchowych).

Zna organizację hufca i chorągwi.

Zna zasady i szczegóły organizacji obozu harcerskiego (kolonii zuchowej).

3.3. Zna genezę skautingu i harcerstwa oraz etapy ich rozwoju.

Zna historię i ocenia założenia i dążenia różnych grup i odłamów harcerstwa, zna postępowe tradycje ZHP i szczytne przykłady walki harcerzy i harcerek przeciw zaborcom i okupantowi — o wolność, niepodległość i socjalizm. Opracuje gawędę, związaną

z przykładem postępowych tradycji harcerstwa. Posiada podstawowe wiadomości o ŚFMD.

3.4. Zna właściwości psychiczne i fizyczne dzieci i młodzieży w poszczególnych okresach rozwojowych.

Zna podstawowe procesy i cechy psychiczne oraz sposoby ich rozwijania i kształcenia (uwaga, pamięć, wyobraźnia, wola, charakter).

Umie uzasadnić programy prób na stopnie i sprawności harcerskie (stopnie i sprawności zuchowe) oraz metody pracy harcerskiej lub zuchowej — na tle rozwoju psychicznego dziecka.

3.5 W specjalności zuchowej.

Rozumie wychowawcze znaczenie poszczególnych elementów pracy z zuchami.

Umie stosować obrzędowość eliminując z niej cechy śmieszności, przesady lub grozy.

Potrafi z gawędy wyprowadzić zabawę, oddziaływającą wychowawczo.

Umie rozwijać cykle sprawności zuchowych.

Potrafi zorganizować turniej zuchowy.

Przeprowadzi gry i ćwiczenia orientacji ogólnej i zręczności (zmysły). Zorganizuje śpiew, tańce i pląsy zuchowe.

Przeprowadzi zajęcia w zakresie majsterkowania.

3.6. W specjalności harcerskiej.

Rozumie wychowawcze znaczenie gry, ćwiczeń harcerskich oraz powiązania ich ze służbą harcerską.

Rozumie znaczenie systemu zastępowego i stosuje go w swojej pracy. Umie stosować obrzędowość harcerską, rozumiejąc jej znaczenie wychowawcze.

Przeprowadzi próbę na stopień harcerski i na kilka najbardziej znanych sprawności harcerskich. Rozumie na czym polega system wymagań stawianych harcerzom(rkom).

Zaplanuje i przeprowadzi bieg harcerski. Rozumie istotę współzawodnictwa i współdziałania w pracy harcerskiej. Zaprojektuje i przeprowadzi ćwiczenia w poszczególnych działach techniki harcerskiej w zakresie 4 stopni młodzieżowych oraz podstawowych sprawności przez nie wymaganych.

3.7. Opracowuje roczny plan pracy drużyny z uwzględnieniem pracy w okresie wakacji, zorganizuje jego wykonanie i kontrolę oraz sporządzi dokumentację pracy. Opracuje program pracy hufca na okres 1 roku, nowe pomysły sprawnościowe gier, zabaw, pieśni, ćwiczeń, zajęć organizacyjnych itd.).

Przeprowadzi gawędę na temat zadań i metod wychowawczych harcerstwa.

Umie prowadzić gospdankę i finanse drużyny i hufca.

Posiada umiejętność współdziałania z rodzicami wychowanków, szkołą i innymi organizacjami i instytucjami współdziałającymi.

3.8 Zna najczęściej spotykane podręczniki i zalecaną literaturę harcerską. Orientuje się w literaturze dla dzieci i młodzieży. Umie z zespołem harcerzy (harcerek) omówić potrzebne źródło (książki, czasopisma itd.), wskazać jego przydatność do pracy codziennej.

Czytuje regularnie czasopisma harcerskie. Napisał artykuł do pisma harcerskiego.

Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery
Harcerstwa L.7/57, pkt 1.1.b. z dnia
6 kwietnia 1957 roku

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 6 kwietnia 1957 roku

K5-IV/57 INSTRUKCJA W SPRAWIE ZDOBYWANIA STOPNI INSTRUKTORSKICH

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Kwalifikacje instruktora(rki)

Instruktor(ka) ZHP może być pełnoletni (w zasadzie) harcerz(rka), który(a) posiada uzdolnienia i zamiłowania wychowawcze, odznacza się prawością, uczciwością i poczuciem odpowiedzialności, oddany jest sprawie budowy socjalizmu. Posiada wiedzę ogólną na poziomie wykształcenia średniego oraz wiadomości teoretyczne i umiejętności niezbędne do prowadzenia pracy instruktorskiej wśród harcerzy i harcerek.

Podstawowym warunkiem zdobycia stopnia instruktorskiego jest bezpośrednia praca wychowawcza bądź organizacyjno-wychowawcza w drużynie, władzach lub instytucjach harcerskich.

2. Rodzaje stopni i specjalizacji instruktorskich

Ustala się trzy stopnie instruktorskie:

- przewodnik — przewodniczka (dawniej drużynowy po próbie), stopień możliwy do uzyskania przed ukończeniem 18 roku życia;
- podharcemistrz — podharcemistrzyni;
- harcemistrz — harcemistrzyni.

Stopień podharcemistrza(ni) zdobywa instruktor(ka) ze stopniem przewodnika. W okresie przejściowym dopuszcza się możliwość zdobywania stopnia podharcemistrza bez stopnia przewodnika. Stopień harcemistrza(ni) zdobywa instruktor(a) posiadający(a) stopień podharcemistrza. Specjalizację instruktorską ustala się w zakresie:

- drużyn zuchowych;
- drużyn młodszych harcerzy i harcerek (11—14 rok życia);
- drużyn starszych harcerzy i harcerek (15—18 rok życia).

3. Sposób zdobywania stopni instruktorskich

Kandydat(ka) dopuszczony(a) do próby zdobywa stopień przez:

- pracę instruktorską w jednostce macierzystej (np. w drużynie, hufcu, komendzie, chorągwi itp.);
- udział w obozie (kursie) instruktorskim i ukończenie go z wynikiem pomyślnym;
- zakończenie próby, które stanowi zbilansowanie osiągniętej wiedzy i praktyki, a polega na ocenie — lub o ile zachodzi potrzeba — sprawdzeniu ostatecznym wiadomości i umiejętności kandydata(ki).

II. POSTANOWIENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Dopuszczenie do próby

1.1. Do próby na stopień przewodnika(czki) dopuszcza komenda hufca spośród:

- zgłaszających gotowość odbycia próby;
- kandydatów wysuniętych przez poszczególne referaty komendy hufca.

Dopuszczenie do próby następuje zgodnie z warunkami zawartymi w programie próby (część II programu).

1.2. Do próby na stopień podharcemistrza(yni) dopuszcza komendant chorągwi spośród kandydatów(ek) wysuniętych przez komendy hufców lub merytoryczne wydziały komendy chorągwi.

1.3. Do próby na stopień harcemistrza(yni) dopuszcza Główna Kwatera Harcerstwa spośród kandydatów(ek) wysuniętych przez komendy chorągwi lub merytoryczne działy GKH.

1.4. Dopuszczający do próby zasięgają opinii zespołu współpracującego z kandydatem na terenie drużyny drużynowych, komendy hufca, chorągwi itp.

Zespół dokonuje oceny postawy instruktorskiej kandydata zgodnie z wymaganiami zawartymi w I części programu.

Protokół podpisany przez zespół wnioskujący o dopuszczenie kandydata(cki) do próby — a zawierający opinię o postawie instruktorskiej kandydata(cki) — winien być dołączony do wniosku o dopuszczenie do próby.

1.5. Dopuszczający do próby oceniają warunki dopuszczenia według części II programu próby i w przypadku dopuszczenia kandydata(cki) do próby przekazują swą decyzję wraz z opinią i wnioskiem zespołu wnioskującego do komisji prób instruktorskich celem rozpoczęcia próby. Z tą chwilą próbę uważa się formalnie za rozpoczętą.

2. Przeprowadzenie próby

2.1. Próbę przeprowadza:

- na stopień przewodnika — przewodniczki komisja prób instruktorskich przy komendzie chorągwi zatwierdzona przez GKH;
- na stopień podharcemistrza — podharcemistrzyni, harcemistrza — harcemistrzyni komisja prób instruktorskich przy GKH.

2.2. Dopuszczenie do próby oznacza automatyczne zgłoszenie kandydata na kurs (obóz instruktorski) od-

powiedniego stopnia i odpowiedniej specjalności, a odbywający się pod kierownictwem lub przy udziale członków komisji prób instruktorskich. Powołania na kurs (obóz) odbywający się w określonym terminie dokonuje instancja organizująca kurs.

2.3. Kursy (obozy instruktorskie) organizują:

- na stopień przewodnika — przewodniczki komendy chorągwi;
- na stopień podharcmistra — podharcmistrzyni i harcmistrza — harcmistrzyni Główna Kwaterna Harcerstwa.

W uzasadnionych wypadkach jednostki wyższe mogą dać zezwolenie na prowadzenie kursów jednostkom niższym (GKH — komendom chorągwi, komendy chorągwi — komendom hufców).

2.4. Sprawdzenie pracy instruktorskiej kandydata (na stopień przewodnika — trwa nie dłużej jak rok, zaś na stopień podharcmistra i harcmistrza nie dłużej jak 1½ roku) polega na ocenie członków komisji prób instruktorskich lub odpowiednio władze harcerskie, dokonywanej przez stałą obserwację i w drodze wizytacji w różnych okresach pracy kandydata. Ocenie podlegają:

- praca wychowawcza lub organizacyjno-wychowawcza w jednostce (drużynie, hufcu, chorągwi itp.);
- praca wychowawcza na obozie lub kolonii;
- praca w zastępie lub drużynie kandydatów (praca ta ma charakter dokształcający);
- stopień zaawansowania kandydata w zamierzonej specjalizacji wychowawczej (zuchy, młodszy harcerze, starsi harcerze).

2.5. Okres pracy instruktorskiej jako jeden z elementów próby liczy się od momentu dopuszczenia do próby. W szczególnych przypadkach, zwłaszcza w okresie przejściowym komisja prób instruktorskich może zaliczyć do próby okres pracy instruktorskiej przed dopuszczeniem do próby.

Kurs (obóz) instruktorski może nastąpić zaraz po dopuszczeniu do próby albo w końcowym etapie próby.

2.6. Zakończenie próby instruktorskiej polega na dokonaniu przez komisję prób instruktorskich ostatecznej oceny uwzględniającej:

- wynik odbycia przez kandydata kursu (obozu) instruktorskiego;
- ocenę przebiegu pracy instruktorskiej kandydata;
- ewentualne sprawdzenie wiadomości i umiejętności kandydata (zgodnie z częścią III programu próby).

Sprawdzenie wiadomości o charakterze egzaminacyjnym (teoretycznym i praktycznym) następuje w przypadku, gdy komisja prób instruktorskich ma wątpliwości co do stopnia opanowania wiedzy i praktyki instruktorskiej przez kandydata.

W przypadku większej liczby kandydatów wymagających sprawdzenia egzaminacyjnego pożądane jest przeprowadzenie tego sprawdzenia w trybie 1—3-dniowego pobytu kandydatów w warunkach kursowych (obozowych) dla bardziej praktycznego przeprowadzenia próby końcowej (np. w ośrodku szkoleniowym).

2.7. Wynik odbytej próby instruktorskiej winien być podany w protokole oceny kandydata, wraz z komisyjnym wnioskiem komisji prób instruktorskich o mianowanie kandydata instruktorem.

3. Mianowanie instruktorów(ek)

3.1. Stopień przewodnika — przewodniczki przyznaje rozkazem komendant chorągwi na wniosek odpowiedniej komisji prób instruktorskich.

3.2. Stopień podharcmistra — podharcmistrzyni, harcmistrza — harcmistrzyni przyznaje rozkazem Naczelnik Harcerstwa na wniosek odpowiedniej komisji prób instruktorskich.

4. Komisje prób instruktorskich

4.1. Komisje prób instruktorskich na stopień przewodnika — przewodniczki mianuje Naczelnik Harcerstwa na wniosek komendy chorągwi. Komisja składa się z 5—9 członków. Niezależnie od stałego składu komisji w jej pracach winni brać udział hufcowi tych hufców, z których kandydaci dopuszczeni są do próby.

4.2. Komisje prób instruktorskich na stopień podharcmistra — podharcmistrzyni, harcmistrza — harcmistrzyni powołuje Naczelnik Harcerstwa.

4.3. Przewodniczącą komisji prób instruktorskich powołuje lub zatwierdza Naczelnik Harcerstwa w trybie jak w punkcie 4.1. i 4.2.

4.4. Wszelkie decyzje dotyczące ocen kwalifikacji kandydatów na instruktorów następują komisyjnie, w razie rozbieżności zdań większością głosów.

5. Karta próby instruktorskiej

Po dopuszczeniu do próby instruktorskiej Dział Kształcenia GKH lub wydziały kształcenia komend chorągwi wystawiają kandydatem „kartę próby instruktorskiej”, która winna być zaopatrywana w adnotacje i opinie na i po kursie instruktorskim (obozie) — przez komendę kursu, w pracy instruktorskiej — przez opiekunów i wizytatorów oraz przy ocenie końcowej — przez zespół Komisji Próby. Karta ta wraz z protokołem o wysunięciu kandydata i decyzją o dopuszczeniu do próby (punkt II. 1.4. i 5. niniejszej instrukcji) stanowi dokumentację próby instruktorskiej, jako podstawowy materiał do mianowania instruktorskiego.

Załącznik do K5-II/57 Instrukcji w sprawie zdobywania stopni instruktorskich

KARTA PRÓBY INSTRUKTORSKIEJ

na stopień

1. Dane osobiste (wypełnia kandydat)

1. Imię i nazwisko
2. Data i miejsce urodzenia

3. Przydział służbowy.....
(podać nazwę jednostki, hufiec, chorągiew)
4. Adres zamieszkania.....
5. Miejsce pracy, nauki.....
6. Krótki przebieg pracy harcerskiej i społecznej.....
.....
.....
.....
7. Przynależność do partii politycznych, innych organizacji społecznych.....
8. Posiadany stopień młodzieżowy..... uzyskany dnia..... rozkazem.....
..... 195..... r.
(miejscowość i data)..... (podpis kandydata)

II. Opinia o kandydacie

(wypełnia komenda wnioskująca o dopuszczeniu do próby)

10.
.....
.....
.....
11. W związku z powyżej przedstawioną pozytywną oceną kandydata stawiam wniosek o dopuszczenie do próby na stopień.....
..... 195..... r.
(miejscowość i data)..... (podpis władzy wydającej opinię)

III. Dopuszczenie do próby

(wypełnia na stopień przewodnika — hufcowy, na stopień podharcemistrza — Komendant Chorągwi, na stopień harcistrza — Naczelnik Harcerstwa)

12. Na podstawie przedłożonego wniosku dh.....
dopuszczony został do próby na stopień.....
..... 195..... r.
(miejscowość i data)..... (podpis dopuszczającego do próby)

IV. Przebieg próby

(wypełniają wizytatorzy, zwierzchnicy, komenda kursu)

13. Praca instruktorska kandydata w okresie odbywania próby
(charakterystyka, uwagi wizytujących)
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

14. Udział w kursie instruktorskim(podać datę i miejsce odbycia kursu, opinię, wynik oraz uwagi i propozycje komendy kursu)
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

V. Wniosek o przyznanie stopnia

15. Komisja Prób Instruktorskich przy
 w składzie (nazwa jednostki)
 uznaje, że ah.
 zakończył z wynikiem dodatnim próbę na stopień
 195..... r.
 (miejscowość i data) (podpis przewodniczącego Komisji)
 16. Oceniając pozytywnie postawę i pracę dh.
 stawiam wniosek o przyznanie stopnia
 195..... r.
 (miejscowość i data) (podpis władzy harcerskiej, która dopuściła do próby)

VI. Przyznanie stopnia

(dla stopnia przewodnika — wypełnia Komendant Chorągwi, dla stopnia podharcemistrza i harcemi-
 strza — wypełnia GKH)

17. Stopień instruktorski
 przyznano dh.
 przyznano dh. rozkazem
 L. z dnia
 195..... r.
 (miejscowość i data) (podpis)

Uwaga: po wypełnieniu kartę próby instruktorskiej dołączyć do karty ewidencyjnej instruktora.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
 GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 11 kwietnia 1957 roku

ROZKAZ L. 8/57

6. CHORĄGWIE

6.1. Przyjęcie do wiadomości wyników wyborów

Przyjmuje do wiadomości wyniki wyborów do ko-
 mend chorągwi:

Chorągiew Szczecińska
 wybrani w dniu 6 IV 1957 r.

Aleksandra Amirowicz
 Władysław Bacia
 Marian Biczak
 Jerzy Ebert
 Jadwiga Frańczak
 Stanisław Gabrysiak
 Eugeniusz Grabara
 Stefan Niewiada
 Wojciech Padyjasek
 Rudolf Rollinger
 Edmund Sereżyński

Chorągiew Opolska
 wybrani w dniu 7 IV 1957 r.

Amalia Bias
 Jerzy Bilik

Emil Chowański
 Artur Gadziński
 Stefan Grobelny
 Jan Kozłowski
 Ignacy Kuźniewski
 Antoni Lach
 Daniel Nowak
 Bronisław Sielicki
 Emil Włodarczyk

6.2. Mianowanie komendantów chorągwi

Spośród wysuniętych przez komendy kandydatów
 mianuję Komendantem Chorągwi:

Chorągiew Szczecińska — Stefan Niewiada
 Chorągiew Opolska — Stefan Grobelny

6.3. Inne mianowania w komendach chorągwi

W Komendzie Chorągwi Szczecińskiej
 mianuję:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Rudolf Rollinger

W Komendzie Chorągwi Opolskiej
 mianuję:

I Z-ca Komendanta Chorągwi — Jerzy Bilik

8. MIANOWANIE INSTRUKTORÓW

8.3. a. Przyznanie stopnia podharcemistrza(yni)

Główna Kwatera Harcerstwa na posiedzeniu w dniu 11 kwietnia 1957 roku przyznała stopień podharcemistrza(yni) druhom:

Główna Kwatera Harcerstwa

Stanisław Bohdanowicz
Romana Boniecka
Danuta Dyja
Marianna Głowińska
Mariusz Gulczyński
Zygmunt Janik
Jerzy Kasprzak
Franciszek Mleczo
Władysław Pancerz
Zbigniew Pawłowski
Zdzisław Woroniecki

Chorągiew Białostocka

Wacław Jakubowski
Ryszard Weber

Chorągiew Bydgoska

Zenon Czajka
Hieronim Ignasiak
Maria Redmer
Bronisław Talaśka
Jerzy Topoliński

Chorągiew Katowicka

Emanuel Sikora
Jerzy Wojciechowski

Chorągiew Kielecka

Stanisław Sempruch

Chorągiew Koszalińska

Stanisław Filipowski
Zygmunt Hinc
Tadeusz Lenartowski
Jerzy Miller
Halina Ruszczyńska
Czesław Solec

Chorągiew Krakowska

Czesław Dejnarowicz

Chorągiew Lubelska

Stefan Ćwik
Jerzy Gronowski
Anastazja Olejnik
Marian Szymański

Chorągiew Łódzka

Jerzy Kasprzyk

Chorągiew Ziemi Łódzkiej

Jerzy Kurzawski
Marian Stokwiszewski

Tadeusz Wilk
Zofia Wiśniewska

Chorągiew Mazowiecka

Jadwiga Rybkowska
Edward Szczypiorski
Aniela Tafil
Leon Walczak
Anna Zdancewicz

Chorągiew Olsztyńska

Danuta Duda

Chorągiew Opolska

Jerzy Bilik

Chorągiew Rzeszowska

Zbigniew Wal

Chorągiew Szczecińska

Henryk Dynarowski
Wojciech Padyjasek

Chorągiew Wielkopolska

Danuta Ritter
Jan Szajek

Chorągiew Wrocławska

Tadeusz Dendor (na wniosek CKW)
Wojciech Jaskot
Mieczysław Kasprzyk
Longin Kusiak

Chorągiew Zielonogórska

Tadeusz Bedus

8.3. b. Przyznanie stopnia podharcemistrza(yni) specjalnością zuchową

Główna Kwatera Harcerstwa

Janina Cieliszak
Józefa Kudraszew
Krystyna Lenyk
Danuta Nowak
Bolesław Perl
Sławomir Przybyłowski
Mieczysław Siemieński
Andrzej Świętek
Alina Szczemińska

Chorągiew Białostocka

Jadwiga Szczesna

Chorągiew Bydgoska

Cezary Kosmański

Chorągiew Koszalińska

Maria Mazur
Stanisław Sokulski

Chorągiew Lubelska

Wiktoryn Grabczewski
Włodzimierz Saran

Chorągiew Ziemi Łódzkiej

Tadeusz Daszkiewicz
Barbara Lipigórska
Zofia Skowrońska

Chorągiew Mazowiecka

Apolonia Baniewska
Antoni Fedorowicz
Helena Gutowska

Chorągiew Olsztyńska

Bożena Jankowska
Maria Skibówna

Chorągiew Opolska

Amalia Bias
Róża Kościółek

Chorągiew Rzeszowska

Janina Piecuch

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa

Zofia Zakrzewska, hm.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 24 kwietnia 1957 roku

ROZKAZ L. 9/57**1. ZARZĄDZENIA STAŁE OBOWIĄZUJĄCE****1.1. Zatwierdzenie instrukcji i regulaminów**

a) Podaję do wiadomości, że Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej podjęło w dniu 14 i 29 marca 1957 roku Uchwałę w sprawie weryfikacji instruktorów. Uchwała ta określa zasady weryfikacji instruktorów w komisjach wszystkich szczebli. *)

b) Podaję do wiadomości, że Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej zatwierdziło w dniu 14 i 29 marca 1957 roku Regulamin Centralnej Komisji Weryfikacyjnej. **)

1.2. Zmiany w instrukcjach i regulaminach

W związku z uchwałą Prezydium NRH określającą zasady weryfikacji instruktorów w komisjach wszystkich szczebli uchylam K1-I/57 Instrukcję o pracy komisji weryfikacyjnych przy komendach hufców i chorągwi (załącznik do rozkazu GKH L.2/57 z dnia 16 stycznia 1957 roku).

Sposób powoływania oraz organizację pracy tychże komisji określa „Regulamin komisji weryfikacyjnych przy komendach hufców i chorągwi”. ***)

Hufcowe i chorągwiowe komisje weryfikacyjne powinny ponadto posługiwać się w pracy uchwałą Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej w sprawie zasad weryfikacji instruktorów (pkt 1.1.a. niniejszego rozkazu).

6. CHORĄGWIE**6.8. Komisje weryfikacyjne**

Na podstawie wniosków komend chorągwi, po przeprowadzeniu weryfikacji przez Centralną Komisję Weryfikacyjną, mianuję komisje weryfikacyjne przy komendach chorągwi:

*) Patrz „Wiadomości Urzędowe” nr 2, str. 3

**) Patrz „Wiadomości Urzędowe” nr 2, str. 6

***) Patrz „Wiadomości Urzędowe” nr 2, str. 7

Chorągiew Koszalińska

Jerzy Miller — przewodniczący
Halina Burakowska
Stanisław Kiejdo

Chorągiew Lubelska

Bolesław Zimmer — przewodniczący
Kwieciński Jerzy
Alina Wdowiak

Chorągiew Rzeszowska

Antoni Gromski — przewodniczący
Stanisława Chodzińska
Witold Jamborowicz
Maria Kluzowa
Aleksy Palicki

8. MIANOWANIE INSTRUKTORÓW**8.1. Lista zarejestrowanych instruktorów (zweryfikowanych)**

Podaję do wiadomości listę instruktorów zweryfikowanych przez Centralną Komisję Weryfikacyjną.

Naczelną Radę Harcerską

Aleksander Kamiński, harcemistrz
Oskar Zawrocki, harcemistrz

Główna Kwatera, redakcje harcerskie, centralne instytucje harcerskie

Romana Boniecka, drużynowa po próbie (phm. rozk. L. 8/57)

Danuta Dyja, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Józef Grzesiak (Czarny), harcemistrz

Mariusz Gulczyński, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Zygmunt Janik, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Krystyna Kalman, harcmistrzyni

Wiktor Kinecki, instruktor bez stopnia

Bojan Krakowski, harcmistrz

Henryk Lenicki, harcmistrz

Feliks Leszczyński, instruktor bez stopnia

Roman Muranyi, podharcmistrz

Władysław Pancerz, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Zdzisław Piś, podharcmistrz

Janusz Przedborski, harcmistrz

Andrzej — Piotr Rządca, podharcmistrz

Mieczysław Siemieński, drużynowy po próbie (phm. rozk. L. 8/57)

Jacek Węgrzynowicz, podharcmistrz

Zdzisław Woroniecki, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Jerzy Żołnierkiewicz, harcmistrz

Chorągiew Białostocka

Stanisław Moniuszko, harcmistrz

Wacław Jakubowski, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Bronisława Tkaczukowa, harcmistrzyni

Chorągiew Bydgoska

Hieronim Ignasiak, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Maria Kosiorek, harcmistrzyni

Maria Redmer, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Jerzy Topoliński, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Maria Zielonacka, harcmistrzyni

Chorągiew Dolnośląska (Wrocław)

Tadeusz Dendor, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Longin Kusiak, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Ksawery Osiecki, podharcmistrz

Mieczysław Świątek, podharcmistrz

Wanda Tomaszewska, harcmistrzyni

Chorągiew Kielecka

Ireneusz Nowak, instruktor bez stopnia

Stanisław Sempruch, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Marian Suchan, podharcmistrz

Alina Zychowicz, instruktor bez stopnia

Chorągiew Koszalińska

Halina Burakowska, instruktor bez stopnia

Stanisław Kiejdo, podharcmistrz

Tadeusz Lenartowski, drużynowy po próbie (phm. rozk. L. 8/57)

Zbigniew Michta, instruktor bez stopnia

Jerzy Miller, drużynowy po próbie (phm. rozk. L. 8/57)

Halina Ruszczyńska, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Sylwester Rzemieniecki, instruktor bez stopnia

Chorągiew Krakowska

Marian Wierzbiański, harcmistrz

Chorągiew Lubelska

Władysława Dziekanowska, instruktor bez stopnia

Jerzy Kwieciński, podharcmistrz

Alina Wdowiak, instruktor bez stopnia

Bolesław Zimmer, harcmistrz

Chorągiew Ziemi Łódzkiej

Zdzisław Fangrat, podharcmistrz

Józef Makowski, harcmistrz

Tadeusz Wilk, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Zofia Wiśniewska, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Chorągiew Mazowiecka

Zbigniew Ostrowski, instruktor bez stopnia

Ludwik Rymarz, harcmistrz

Janusz Stępkowski, podharcmistrz

Śniegucki Wiktor, harcmistrz

Maria Trojanowska, harcmistrzyni

Leon Walczak, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Anna Zdancewicz, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Chorągiew Rzeszowska

Stanisława Chodzińska, harcmistrzyni

Antoni Gromski, harcmistrz

Jan Iżyński, drużynowy po próbie

Witold Jamborowicz, drużynowy po próbie

Józefa Kluzowa, harcmistrzyni

Bronisław Noga, harcmistrz

Aleksy Palicki, instruktor bez stopnia

Zbigniew Wal, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Chorągiew Szczecińska

Henryk Dynarowski, instruktor bez stopnia (phm. rozk. L. 8/57)

Stefan Niewiada, podharcmistrz

Chorągiew Warmińsko-Mazurska (Olsztyn)

Piotr Banach, instruktor bez stopnia

Witold Okulewicz, podharcmistrz

Janina Pelczarska, podharcmistrzyni

Henryk Wawrzyniak, podharcmistrz

Chorągiew Warszawska

Jerzy Fiutowski, harcmistrz
Jadwiga Gronostajska, harcmistrzyni
Marian Jezierski (Śledź), harcmistrz
Leszek Komuda, instruktor bez stopnia
Edward Konopa, harcmistrz
Stefan Mirowski, harcmistrz
Zbigniew Nelken, drużynowy po próbie
Stefan Sosnowski, podharcmistrz
Halina Walter, harcmistrzyni
Anna—Wiktoria Zawadzka, harcmistrzyni
Dąbrosław Żuk, instruktor bez stopnia

Chorągiew Wielkopolska

Antoni Balcerk, harcmistrz
Wiesław Bogusławski, drużynowy po próbie
Halina Calkowa, drużynowa po próbie
Czesław Karcz, harcmistrz

Stefania Kaszubowa, drużynowa po próbie
Franciszek Laurentowski, harcmistrz
Jamina Lechmanowa, podharcmistrzyni
Romuald Łożyński, drużynowy po próbie
Danuta Ryttter, drużynowa po próbie (phm, rozk.
L. 8/57)
Jan Szajek, instruktor bez stopnia (phm. rozk.
L. 8/57)
Danuta Szulczewska, podharcmistrzyni
Edward Walony, instruktor bez stopnia
Edward Witczak, harcmistrz

Chorągiew Zielonogórska

Tadeusz Bedus, instruktor bez stopnia (phm. rozk.
L. 8/57)
Eligiusz Borda, instruktor bez stopnia
Maksymilian Kaczmarek, instruktor bez stopnia
Witold Zakrzewski, drużynowy po próbie.

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa

Zofia Zakrzewska, hm.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA HARCERSTWA

Warszawa, dnia 25 kwietnia 1957 roku

ROZKAZ NADZWYCZAJNY L. 10/57**Harcerki i harcerze!****Instruktorzy i instruktorzy Związku Harcerstwa Polskiego!**

Nadchodzi 1 Maja — Międzynarodowe Święto ludzi pracy. Dla nas, harcerzy, którzy pracą chcemy pomagać w budowie Ludowej Ojczyzny, święto to jest również naszym świętem. W ten wiosenny dzień otwórzmy okna na szeroki świat. Niech na sygnał pobudki staną wszystkie zastępy, drużyny i hufce na świąteczny apel.

Tak jak my — Majowe Święto będą obchodzić uroczyście i z radością tysiące, miliony młodych dziewcząt

i chłopców na całym świecie. Maszerując ulicami miast i wsi w takt harcerskiej fanfary ślicie braterskie myśli naszym braciom pionierom, tak jak Wy, maszerującym pod czerwonymi sztandarami przez pięć kontynentów świata, ślicie harcerskie hasło tym wszystkim, którzy zmieniają świat na lepsze.

Niech żyje 1 Maja!

Drużynom i hufcom harcerskim r o z k a z u j ę:

1. W przeddzień Święta rozpalic we wsiach, miastach i miasteczkach harcerskie ogniska.
2. W dniu 1 Maja wziąć udział w tradycyjnych pochodach, manifestacjach i uroczystościach.
3. Rozkaz odczytać przed frontem drużyn.

Czuwaj!

Naczelnik Harcerstwa

Zofia Zakrzewska, hm.

TREŚĆ NR 1 (MAJ 1957 R.)

WIADOMOŚCI URZĘDOWYCH

	Str.
Deklaracja Ideowa Związku Harcerstwa Polskiego uchwalona przez Krajowy Zjazd Działaczy Harcerskich w Łodzi 8—10 X 1956 r.	1
Uchwała Krajowego Zjazdu Działaczy Harcerskich o zmianach w symbolice harcerskiej i formach zewnętrznych, Łódź 8—10 X 1957 r.	2
Uchwała Krajowego Zjazdu Działaczy Harcerskich w sprawie organizacyjnych podstaw działania, Łódź 8—10 XII 1956 roku	2
Apel Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 12 stycznia 1957 roku do instruktorów harcerskich	6
Wezwanie Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 19 stycznia 1956 roku do instruktorów Związku Harcerstwa Polskiego w sprawie wyborów do Sejmu PRL w dniu 20 stycznia 1957 roku	6
List Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 19 lutego 1957 roku do instruktorów	6
Deklaracja Związku Harcerstwa Polskiego z dnia 12 stycznia 1957 roku w sprawie stosunku do Światowej Federacji Młodzieży Demokratycznej (Uchwała Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 27 stycznia 1957 roku)	6
06-I/57 Instrukcja o wyborach władz w chorągwiach	7
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 4/57, pkt 1.1.c. z dnia 5 lutego 1957 r.	8
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 1/7 z dnia 11 stycznia 1957 r.	8
A1-I/57 Znakowanie instrukcji i regulaminów Głównej Kwatery Harcerstwa	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 1/57, pkt 1.1.b. z dnia 11 stycznia 1957 roku	9
A2-I/57 Sposób znakowania rozkazów Głównej Kwatery Harcerstwa	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 1/57, pkt 1.1.c. z dnia 11 stycznia 1957 roku	10
O1-I/57 Instrukcja o organizacji drużyny harcerskiej	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 1/57, pkt 1.1.a. z dnia 11 stycznia 1957 roku	11
Instrukcja o organizacji III Ogólnopolskiego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego	
Instrukcja wydana przez Główną Kwaterę Harcerstwa i Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w dniu 1 stycznia 1957 roku	19
Regulamin III Ogólnopolskiego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego w dniach 13.I — 1.V.1957 roku pod hasłem „Poznajmy własny kraj, uprawiajmy turystykę w okresie zimowo-wiosennym“	
Regulamin wydany przez Główną Kwaterę Harcerstwa i Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w dniu 1 stycznia 1957 roku	20
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 2/57 z dnia 16 stycznia 1957 roku	25
K1-I/57 Instrukcja o pracy komisji weryfikacyjnych instruktorów przy komendach hufców i chorągwi	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 2/57, pkt 1.1.a. z dnia 15 stycznia 1957 roku	25
Rozkaz Głównej Kwatery Harcerstwa L. 3/57 z dnia 4 lutego 1957 roku	30
Sprawności harcerskie, część I (dla młodszych harcerów i harcerzy)	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 3/57, pkt 1.1.a. z dnia 4 lutego 1957 r.	32
Sprawności zachowe, część I	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 3/57, pkt 1.1.d. z dnia 4 lutego 1957 roku	40
S-I/57 Instrukcja o zdobywaniu i przyznawaniu sprawności harcerskich	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 3/57, pkt 1.1.b. z dnia 4 lutego 1957 roku	42
O2-I/57 Instrukcja o organizacji drużyny zuchów	
Załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 3/57, pkt 1.1.b. z dnia 4 lutego 1957 r.	43

ERRATA

WIADOMOŚCI URZĘDOWYCH NR 1

Na stronie 25 opuszczono uwagę dotyczącą Instrukcji K1-I/57, która brzmi:

„Instrukcja o pracy komisji weryfikacyjnej instruktorów przy komendach hufców i chorągwi“ — załącznik do rozkazu Głównej Kwatery Harcerstwa L. 2/57, pkt 1.1.a. z dnia 15 stycznia 1957 roku — została anulowana rozkazem Głównej Kwatery Harcerstwa L. 9/57, pkt 1.2.a. z dnia 24 kwietnia 1957 roku.

Obowiązujące w tej sprawie dokumenty, a mianowicie:

- Uchwała Prezydium Naczelnej Rady Harcerskiej w sprawie weryfikacji instruktorów oraz
 - Regulamin Centralnej Komisji Weryfikacyjnej
- znajdują się w „Wiadomościach Urzędowych“ nr 2-3.

INNE POPRAWKI

strona	łam	wiersz	jest	winnobyć
5	1	24 od góry	Siwek Ryszard	Siwek Zbigniew
5	1	7 od dołu	Jędrachowicz Janusz hm.	Jędrachowicz Jan hm.
9	1	23 od góry	Sępruch Jerzy	Sempruch Stanisław
9	1	25 od góry	Wierzbicki Marian	Wierzbiański Marian

SŁUCHAJCIE AUDYCJI HARCERSKIEJ RADIOSTACJI!

Tu mówi

SP-5 ZHP

Harcerska Radiostacja SP-5 ZHP pracuje w paśmie 42 mtr
Nadaje swój program codziennie o godzinie: 7,15; 15,15 i 19,15

SŁUCHAJCIE AUDYCJI HARCERSKIEJ RADIOSTACJI!**CZYTAJCIE PRASĘ HARCERSKĄ!****» D R U Ż Y N A «**

Dwutygodnik dla instruktorów harcerskich

» N A P R Z E Ł A J «

Harcerski tygodnik ilustrowany

» ŚWIAT MŁODYCH «

Gazeta dla czytelników do lat 15

wychodzi dwa razy w tygodniu

Hufce i chorągwie mogą organizować kolportaż pism harcerskich, dokonując przedpłaty do 10-go każdego miesiąca w placówkach PPK „Ruch”. Każda placówka pocztowa i listonosze wiejscy przyjmują także przedpłatę na prenumeratę.

Cena pojedynczego numeru wynosi:

„Drużyny”	. . .	2,00 zł
„Na Przełaj”	. . .	1,50 zł
„Świata Młodych”	. . .	0,30 zł

CENTRALNA SKŁADNICA HARCERSKA

SPOŁDZIELNIA

WARSZAWA, UL. KONOPNICKIEJ NR. 6 TEL. 211469 wew. 7

CSH w Warszawie przy ul. Konopnickiej 6 – tel. bezpośredni 21.30-96

Harcerki i Harcerze!

Drużyny, Komendy Hufców i Chorągwi!

W sprzęt, ekwipunek, przedmioty symboliki oraz wydawnictwa harcerskie zaopatrzą Was terenowe oddziały Centralnej Składnicy Harcerskiej.

Warszawa	Składnica	Nr 1	ul. Marszałkowska 84, tel. 842-50 w. 550
Szczecin	„	Nr 2	ul. Buczka 34/35
Lublin	„	Nr 3	ul. Staszica 1
Białystok	„	Nr 4	ul. Marchlewskiego
Gdańsk	„	Nr 5	ul. Hanki Sawickiej 23/28
Gorzów Wlkp.	„	Nr 6	ul. Dworcowa 3
Kielce	„	Nr 7	ul. Staszica 1
Kalisz	„	Nr 8	ul. Nowotki 9a
Koszalin	„	Nr 9	ul. Zwycięstwa 6
Rzeszów	„	Nr 10	ul. Asnyka 20
Opole	„	Nr 11	ul. Sebastiana 7
Olsztyn	„	Nr 12	ul. Grunwaldzka 2
Radom	„	Nr 13	ul. Mickiewicza 31
Wrocław	„	Nr 14	ul. Wita Stwosza 23/28
Słupsk	„	Nr 15	ul. Grodzka 19
Zielona Góra	„	Nr 16	ul. Skarbowa 1
Płock	„	Nr 17	ul. Kościuszki 22
Kraków	„	Nr 18	ul. Karmelicka 31
Cieplice	„	Nr 19	Plac Piastowski
Poznań	„	Nr 20	ul. Czerwonej Armii 74
Zakopane	„	Nr 21	Park — willa „Jutrzenka“
Warszawa	Magazyn	Nr 1	ul. Mokotowska 3, tel. 851-54
„	„	Nr 2	ul. Marszałkowska 84, tel. 21-13-96

Wydaje — Naczelna Rada Harcerska. Redaguje — Harcerska Służba Informacyjna Głównej Kwatery Harcerstwa. Adres redakcji — Warszawa, ulica Konopnickiej nr 6. Kolportaż — Państwowe Przedsiębiorstwo Kolportażu „Ruch”. Nakład 24 500 + 500. Papier druk. sat. kl. VII 80 g 61x86 cm. Cena podwójnego numeru zł 3.50.

Zakłady Graficzne RSW Prasa, Warszawa, ulica Smolna 12. Zam. 1053 B-88